

Možnosti socializace dítěte prostřednictvím internetu

Veronika Schindlerová

Bakalářská práce
2015

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

INSTITUT
MEZIOBOROVÝCH STUDIÍ

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií
Institut mezioborových studií
akademický rok: 2014/2015

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Veronika Schindlerová**
Osobní číslo: **H118275**
Studijní program: **B7507 Specializace v pedagogice**
Studijní obor: **Sociální pedagogika**
Forma studia: **kombinovaná**

Téma práce: **Možnosti socializace dítěte prostřednictvím internetu**

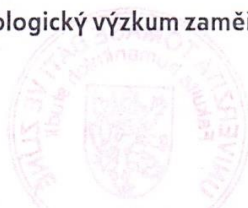
Zásady pro vypracování:

Zadané a zvolené téma bude zpracováno podle pokynů obsažených v SR UTB ve Zlíně č. 7/2014, včetně příloh, případně podle dalších materiálů. Zejména bude dbáno na dodržování zásad publikační etiky a pravidel společenskovědního výzkumu. Průběžné výsledky práce budou pravidelně konzultovány s vedoucím bakalářské práce.

S vědomím těchto zásad a pravidel a po konzultaci s vedoucím bude práce zaměřena na:

- vztah dětí k informačním technologiím;
- užívání jednotlivých technologií při komunikaci;
- využívání technologií při vzdělávání a ve volném čase;
- vědomí odpovědnosti ve vztahu k informačním technologiím;
- využití pohledu odborníků z řad pedagogů, psychologů a sociologů na dané téma pro porovnání.

Součástí práce bude: sociologický výzkum zaměřený na socializaci dítěte prostřednictvím internetu.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

BEDNÁŘ, Vojtěch. Internetová publicistika. Vyd. 1. Praha: Grada, 2011, 210 s. ISBN 978-80-247-3452-1.

DISMAN, Miroslav. Jak se vyrábí sociologická znalost: příručka pro uživatele. 4., nezměn. vyd. Praha: Karolinum, 2011, 372 s. ISBN 978-80-246-1966-8.

ECKERTOVÁ, Lenka a Daniel DOČEKAL. Bezpečnost dětí na internetu: rádce zodpovědného rodiče. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2013, 224 s. ISBN 978-80-251-3804-5.

GILES, David. Psychologie médií. Vyd. 1. Praha: Grada, 2012, 185 s. ISBN 978-80-247-3921-2.

KRAUS, Blahoslav. Středoškolská mládež a její svět na přelomu století. Brno: Paido, 2006, 156 s. ISBN 80-7315-125-1.

KRAUS, Blahoslav a Věra POLÁČKOVÁ. Člověk - prostředí - výchova: k otázkám sociální pedagogiky. Brno: Paido, 2001, 199 s. ISBN 80-7315-004-2.

SKALKOVÁ, Jarmila. Pedagogika a výzvy nové doby. Brno: Paido, 2004, 158 s. ISBN 80-7315-060-3.

STRAUSS, Anselm L a Juliet M CORBIN. Základy kvalitativního výzkumu: postupy a techniky metody zakotvené teorie. Vyd. 1. Boskovice: Albert, 1999, 196 s. ISBN 80-85834-60-x.

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Mgr. Irena Ocetková, Ph.D.

Institut mezioborových studií

Datum zadání bakalářské práce:

29. října 2014

Termín odevzdání bakalářské práce:

28. listopadu 2014

Ve Zlíně dne 29. října 2014

doc. Ing. Anežka Lengálová, Ph.D.
děkanka

doc. PhDr. Miloslav Jůzl, Ph.D.
ředitel ústavu

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen v příruční knihovně Fakulty humanitních studií Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a jeden výtisk bude uložen u vedoucího práce;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

V Brně 20. 4. 2016

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zabývá komunikací dětí druhého stupně základní školy prostřednictvím internetu, jejich postoje k internetu a sociálním sítím a jejich důležitost pro identifikaci s vrstevníky. Dále se zaměřuje na uvědomování si rizik v prostředí internetu. Teoretická část vysvětluje pojmy média, internet, socializace, dále vliv rodiny, vrstevnické skupiny a školy na dítě. V praktické části jsou shrnuty výsledky sociologického výzkumu realizovaného kvantitativní metodou formou dotazníku, zaměřeného na přístup a vztah dětí k internetu. Cílem práce je zjistit postoje dětí k internetu a na základě dosažených výsledků ověřit platnost navržených hypotéz.

Klíčová slova: komunikace, dítě, sociální síť, internet, postoj, ohrožení, škola, vrstevnická skupina, volný čas, socializace

ABSTRACT

The bachelor thesis deals with Internet communication of children from upper primary school, their attitude to the Internet and social networks, and with the importance of Internet communication for their identification with children of the same age. It also focuses on children's awareness of risks in the Internet environment. The theoretical part of the thesis explains terms mass media, the Internet, socialization, and the influence of family, groups of children of the same age and the school on child. The practical part of the thesis summarizes outcomes from quantitative sociological research, which was realized by the form of questionnaire, that was focused on the children's attitude to the Internet and the relationship between them and the Internet. The goal of this thesis is to determine children's stance towards the Internet and based on the findings verify the validity of proposed hypotheses.

Keywords: communication, child, social network, internet, attitude, threats, school, peer group, leisure, socialization

Poděkování

Děkuji paní Mgr. Ing. Ireně Ocetkové, Ph.D., za užitečnou metodickou pomoc, za cenné rady, vstřícnost a pochopení, které mi poskytovala při tvorbě mé bakalářské práce.

Zároveň děkuji vedení Základní školy Tyršova v Kuřimi za umožnění provést šetření a žákům za odpovědný přístup k práci s dotazníky.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Možnosti socializace dítěte prostřednictvím internetu“ zpracovala samostatně a použila jsem literaturu uvedenou v seznamu použitých pramenů a literatury, který je součástí této bakalářské práce.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

V Brně dne 24. 4. 2015

Veronika Schindlerová

OBSAH

ÚVOD	8
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1 MÉDIA	11
1.1 CHLADNÁ MÉDIA.....	11
1.1.1 Noviny.....	12
1.1.2 Časopisy	12
1.1.3 Knihy.....	13
1.2 HORKÁ MÉDIA	13
1.2.1 Rozhlas.....	13
1.2.2 Televize	13
2 POČÍTAČ A INTERNET	15
2.1 HISTORIE POČÍTAČE.....	15
2.2 HISTORIE INTERNETU	15
2.3 INTERNET V ŽIVOTĚ DĚTÍ A DOSPÍVAJÍCÍCH	16
2.4 INTERNET VE VOLNÉM ČASE.....	18
2.5 INTERNET VE VZDĚLÁVÁNÍ.....	20
2.6 VÝZKUM CHOVÁNÍ DĚTÍ NA INTERNETU	21
3 MODERNÍ ZPŮSOBY KOMUNIKACE	24
3.1 MOBILNÍ TELEFON.....	24
3.2 SOCIÁLNÍ SÍŤ	24
3.2.1 Historie sociálních sítí.....	25
3.2.2 Sociální sítě u nás a ve světě	25
3.2.3 Děti a dospívající a sociální sítě.....	26
4 SOCIALIZACE	27
4.1 POJEM SOCIALIZACE	27
4.2 RODINA A JEJÍ VLIV	28
4.3 VRSTEVNICKÁ SKUPINA A JEJÍ VLIV	29
4.4 ŠKOLA A JEJÍ VLIV	30
4.5 INTERNET A JEHO VLIV	31
II PRAKTICKÁ ČÁST	32
5 EMPIRICKÁ ČÁST	33
5.1 ZÁKLADNÍ CÍLE A HYPOTÉZY.....	33
5.2 VÝBĚR ZKOUMANÉHO VZORKU	33
5.3 POPIS METODY	33
5.4 POPIS VÝSLEDKŮ	34
5.5 INTERPRETACE VÝZKUMU A DISKUSE	57
ZÁVĚR	64
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	66
SEZNAM GRAFŮ	68
SEZNAM PŘÍLOH	70

ÚVOD

V této bakalářské práci jsem zjišťovala možnosti socializace dítěte ve věku druhého stupně základní školy v prostředí internetu. Jedná se o věkovou kategorii dětí, která přibližně v tomto období vstupuje do prostředí sociálních sítí a socializace tak probíhá jak v reálném, tak ve virtuálním prostředí.

Toto téma jsem si vybrala proto, že je velmi aktuální a je pro mě zajímavé i z tohoto důvodu, že mám jedenáctiletého syna. Internet a sociální sítě jsou relativně novým prostředím, kde se pohybují a setkávají děti stále mladší, avšak o to víc zranitelné a ovlivnitelné. Oproti dospělým jsou sice přizpůsobivější, avšak nemají ještě dost zkušeností, aby dokázaly vyhodnotit rizika internetového prostředí. Sociologické průzkumy zabývající se tématy dětí, internetu a sociálních sítí probíhají sice již mnoho let, ovšem novinky a rychlost změn na internetu přináší stále nové otázky.

Období puberty je pro každého jedince složité období všemožných změn, vytváření nových rolí mezi vrstevníky a dozrávání osobnosti. Bývá často obdobím vzdoru a snahy o osamostatnění a získání respektu jak u přátel, tak u autorit, tedy rodičů a učitelů. Internet a sociální sítě jsou fenomén, který tuto věkovou kategorii naprosto pohltil. Cílem mé práce bylo tedy zjistit postoje dětí k internetu a sociálním sítím, podílu internetu na trávení volného času a uvědomování si rizik, která pro ně může internet představovat.

Práce se skládá ze dvou částí. V teoretické části vysvětluji základní pojmy v oblasti médií, jejich formy a možný vliv na příjemce informací. Dále se zabývám počítači a internetem, jejich historií a možnostmi uplatnění v českých domácnostech, ve volném čase dětí i dospělých a ve vzdělávání. Další samostatná kapitola pojednává o výzkumu chování dětí na internetu a jsou zde uvedeny některé z mnoha institucí, které se výzkumy zabývají.

V další kapitole se věnuji moderním způsobům komunikace. V první řadě zmiňuji mobilní telefon, který se během dvou posledních desetiletí stal nezbytnou výbavou dospělých, ale i dětí. Dál se zabývám sociálními sítěmi, jejich historií a užíváním dětmi a dospívajícími.

V poslední kapitole popisují základní pojem socializace. Uvádím vliv rodiny jako prvního socializačního činitele v životě dítěte. Dále vliv vrstevnické skupiny, která má velký podíl na socializaci dítěte při vytváření mezilidských vztahů, zejména ve věku zkoumaného vzorku dětí. Následuje část zabývající se vlivem školy, která ovlivňuje dítě na poli sebehodnocení a individualizace. Jako poslední část této kapitoly je uveden vliv internetu.

Vliv, který s ohledem na dobu jeho existence a užívání (internetu), nelze podle mého názoru zhodnotit z dlouhodobého hlediska. Ti, kterým je dnes čtyřicet a jsou ve věku rodičů těchto dětí, byli ovlivňováni jinou technologií a socializace probíhala jiným, zdánlivě méně komplikovaným způsobem.

Pro zpracování praktické části práce jsem si definovala čtyři hypotézy, v nichž jsem uvedla různé aspekty vztahu hodnocené věkové skupiny k internetu – délku využívání, důvěru k prostředí internetu, rozvoj komunikace na sociálních sítích v různých věkových skupinách a pobyt na internetu jako formu trávení volného času.

V praktické části, ve které jsem použila kvantitativní metodu, jsem vyhodnotila dotazníkové šetření uskutečněné na vybrané základní škole. Výsledky sumarizuji do tabulek a grafů, které jsou užity pro potvrzení nebo vyvrácení stanovených hypotéz. Výsledky výzkumu v závěru shrnuji a zpracovala jsem doporučení pro rodiče a pedagogické pracovníky.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 MÉDIA

Média vnímáme jako prostředek předávání informací mezi subjekty. Sděluje informace jednotlivci nebo také celé skupině. Jde o informaci zprostředkovanou, média jsou tedy zprostředkovatelé informací. Za médium lze považovat kterýkoli komunikační prostředek. Důležitý je způsob oslovení, neboli jazyk, kterým médium promlouvá ke svému příjemci. Jiný jazyk je používán při oslovení dětí, jiný, pokud je informace cílená například pro odbornou veřejnost, nebo pokud chce například zaujmout výrobce svým zbožím, jelikož i reklamu lze považovat za médium. V odborném tisku v prvních dvou desetiletích dvacátého století vládla představa, že média mají nad lidmi absolutní moc a lze jejich prostřednictvím ovlivnit cítění a myšlení lidí, jejich životní postoje a chování, že lze nad lidmi díky médiím získat absolutní moc. Studie však naštěstí prokázaly opak, i když vliv propagand a úspěch totalitních režimů tomuto názoru nahrával. Média jsou pomocníkem a prostředkem k socializaci jedince.¹

*„Masovou komunikaci chápeme jako proces tvorby a přenosu zpráv rozličných medializovaných obsahů mezi mediálními organizacemi a velkými skupinami příjemců (publikum), přičemž publikum zprávy rozličným aktivním způsobem využívá“.*²

Velký význam v dnešním globalizovaném světě hrají především masmédia, tedy hromadné sdělovací prostředky. Jak název napovídá, jedná se média sdělující informaci masám, hromadně. Mezi ně řadíme především rozhlas a televizi, zařadit k nim můžeme i film a tiskoviny, pokud jsou produkovány ve velkých nákladech. Média definujeme různými způsoby, dělíme je například na tištěná a elektronická, nebo na chladná a horká.³

1.1 Chladná média

Chladná média jsou především média tištěná, jako jsou noviny, časopisy a knihy. Přinášejí větší množství informací. Vynález knihtisku v 15. století a následná dostupnost a zlevňování tiskovin znamenal pro získávání a předávání informací lidem obrovský krok vpřed. Knihy a noviny, které se opisovaly ručně a to pouze v nákladu několika kusů nebo maximálně desítek kusů, byly do té doby dostupné jen movitým lidem, univerzitám a církvi.

¹ JIRÁK, J. a B. KÖPPLOVÁ. Média a společnost, 2003

² POLÁKOVÁ, E. Prostriedky masovej komunikácie, multikultúrna spoločnosť a vzdelávanie, 2001, str. 13

³ SAK, P. a J. MAREŠ. Člověk a vzdělání v informační společnosti, 2007

1.1.1 Noviny

Nejdůležitějším a také pravděpodobně nejrozšířenějším tištěným zdrojem dodnes zůstávají noviny. S možností tisku se staly prvním masově dostupným médiem šířícím informace. Do té doby byly i noviny vydávány pouze psané ručně, zprávy se tak šířily převážně ústním podáním a často tedy docházelo ke změně obsahu informace díky několikanásobnému převyprávění. V minulém století byly informačním zdrojem při mnoha světových událostech, staly se věcí propagandy, pomocníkem, ať už dobrým, nebo špatným.

Noviny vychází periodicky – deníky, týdeníky, měsíčníky. Jejich úkolem je přinášet široké obci čtenářů aktuální informace o dění doma i ve světě. Obsah se věnuje především oblastem politiky, sportu, kultury, přináší informace o společenských událostech. Samostatnou kapitolou jsou potom bulvární deníky, které zveřejňují informace se skandálním obsahem, informace v nich bývají povrchní, vzbuzující emoce, strach nebo negativismus. Bulvární tisk používá velké titulky pro prvotní upoutání potenciálního čtenáře, šokující fotografie a často velmi vtíravou reklamu.

1.1.2 Časopisy

Oproti novinám jsou časopisy zaměřeny pouze na užší skupinu čtenářů s obdobnými zájmy. Na trhu jsou dostupné časopisy pro děti a dospívající (Mateřídouška, Sluníčko, ABC, Junior...), pro kutily a zahrádkáře (Automobil, Zahrádkář, Receptář...), profesní časopisy (Elektro, Sociální služby, Hutnické listy...), časopisy pro ženy (Burda, Vlasta, Květy...), pro dívky (Bravo, Violetta...), pro muže (Playboy, Forbes, LUI...), společenské (Pestrý svět, Rytmus života...) a další typy. Časopisy vychází v delších časových intervalech, v různých nákladech a jejich cena i kvalita se také různí. Časopisy mají v současnosti často i elektronickou formu dostupnou na internetu.

V časopisech se nachází velké množství reklamy, která propaguje výrobky určené pro danou skupinu čtenářů a má vliv na cenu daných časopisů. Na reklamu v časopisech určených malým dětem a také například dívkám je však nutné dát pozor a její vliv kontrolovat. Především lifestyle časopisy a časopisy určené výhradně dívkám mohou být zdrojem informací, které mohou dívku znejistit, negativně ovlivnit.⁴

⁴ <http://www.magazinzdravi.cz/prilis-brzy-prilis-sexy>

1.1.3 Knihy

Další tištěné médium – kniha – má pravděpodobně nejstarší historii. Knihy byly dříve velice drahé, knihovny vlastnili pouze bohatí lidé a kláštery a knihy se jako velmi cenný majetek stávaly součástí dědictví. Knihy jsou zdrojem informací především pro vědecké účely, z knih čerpáme znalosti o historii, jsou zdrojem zábavy a poučení. I když by se mohlo zdát, že je čtení knih na ústupu, je to pravda jen částečně. Naopak je velké množství vydavatelství, která produkují nepřeborné množství knih různých žánrů a také kvality. I když jsou velmi populární knihy elektronické, mají ty tištěné své stálé místo v regálech veřejných knihoven i rodinných knihovniček.

1.2 Horká média

Mezi horká média počítáme rozhlas a televizi. Působí na emoce a na více smyslů, než média chladná.

1.2.1 Rozhlas

Rozhlas začali jako první využívat Američané v první polovině dvacátého století. Během několika následujících let se rozšířil v řadě zemí západního světa. Stal se důležitým nástrojem pro šíření informací obyvatelstvu. Rozhlas byl tou dobou již téměř v každé rodině. Bohužel bylo možné jej zneužít i k propagandě, např. nacistické Německo. Naopak bylo možné využít rozhlas k šíření informací o odboji, kdy ani rušičky nedokázaly zabránit rádiovým vlnám překračovat hranice.

Vynález tranzistoru a zmenšování přístrojů, jako i používání přístrojů na baterie, znamenalo možnost příjmu rádiového vysílání téměř kdekoli. Snadné zacházení, přenositelnost a také relativně nízká cena znamená pro rozhlas jistou výhodu oproti např. televizi. Rozhlas dnes už sice není využíván v takové míře jako minulém století, stále je však zdrojem především zábavy. Zároveň rozvíjí představivost posluchače, kdy si stejně jako při četbě knihy vytváří vlastní obraz.

1.2.2 Televize

Televize znamená doslovně „dálnovid“ (z řečtiny tele-dálkový, visio - vidění). V době svého objevu byla obrovským skokem vpřed v poskytování informací a zábavy. Ke zvuku byl přidán i obraz a nastala tak doba, kdy veřejný život vstupuje přímo do domácností. Ať už jde o zpravodajské vysílání, politiku, kulturu, sport nebo zábavu. Divák při sledování

televizního pořadu může mít pocit, že „je při tom“, což umocňuje jeho zážitek. Sledování televize má však i svoje rizika a nevýhody.

„Televizní kultura má svoje specifika. Je lákavě pohodlná – není nutná fantazie jako při četbě, požitek je daleko bezprostřednější a také daleko nekritičtěji přijímaný. Není nutné ani důstojné vystupování, oblečení a chování – na rozdíl od divadla a dokonce i od kina, což opět odpoutává intelekt a vede ke vnímání vývojově nejstaršími „živočišnými“ kanály. Vcelku tedy intenzivní, leč nekritické bezmyšlenkovité, občas dokonce polovědomé vnímání.“⁵

V Československu začalo televizní vysílání 1. května 1953. Vysílalo se tři dny v týdnu na jednom televizním kanále z pražského studia. Dnes existuje velké množství soukromých, veřejnoprávních a kabelových televizních stanic u nás i ve světě, které jsou různě zaměřené – zpravodajské, sportovní, filmové, hobby atd. Vysílají často 24 hodin denně a hlavním zdrojem příjmu mnohých z nich jsou reklamy. Probíhá tu tedy tzv. boj o diváka, v mnoha případech za cenu kvality a objektivnosti vysílaného pořadu. Je tak velice důležité, aby existovala kontrola pořadů a stanic, na které se dívají děti. Ve snaze informovat co nejpřitažlivěji jsou zpravodajská vysílání často plná záběrů z míst zločinu a válek, v odpoledních hodinách jsou vysílány pořady plné násilí, nebo pořady nevhodné pro děti svou náročností v pochopení obsahu. Je na rodičích, aby stanovili pravidla pro sledování televize, vybírali vhodné programy a sami šli příkladem ve volbě témat a v délce času stráveného před televizí. Rodiče by měli dítěti nabídnout i jiné varianty trávení volného času, například sportovní aktivity, výlety a společenské hry. Dítě neodkládat před televizní obrazovku a naučit se jim pořady v rozumné míře dávkovat.⁶

⁵ MUSIL, J. Elektronická média v informační společnosti, 2003, str. 89

⁶ ŠEĎOVÁ, K. Děti a rodiče před televizí: rodinná socializace dětského televizního diváctví, 2007, str. 87

2 POČÍTAČ A INTERNET

Počítač je elektronické zařízení, které podle předem stanoveného programu zpracovává data. Skládá se z hardwaru a softwaru. Hardware je fyzická část počítače – monitor, klávesnice, procesor. Software je „náplň“, tedy operační systém a programy. Internet je síť, která kabelem, nebo pomocí bezdrátového přenosu, propojuje jednotlivé stanice a umožňuje přenos informací.

2.1 Historie počítače

Historie počítače je počítána od roku 1936 kdy německý inženýr Konrád Zuse začal pracovat na sestrojení samočinného programovatelného počítače. 12. 5. 1941 předvedl již plně funkční programovatelný počítač, který byl použitelný v praxi. V roce 1945 byl sestrojen první elektronkový počítač pro americkou armádu, který vážil 30 tun a zabíral plochu 140 m². Počítač, měl-li být výkonnější, musel být i větší. Jednalo se o počítače s elektronkami, jejichž počet šel do tisíců. V roce 1964 byla vynalezena počítačová myš a o tři roky později David Noble ze společnosti IBM vynalezl disketu.

První emailová zpráva byla poslána roku 1971 v síti ARPANET, což byla počítačová síť spuštěná v roce 1969. V roce 1975 byl americkou společností MITS zahájen prodej prvních komerčních osobních počítačů Altaje 8800, určených především pro elektrotechnické nadšence.⁷

2.2 Historie internetu

Internetem nazýváme celosvětový systém navzájem propojených počítačových sítí, které spolu vzájemně komunikují. První myšlenka na komunikační síť vznikla v době studené války v USA. Úkolem bylo zajistit komunikaci armády po celých Státech v případě jaderné války. A tak v roce 1969 vznikl ARPANET. První uzly byly umístěny na amerických univerzitách. Postupně počet uzlů na území USA rostl a v roce 1973 se poprvé připojují i uzly zahraniční, ve Velké Británii a v Norsku. Prvotní myšlenka na využití sítě byla zaměřena na možnost práce na vzdálených počítačích. Hned zpočátku však byla využívána především pro sdělování zpráv prostřednictvím elektronické pošty a pro diskuzi v rámci elektronických konferencí.

⁷ <http://www.earchiv.cz/a95/a504c500.php3>

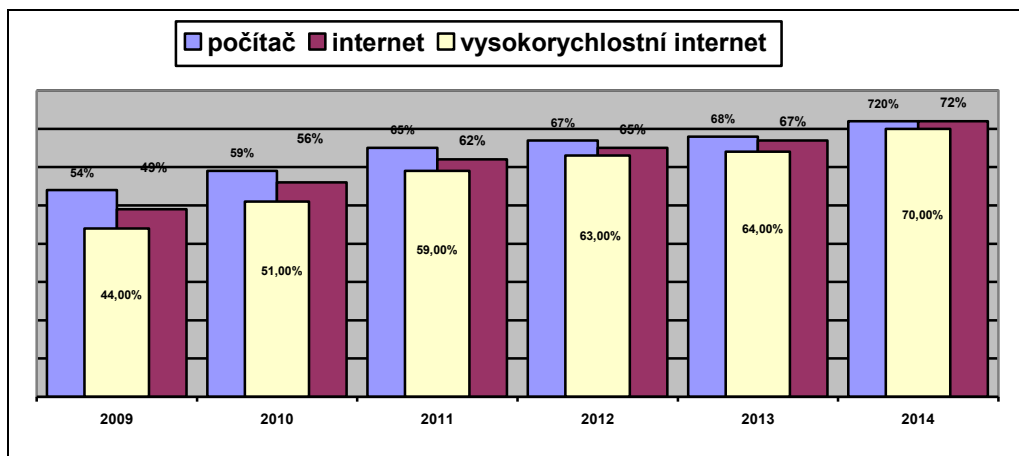
Původně se o síti, tedy internetu, dá hovořit jako o technickém zázraku. A ten vždy přitahuje lidi šikovné a podnikavé. Internet tak prošel změnou tak, aby jej bylo možné využít komerčně. Práce na internetu se zjednodušila a nevyžadovala žádné odborné vzdělání. A tím se stal internet přístupný komukoli, kdo si jeho připojení mohl zaplatit. I když se jeho podoba a rychlost připojení dnes a v době jeho zavedení nedá srovnat. Formálně byl v tehdejší Československu internet připojen 13. 2. 1992.⁸

„Od vzniku Internetu koncem 70. let se počet jeho uživatelů každých 9 až 14 měsíců zdvojnásobil. Když si to spočítáte, vyjde vám graf neuvěřitelného růstu – z 281 počítače na Internetu v roce 1981 k oslňujícím 400 milionům v roce 2000. Do roku 2009 překročil počet netizenů 1,5 bilionu. Internetu v USA používají již téměř všechny domácnosti.“⁹

2.3 Internet v životě dětí a dospívajících

Pokud mohu posuzovat za svého okolí, najde se málo rodin se členy ve věku do šedesáti let, které by nedisponovaly připojením k internetu. Podle českého statistického úřadu, který provádí pravidelné šetření o stavu vybavenosti domácností počítači a internetem lze s jistotou říct, že se užívání internetu stalo běžnou denní činností ve většině rodin. Jak vyplývá z níže uvedených grafů, počet uživatelů neustále roste.¹⁰

Graf č. 1: Domácnosti a informační technologie (% domácností)

Zdroj: Český statistický úřad, 2014¹¹

⁸ <http://www.earchiv.cz/a95/a504c502.php3>

⁹ MCCARTHY, L. a D. WELDON-SIVIY. Bud' pánem svého prostoru: jak chránit sebe a své věci, když jste online, 2013, str. 31

¹⁰ https://www.czso.cz/csu/czso/temer_tri_ctvrtiny_cechu_jsou_online_20141202

¹¹ https://www.czso.cz/csu/czso/temer_tri_ctvrtiny_cechu_jsou_online_20141202

Napomáhá tomu nejen dostupnost připojení k internetu, ale i mobilita, kterou představují přenosné počítače. Ve své tiskové zprávě Český statistický úřad poukazuje na nárůst počtu přenosných počítačů mezi uživateli: *„Nejlépe jsou informačními a komunikačními technologiemi vybaveny domácnosti s dětmi, nejhůře domácnosti seniorů, z nichž se k internetu připojuje necelá desetina. „Poprvé v historii České republiky jsme letos zaznamenali více domácností s přenosným počítačem než s klasickým stolním počítačem. Téměř každá třetí rodina má více než jeden počítač,“ říká Romana Malečková z oddělení statistiky výzkumu, vývoje a informační společnosti ČSÚ. Nejvyšší rozdíly ve využívání informačních a komunikačních technologií jsou u domácností z různých příjmových skupin. „V případě domácností s nejvyššími příjmy mělo internet 97 %, což je třikrát více než u rodin s nejnižšími příjmy. Jedná se o jeden z největších rozdílů v rámci země Evropské unie,“ uvádí Martin Mana, ředitel odboru statistik rozvoje společnosti ČSÚ.“¹²*

„Počet domácností připojených k internetu se za posledních šest let více než zdvojnásobil, a to ze 1,4 mil. v roce 2007 na 2,9 mil. v roce 2013.“¹³

Internet je nedílnou součástí života dospělých, dětí a především dospívajících. Jeho historie není dlouhá, o to rychleji se však vyvíjí a vylepšuje a zrychluje se možnost připojení k internetu a usnadňuje se vyhledávání na něm. K tomu slouží internetové katalogy, vyhledávače a klíčová slova. Vyhledávačů je mnoho, avšak v české republice je pravděpodobně nepoužívanější Google a Seznam. Hlavním atributem internetu je snadná komunikace. Jednoduchost a nízké náklady dělají z internetu nepoužívanější komunikační médium současnosti.¹⁴

Ke komunikaci se užívá e-mail, Skype nebo ICQ. E-mail je dnes neodmyslitelnou formou komunikace nejen jednotlivců, ale i firem. Stejně tak různé instituce a úřady e-maily využívají. E-mail částečně nahradil jiné formy dorozumívání jako je například dopis. Jeho téměř nulová cena, rychlost a dostupnost téměř po celém světě je jeho výhodou. Stále však hovoříme o „poště“, tedy o ucelené zprávě, na kterou stejným způsobem odpovídáme. Pro bezprostřední komunikaci slouží SKYPE, ICQ a jiné podobné programy, které umožňují internetové telefonování a videohovory. V životě dětí a dospívajících hrají obrovskou roli. On-line komunikace, neboli chat (anglicky klábosit, povídat si)¹⁵ je způsob, který

¹² https://www.czso.cz/csu/czso/temer_tri_ctvrtiny_cechu_jsou_online_20141202

¹³ https://www.czso.cz/csu/czso/nakupovani_pres_internet_je_stale_oblibenejsi_20131128

¹⁴ PAVLÍČEK, A. Nová média a sociální sítě, 2010, str. 48

¹⁵ PAVLÍČEK, A. Nová média a sociální sítě, 2010, str. 52

dospívajícím vyhovuje. Právě možnost připojení se k internetu kdekoli a kdykoli umožňuje „pokec“ kamarádů třeba i během „nudné“ rodinné oslavy, nebo při plnění úkolu do školy na počítači.

Internet se stal pro děti a dospívající novým životním prostorem, učí se v něm pohybovat stejně, jako se učí pohybovat ve třídě se svými vrstevníky, na ulici, v jakémkoli novém prostředí.

„Dospívající hledá svoji identitu, vztahy a skupiny, které jsou oddělené od rodičů. Adolescenti chtějí být nezávislí, chtějí dělat věci podle sebe. Internet je pro ně vzrušujícím místem, kde mohou naplnit své potřeby „průkopníků“, dobrodružného ducha. Je možné, že jedním z důvodů, proč je internet pro adolescenty tak přitažlivý, je právě to, že jim poskytuje bezpečný prostor, v němž lze uspokojit obě tyto tendence: je možné zároveň potkávat nové lidi, dělat vzrušující věci a přitom zůstat v bezpečí domova.“¹⁶

V domácnosti internet většinou „ovládly“ děti a dospívající. V rodině se určují pravidla pro jeho užívání a diskutuje se o čase stráveném on-line, který jsou rodiče ochotni tolerovat. Přináší to pro dospívající také větší odpovědnost nejen za své chování na síti, ale i za rizika ve formě virů, malweru atd. O síť i bezpečnost na ní se musí rodiče s dětmi podělit. A je v první řadě na rodičích, jakým způsobem svůj počítač chrání. Na trhu jsou publikace, které pomáhají se v těchto rizicích vyznat a eliminovat je.

*„Linda McCarthy byla inspirována k sepsání prvního vydání knihy *Bud' pánem svého prostoru*, když dva dospívající členové její domácnosti zničili domácí počítačovou síť, kterou do té doby považovala za docela bezpečnou. Další inspirací bylo pro Lindu zjištění, že Douglas s Ericem se nesnažili nic zničit ani na ni udělat dojem, když domácí síť vyřadili z provozu. Prostě používali Internet tak, jak to dělají normální dospívající.“¹⁷*

2.4 Internet ve volném čase

Využitelnost internetu je pro každého různá. Pro někoho se může stát „požíračem času“, pro jiného bezedným zdrojem informací a pro další cesta, jak komunikovat s lidmi blízkými i zcela neznámými.

¹⁶ ŠMAHEL, D. Psychologie a internet: děti dospělými, dospělí dětmi, 2003, str.

¹⁷ MCCARTHY, L. a D. WELDON-SIVIY. *Bud' pánem svého prostoru: jak chránit sebe a své věci, když jste online*, 2013, str. 23

Pokud se podíváme do blízké historie (myšleno cca 20 let), internet nebyl v domácnostech téměř využíván. Pokud bych měla popsat svůj vlastní vztah k tomuto médiu na jeho počátku u nás, zdálo se mi jeho využití pro soukromou osobu nemožné. Vyhledávání informací bylo v té době zdlouhavé a nepohodlné a vyhledávače (Seznam, Google) v dnešní podobě neexistovaly. Navíc byla většina údajů v angličtině, tedy v jazyce, který ovládám jen okrajově.

Dnešní podoba internetových stránek a především rychlost, s jakou jsme schopni se na internetu pohybovat, dává dříve nepředstavitelné možnosti pro získání téměř jakékoli informace ve velmi krátkém čase. Vzhledem k možnosti publikace informací kýmkoli však nemáme příliš jistotu, že je pravdivá, nebo případně nezávadná. Je to jedno z nebezpečí, které se týká dětí a dospívajících. Pokud se dříve dostávali k informacím pochybného charakteru, jednalo se často o informace od kamarádů, o články v různých náhodně objevených časopisech anebo vyslechnutí cizího rozhovoru, nejčastěji starších sourozenců nebo rodičů. V době internetu stačí zadat to „správné“ heslo do vyhledávače a on už nám odpovědi nabídne. V případě, že dítě má k internetu přístup bez dohledu dospělých, neexistuje filtr, který by zabránil nepravdivým, nebo závadným informacím. Nemusí přitom jít nutně o informaci sexuálního charakteru.

Surfování, tedy pohyb po internetu, se díky jeho dosažitelnosti stalo nedílnou součástí trávení volného času na úkor jiných aktivit. Zatímco v roce 2007 mělo připojení na internet pouze 63% českých domácností s dětmi, v roce 2014 je to už 94%.¹⁸

Jednou z možností trávení volného času na internetu dětí a dospívajících jsou také počítačové hry.

Pokud připustím, že každý, kdo má přístup k počítači, zkusil na něm hrát nějakou přístupnou hru, je nutné tam zahrnout i děti a dospívající. S ohledem na to, že při používání počítače a internetu tato generace vlastně vyrůstá, musíme počítat s tím, že hry na síti jsou pro ně nejen lákavé, ale jsou častým námětem jejich hovorů, staly se součástí jejich života a formou trávení volného času. Zatímco v době dnešních čtyřicátníků zajišťovalo nejvyšší status mezi spolužáky sledování sobotní detektivky s rodiči, je pro dnešní děti kolem deseti let online hra téměř samozřejmostí, kdy divný je ten, který nikdy žádnou nehrál. Ne všichni rodiče jsou však s těmito hrami a jejich možnostmi a riziky dostatečně seznámeni.

¹⁸ <https://www.czso.cz/csu/czso/vyuzivani-informacnich-a-komunikacnich-technologii-v-domacnostech-a-mezijednotlivci-2014-ejgbbmx0ui>

Pokud se děti k internetu dostanou v době, kdy jsou rodiče ještě mimo domov, je riziko využití nevhodných prvků internetu o to větší, pokud počítač není dostatečně zabezpečen, například heslem. Je také mnoho dětí, které mají počítač s přístupem na internet přímo ve svém pokoji a čas strávený počítačovými hrami je rodiči mnohdy vnímán jako čas trávený běžnou klidnou hrou.

Abych však hry pouze nezatracovala, jsou dnes na trhu takové, které jsou uznávané i pedagogickými odborníky jako rozvíjející (například Goodgame), kde je nepopiratelná potřeba jisté šikovnosti a schopnosti rychlého řešení problémů, které podporují logické myšlení. Jsou i takové, které, alespoň částečně, vrací dětem pohyb do života. Jedná se o hry, kdy za pomoci ovladače na obrazovce televize hráč vlastním pohybem imituje hru tenisu, fotbalu, boxu a také tanec.

Samostatnou kapitolou je potom účast na sociálních sítích.

2.5 Internet ve vzdělávání

Důležitost internetu pro vzdělání je dnes nepopiratelná. Internet jako zdroj informací lze srovnat s dobře zásobenou knihovnou. Je pouze třeba uvážit, jakou „knihu“ беру do ruky, kdo je jejím autorem, je-li informace v ní obsažená korektní.

Při vzdělávání samotném se dnes namísto sešitů běžně používá notebook, popřípadě stolní počítač pro práci přímo ve škole, nebo pro vypracování domácích úkolů a to především pro svoje nesporné výhody. Pro spoustu mladých je dnes zápis do notebooku rychlejší, lze jednoduše opravit a texty lze i jednoduchým způsobem kopírovat. Tak, jako se ještě před patnácti lety děti učily vyhledávat informace v encyklopediích, slovnících a knihách obecně, je dnes žádoucí naučit je vyhledávat totéž na internetu pomocí hesel.

Zatímco na počátku patřila mediální výchova na školách k zájmové činnosti, má dnes pevné místo v osnovách. Jejím cílem je zvyšování mediální gramotnosti dětí, jak správným způsobem třídit a vyhodnocovat informace. Dovednost práce s počítačem je dnes velice žádoucí, je využívána i ke srovnávání vyspělosti zemí a úrovně žáků a mládeže a představuje důležitý ukazatel vzdělanosti. Ruku v ruce s činností za pomoci internetu potom jde i znalost angličtiny, která je hlavním komunikačním jazykem. Znalost práce na počítači a znalost anglického jazyka se tak stává důležitou součástí vzdělávání dětí a mládeže. Mladí jsou si také vědomi skutečnosti, že tyto znalosti zvyšují jejich šance na trhu práce.

Pro žáky a studenty je internet nejen prostředek vědění. Mediální prostředí, tedy nejen internet, vyžaduje nové metody a prostředky pro všechny věkové skupiny, aby byly schopné přistupovat k médiím s náležitým odstupem a využívat je jako informační, vzdělávací i zábavní zdroj. Proto vznikla mediální výchova jako součást školní i mimoškolní výchovy. Mediální výchova je zaměřena na děti, dospělé a také na učitele, a stává se celoživotním procesem.¹⁹

„V průběhu celého sledovaného období narůstal ve školách jak samotný počet počítačů, tak také počet počítačů připojených k internetu. V roce 2004 připadlo na 100 žáků/studentů 8 počítačů a v roce 2013 se již jednalo o 16 počítačů. Většina počítačů ve školách je zároveň připojena k internetu. V roce 2004 připadlo na 100 žáků/studentů 6 počítačů připojených k internetu a v roce 2013 stoupl jejich počet na 16. Vybavenost škol vysokorychlostním internetem se v ČR za poslední roky také výrazně zlepšila. Zatímco v roce 2004 připadly na 100 žáků/studentů pouze 4 počítače s vysokorychlostním internetem, v roce 2013 jich bylo již 15. Lze tedy říci, že většina počítačů připojených k internetu je v současné době připojena vysokorychlostně.“²⁰

Ve vzdělávání je jako jedna z možností využití internetu metoda elektronického učení, která nabývá na popularitě. Jedná se o variantu dálkového studia, tedy e-learning. Studium pomocí e-learningu přináší snadnější komunikaci s učitelem, nabízí flexibilitu a individualizaci. Tento způsob výuky je vhodnou formou i v systémech podnikového vzdělávání, i když se často prosazuje pomalu. Je však třeba věnovat zvýšenou pozornost charakteru poskytovatelů kurzů a celkově kvalit kurzů. Zárukou jsou renomované pořadatelské instituce.²¹

2.6 Výzkum chování dětí na internetu

Vlivem internetu na děti a mládež se v posledních letech zabývá několik institucí, mezi nimi i Masarykova univerzita v Brně. Za tímto účelem byl vytvořen mezioborový tým VITOVIN, který se zabývá novými médii, mezi nimi internetem.

„V posledních letech je používání internetu často prezentováno takovým způsobem, že mnozí

¹⁹ JIRÁK, J. a H. PAVLIČÍKOVÁ. Média pod lupou: (mediální výchova jako téma celoživotního vzdělávání, 2013, str. 9

²⁰ https://www.czso.cz/csu/czso/informacni_technologie_ve_skolach

²¹ MUSIL, J. Elektronická média v informační společnosti, 2003, str. 171

rodiče raději zavírají počítače před dětmi do skříní nebo se jim snaží internet výrazně omezovat. Druhým extrémem je nadměrné používání internetu dětmi - rodiče jsou někdy rádi, že je od dětí klid. Mají se rodiče při používání internetu dětmi bát? Jsou nebezpečí internetu pro děti tak ohrožující? Mají děti kontrolovat a internet omezovat? I na tyto otázky bychom rádi hledali odpovědi,“ vysvětluje garant projektu David Šmahel z Fakulty sociálních studií MU.²²

Výzkumem chování dětí na internetu a riziky s tím spojenými se také zabývá občanské sdružení Rizika internetu a komunikačních technologií (alias Nebuď obět'). Zaměřuje se na prevenci především u dětí základních škol, učitelů a také rodičů. Formou komiksů a například videoklipů, nebo vzdělávacích programů upozorňuje na možné zneužití osobních údajů a varují před hrozbou sextingu, phishingu, groomingu atd.

„Když pouštíme naše dítě ven za kamarády dovádět a poznávat svět, nezapomeneme jej vyprovodit se slovy: „Dávej na sebe pozor!“. Avšak život dnešních dětí se stále více soustřeďuje okolo mobilů, počítačů a internetu. Tyto moderní technologie se nejčastěji využívají ke komunikaci, navazování nových vztahů, hraní. Tento jev je samozřejmě přirozený, ale jako u všech činností platí, že všeho moc škodí. Výzkumu chování dětí na internetu se věnujeme v samostatné a obšírné kapitole. Děti jsou při nesprávném používání komunikačních technologií vystaveny nemalé hrozbě. Snad právě proto bychom měli svá upozornění směřovat nejen na dítě, které vychází do ulic, ale zasedá za počítač a otevírá brány internetu. Bezpečí domova může být pouze domnělé, a o to víc zrádné. I když internet není ulice, jeho virtuální svět se může velice snadno stát reálnou hrozbou, s pouhou pobídkou „Dávej na sebe pozor“ si již nevystačíme. Pojďme se blíže seznámit s riziky, jež čekají na naše děti při používání internetu. K základním rizikům řadíme závislost na internetu, Bullying (šikana), Pharming (nasazování), Grooming (krášlení), Phishing (lovení na udici).“²³

Výzkumný projekt EU Kids online, kde se evropští vědci zabývali liberálním přístupem k internetu, digitální gramotností a riziky spojenými s internetem, ukazuje české děti jako počítačově gramotné, které zároveň dokáží čelit rizikům. Ovšem upozorňuje na malou ochranu online.

²² <http://www.muni.cz/events/calendar/35434227>

²³ <http://www.nebudobet.cz/>

„Podle výzkumu jsou české děti také vysoko na žebříčku ve schopnosti používat internet a lépe dokážou čelit rizikům, které internet přináší. Co se týče digitální gramotnosti, patří Česku páté místo za Finskem, Slovinskem, Nizozemskem a Estonskem. Výzkum dále ukázal, že v Evropě moc nefungují online nástroje pro pomoc dětem, které jsou v ohrožení při surfování na internetu.“²⁴

Zároveň je nutné si uvědomit, že je především na rodičích, aby své dítě vychovávali k odpovědnosti a bezpečnému pohybu na internetu.

"Pokud jsou děti příliš omezovány, nestanou se tak vůči rizikům odolnější, naopak ztratí možnost využívat příležitosti on-line světa," řekl ČTK vedoucí českého výzkumného týmu a psycholog David Šmahel. S tím souhlasí i Eckertová. "Rozhodně nepomůže zakázat internet, protože děti si na něj vždycky najdou cestu. Rodiče by se měli o aktivity svých dětí na internetu naopak zajímat."²⁵

²⁴ http://www.rozhlas.cz/zpravy/politika/_zprava/1084782

²⁵ http://zpravy.idnes.cz/ohrozeni-deti-na-internetu-ddm-/domaci.aspx?c=A130813_154132_domaci_mzi

3 MODERNÍ ZPŮSOBY KOMUNIKACE

Za moderní považujeme především komunikaci mobilním telefonem a prostřednictvím internetu, v našem případě pomocí sociálních sítí.

3.1 Mobilní telefon

Zatímco v roce 1999 byla pevná telefonní linka v 77 % českých domácnostech a mobilní telefon využívalo jen 7 % domácností, situace v roce 2013 byla opačná – pevnou telefonní linkou disponovalo jen 19,5 % domácností a alespoň jeden mobilní telefon vlastnilo celkem 98,3 % domácností.²⁶

Mobilní telefony se staly samozřejmou součástí našeho života. V dnešním zrychleném tempu se dospělí naučili řešit pomocí mobilního telefonu spoustu denních činností: zjišťování prospěchu dětí ve škole, objednávání u lékaře nebo v autoservisu, dokonce i tak osobní věci, jako je třeba blahopřání k narozeninám. Také kontrola dětí doma nebo venku se stala pomocí mobilního telefonu snadná a bohužel také téměř absolutní. Telefon vlastní i mnoho dětí v mateřských školách a se vstupem na základní školu je pořízení telefonu dítěti bezmála samozřejmostí. Na druhém stupni základní školy se stal mobilní telefon nepostradatelnou součástí výbavy školáka. Telefony jsou dnes spíše malé počítače. Chytrý telefon, tzv. smartphone (z angličtiny), má mobilní operační systém, aplikace, možnost připojení k internetu, samozřejmostí je fotoaparát. Děti jsou tak neustále on-line, stahují do mobilu hry nebo hudbu, fotí sebe nebo kamarády. Mobilní telefon se stal jednou z možností připojení k internetu a to kdykoli a kdekoli. Český statistický úřad se zabýval výzkumem nakupování přes internet u osob starších šestnácti let, kde zjistili, že se z mobilního telefonu k internetu připojovalo 20,7 % jednotlivců starších 16 let.²⁷

3.2 Sociální síť

„Sociologie definuje sociální síť jako propojenou skupinu lidí, kteří se navzájem ovlivňují, přičemž mohou (ale nemusí) být příbuzní. Sociální síť se tvoří na základě společných zájmů, rodinných vazeb nebo z jiných více pragmatických důvodů, jako je např. ekonomický, politický či kulturní zájem. V oblasti webu 2.0 se pod sociální sítí rozumí

²⁶ https://www.czso.cz/documents/10180/23184355/2014_sru_a1.pdf/1f695a76-d318-4fda-a53e-092a29ca6b15?version=1.0

²⁷ https://www.czso.cz/csu/czso/nakupovani_pres_internet_je_stale_oblibenejsi_20131128

každý systém, který umožňuje vytvářet a udržovat seznam vzájemně propojených kontaktů, přátel.“²⁸

Důvodem pro účasti na internetových sociálních sítích jsou mezilidské vztahy, vzájemné sdílení informací a pocit sounáležitosti.

3.2.1 Historie sociálních sítí

První pokusy o vytvoření sociální sítě na internetu byly již v osmdesátých letech. Jednalo se o vytvoření sítě v komunitě uživatelů, kteří se vzájemně znali. První internetová sociální síť byla uvedena do provozu v roce 1995 v USA leteckým inženýrem hledajícím bývalé spolužáky. Z malého projektu vznikla síť classmates.com, vzor pro český server Spolužáci.cz. Vytváření profilů osob a procházení vazeb uživatelů bylo však možné až v roce 1997 na SixDegrees.com. Poté začaly vznikat sítě pro různé komunity a etnika. V roce 2003 vzniklo mnoho sociálních sítí zaměřených na určitou skupinu – seznamovací, profesní atd. V roce 2004 byl spuštěn Facebook, který byl původně určen pro studenty Harvardské univerzity. Na jeho stránce je datum spuštění 4. února 2004. V roce 2006 se Facebook otevírá veřejnosti a na trh přichází další síť, Twitter.²⁹

3.2.2 Sociální sítě u nás a ve světě

„V posledních letech výrazně vzrostla oblíbenost sociálních sítí. V roce 2014 je využívalo 37 % obyvatel ČR oproti 5 % před pěti lety. Přesto mezi 28 státy Evropské unie patřila ČR v roce 2013 z hlediska využití sociálních sítí až 24. pozice. Celkově se Česká republika v mezinárodním srovnání ve vybavenosti domácností informačními technologiemi stále nachází pod průměrem Evropské unie, počtem uživatelů internetu jsme se k průměru velmi přiblížili.“ říká Romana Malečková z oddělení statistiky výzkumu, vývoje a informační společnosti ČSÚ.³⁰

V České republice patří mezi nejoblíbenější sociální síť Facebook. Ve světě má v současnosti více jak miliardu uživatelů.

²⁸ PAVLÍČEK, A. Nová média a sociální sítě, 2010, str. 125

²⁹ PAVLÍČEK, A. Nová média a sociální sítě, 2010, str. 134

³⁰ https://www.czso.cz/csu/czso/temer_tri_ctvrtiny_cechu_jsou_online_20141202

3.2.3 Děti a dospívající a sociální sítě

Největší popularitu mají sociální sítě mezi mladými. Svůj profil neboli status má na některé sociální síti více jak polovina dětí. Nejen mladí díky nim mohou zůstat v kontaktu s kamarády a přáteli i v případě nemoci, změny bydliště nebo při změně školy. V prostředí internetu se dospívající cítí odvážnější, výřečnější, mizí bariéry.³¹ Pro mladší děti může však dostupnost této komunikace znamenat riziko. I když získání účtu na facebooku, twitteru, lidé.cz a podobných sociálních sítích má jasně definovaná pravidla co se týká věku, je až zarážející, kolik mladších dětí má na sociálních sítích svůj status. Bohužel většinou s dopomocí rodičů, nebo naopak díky jejich nezájmu o daná pravidla a rizika. I když tyto sociální sítě nabízejí možnosti ochrany, jsou obzvláště mladšími lidmi ne vždy dostatečně využívány. Na jejich profil se tak může podívat téměř kdokoli, získat informace, o kterých je pisatel přesvědčen, že je vidí „jenom kamarádi“. S možností přístupu na internet z mobilních telefonů má v současnosti mnoho mladých také pocit, že je potřeba sdělovat o sobě naprosto cokoli: co dělám, kde jsem, s kým tam jsem, jaké mám momentálně pocity. Jsou to mnohdy informace, které by tvář v tvář řekli jen nejbližším kamarádům.

„Společnost Seznam.cz a Centrum prevence rizikové virtuální komunikace Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci společně zrealizovaly průzkum mezi více než 21 000 dětmi ve věku 11-17 let. Tento rozsáhlý výzkum ukazuje, že téměř 51 % dětí do 18 let má zkušenost s nějakou formou kyberšikany.“³²

³¹ ŠMAHEL, D. Psychologie a internet: děti dospělými, dospělí dětmi, 2003, str. 23

³² <http://www.bezpecnyinternet.cz/ke-stazeni/default.aspx>

4 SOCIALIZACE

4.1 Pojem socializace

„Socializace je celoživotní proces, v jehož průběhu si jedinec osvojuje specificky lidské formy chování a jednání, jazyk, poznatky, hodnoty, kulturu a začleňuje se tak do společnosti. Lze ji chápat jako sociální interakční proces a uskutečňuje se především sociálním učením (zejména učení se sociálním rolím), ale i nátlakem. Socializace se odehrává především v rodině, ve skupině vrstevníků a přátel, ve škole, prostřednictvím masmédií a práce.“³³

Socializace je složitý, nikdy nekončící proces, kdy dochází k přizpůsobení se okolí, jeho vlivům a tlakům. Jeho základem je sociální učení, nabývání sociálních zkušeností. Vlivem tohoto učení se u jedince vyvíjí schopnost sebekontroly a vůle. Jedinec se tím začleňuje do prostředí, ve kterém se pohybuje, jeho integraci a přijetí. Socializace vzniká sociální interakcí, tedy působením na jedince. Probíhá mezi lidmi, se kterými se jedinec setkává, se kterými žije, tedy přímá, nepřímá, záměrná nebo nezáměrná interakce. Přímá interakce probíhá mezi jedincem a jinou osobou nebo osobami přímým kontaktem verbálním nebo neverbálním, nepřímá zprostředkovaně – televize, internet a podobně. Záměrná interakce je snaha rodičů, učitelů, vychovatelů o výchovu a výuku, nezáměrná probíhá pozorováním, kontaktem s okolím a každodenním vlivem okolí. Socializace probíhá kontinuálně, nicméně každé vývojové období jedince má svá specifika.

Období mezi 11 a 15 rokem nazýváme obdobím pubescence. Velké změny nastávají v oblasti tělesného vzhledu, sexuality, citového a sociálního vývoje. Vzhledově se dítě začíná měnit v dospělého, mění se tělesné proporce jak u dívek, tak u chlapců. Rozdíl mezi chlapci a děvčaty je stále zřetelnější, což se občas neobejde bez komentářů a kritiky. V oblasti sexuality nastává hormonální bouře, první náznaky vztahů mezi chlapci a dívkami, vyhledávání erotických motivů v časopisech a na internetu. Pro toto věkové období je charakteristická citová a emoční labilita a výkyvy nálad. V sociálním vývoji nastává posun k osamostatnění se. I když je dítě stále poutáno k rodině a je na ní závislé, má tendence k revoltě a kritice, stává se „nesnesitelným“ a „nikdo ho nechápe“.

³³ KRAUS, B. a V. POLÁČKOVÁ. Člověk - prostředí - výchova: k otázkám sociální pedagogiky, 2001, str. 54

4.2 Rodina a její vliv

t Za nejdůležitější a především prvotní se považuje vliv rodiny. Je první sociální skupinou, kde se dítě učí základním návykům a způsobům chování, učí se řeč. Sociální učení probíhá především napodobou, což je základní forma sociálního učení. Na jedince v rodině působí vzájemné vztahy mezi jednotlivými členy, způsob komunikace a funkce, které rodina plní. Patří sem především funkce biologická, emocionální, ekonomická, výchovná. Hlavní úlohou rodiny je připravit dítě pro praktický život. Vliv rodičů na dítě může být prospěšný nebo naopak. Dítě napodobuje jejich způsob chování, jejich mluvu, trávení volného času. Rodina ne vždy plní svoji funkci. Přílišná zaměstnanost rodičů, častá nepřítomnost z důvodu vytíženosti v práci nebo časově náročných koníčků dává dětem málo prostoru pro trávení společného času. Stejně tak bývají vytížené i děti různými kroužky, kdy čas strávený doma s rodiči se omezuje pouze na pozdní večer nebo víkend. Také bývá časté, že dítě tráví mnohem více času pouze s matkou, především v neúplných rodinách.

V období pubescence se jedinec snaží od rodiny odtrhnout, vytvořit si vlastní cestu, je na ní však stále citově i fyzicky závislý. V tomto období je komunikace mezi rodiči a dětmi velmi důležitá. Z důvodu velkých změn v životě dítěte (změna postavy, menstruace u dívek, emoční a citová labilita), si některé děti tzv. neví rady samy se sebou. Dítě právě v tomto období potřebuje pochopení a citlivý přístup, ale také pocit bezpečného a pevného rodinného zázemí.

Emoční reakce mohou být nepřiměřené a proměnlivé. Pro pubescenta bývají často překvapivé a mohou být i nepříjemné. Jsou potom podráždění a rozmrzelí a jejich výkyvy chování působí rušivě na okolí.³⁴ Tyto projevy mají vliv na socializaci jedince v různých prostředích, komplikují se tak vztahy s dospělými i vrstevníky. Názory a rozhodnutí autorit kritizuje, diskutuje o nich. Utrzuje se o vlastní hodnotě neustálou polemikou s dospělými. Snaží se vymanit se závislosti na rodině³⁵ a naopak navazovat vztahy se svými vrstevníky. Mají pro něj čím dál větší význam, neboť jsou ve vztahu k němu v rovnocenném postavení.³⁶

Na socializaci v rodině a přístup k informačním technologiím má vliv i vzdělanost rodičů. Strukturu podle vzdělání ukazuje následující průzkum Českého statistického úřadu:

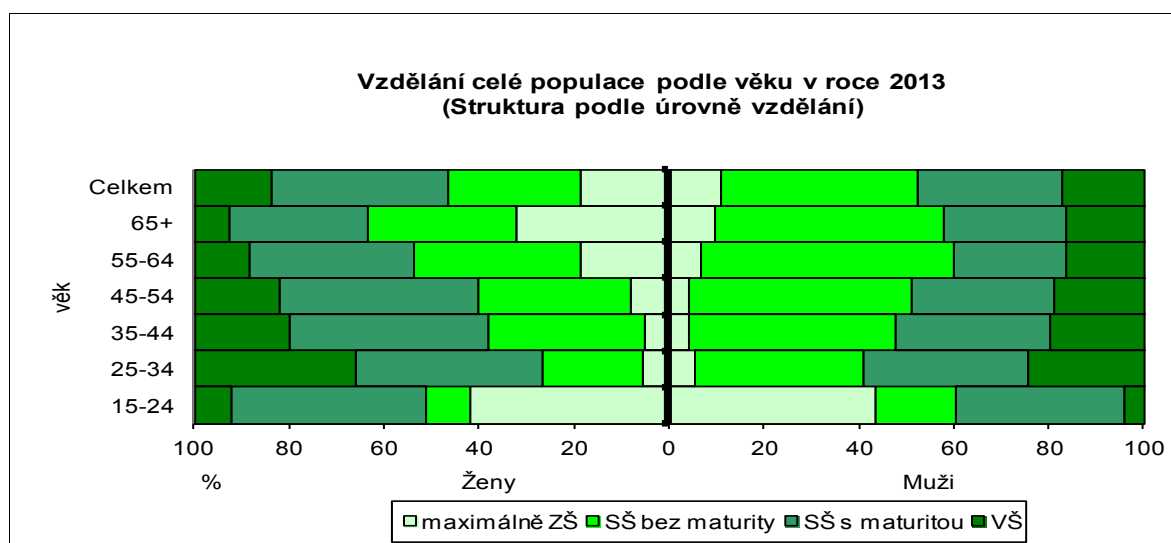
³⁴ VÁGNEROVÁ, M. Vývojová psychologie I.: dětství a dospívání, 2005, str. 340-341

³⁵ VÁGNEROVÁ, M. Vývojová psychologie I.: dětství a dospívání, 2005, str. 346-347

³⁶ VÁGNEROVÁ, M. Vývojová psychologie I.: dětství a dospívání, 2005, str. 371

„Struktura české populace podle vzdělání se dlouhodobě vyznačuje tím, že u žen je nejvíce zastoupeno středoškolské vzdělání s maturitou, kdežto muži dosahují nejčastěji výučního listu. V roce 2013 mělo středoškolské vzdělání s maturitou 37,2 % všech žen (a 30,3 % všech mužů). Vyučeno bez maturity potom bylo 41,4 % mužů (ale jen 28,0 % žen). Vysokoškolské vzdělání mělo 16% zastoupení v případě žen a 17% u mužů. Ženy zaznamenávají vyšší podíl kategorie maximálně základní vzdělání. Na vyšší než základní vzdělání nedosáhla téměř pětina žen a přibližně desetina mužů.“³⁷

Graf č. 2: Populace podle věkových skupin a vzdělání³⁸

4.3 Vrstevnická skupina a její vliv

„Třída je sociální skupina. Je to malá komunita, ve které existují konkrétní lidé. Nefungují však jako izolovaní jedinci, ale naopak, vstupují do vztahů. Dělají to prostřednictvím komunikování. Komunikace je prostředek na to, aby se ve třídě realizovaly (otevíraly, rozvíjely) mezilidské vztahy.“³⁹

Ve vrstevnické skupině se jedinec učí komunikaci s osobami, které nejsou v nadřazeném postavení tak, jako rodiče a učitelé. V rámci této skupiny se učí řešit krizové situace, diskutovat, hledat kompromis, vyměňovat si názory, korigovat je, prosazovat si vlastní názor.⁴⁰ Jedinec přijímá vzorce vrstevnické skupiny, ve které se pohybuje a chce jí být přijat. Ve školním prostředí často dochází ke střetům mezi jedinci a skupinami, nebo mezi

³⁷ <https://www.czso.cz/csu/czso/zeny-a-muzi-v-datech-2014-ksmwktemht>

³⁸ <https://www.czso.cz/csu/czso/zeny-a-muzi-v-datech-2014-ksmwktemht>

³⁹ GAVORA, P. Učitel a žáci v komunikaci, 2003, str. 28

⁴⁰ ČÁP, Jan a Jiří MAREŠ. Psychologie pro učitele, 2001

jednotlivými skupinami žáků, které jsou názorově rozděleny. V době internetu se částečně tyto střety přesouvají na stránky sociálních sítí. Vrstevnické skupiny vznikají díky četnosti kontaktu například ve škole, ve sportovním oddílu, v zájmovém kroužku. Podobným způsobem vznikají skupiny na internetových komunikačních sítích.

Na sociální rozvoj má na druhém stupni základní školy stále větší vliv vrstevnická skupina. Dává pocit sounáležitosti a bezpečí, pocit, který si u malých dětí spojujeme především s rodinou. Vliv vrstevnické skupiny na dítě je velký také proto, že se dítě snaží této skupině přizpůsobit, stát se jejím členem. Podle toho jak je jedinec touto skupinou akceptován hodnotí sám sebe.⁴¹

Postavení a oblíbenost dítěte ve vrstevnické skupině souvisí s jeho povahou. Děti přátelské, otevřené a komunikativní mají ve srovnání s dětmi uzavřenými, bojácnými, závislými na rodičích, nesamostatnými výhodu už při vstupu do skupiny. Záleží také na schopnosti přizpůsobit se, akceptovat platná pravidla a normy a také na schopnosti kooperace. Potíže s přijetím skupinou mohou mít jak děti nezralé, tak i děti nadprůměrné.

„Potřeba kontaktu s vrstevníky je považována za jednu z nejvýznamnějších potřeb školního věku. Vrstevnická skupina se stává významným socializačním prostředím.“⁴²

4.4 Škola a její vliv

„Škola ve značné míře ovlivňuje rozvoj identity školáka zejména jeho sebehodnocení a sebeúctu, ale i jeho další očekávání. V rámci této role musí jedinec splněním určitých požadavků potvrdit svou hodnotu. Míra, v jaké se mu podaří nároky školy splnit, se promítne do jeho postoje ke škole, resp. k celé společnosti, jejíž je škola reprezentantem, a tento postoj může s určitými výkyvy přetrvávat po celý život. Na druhé straně se projeví i modifikací sebepojetí. Socializace v sobě vždycky zahrnuje i individualizaci.“⁴³

Škola a pedagog mají v socializaci dítěte nezastupitelnou roli. Učitel se stává pro dítě nástupem na povinnou školní docházku autoritou, role školáka dává dítěti pocit důležitosti a dítě ji chápe jako krok k tomu „být velký“. Zároveň nastává období, kdy má povinnost chodit do školy, musí se naučit podřizovat autoritě a potlačit egocentrismus. V průběhu

⁴¹ JEDLIČKA, R. Děti a mládež v obtížných životních situacích: nové pohledy na problematiku životních krizí, deviací a úlohu pomáhajících profesí, 2004

⁴² VÁGNEROVÁ, M. Vývojová psychologie I.: dětství a dospívání, 2005, str. 292

⁴³ VÁGNEROVÁ, M. Vývojová psychologie I.: dětství a dospívání, 2005, str. 284

školní docházky se jeho postoj mění, nároky na něj se zvyšují a vlivem osobní zkušenosti si vytváří vlastní vztah ke škole jako instituci, ke spolužákům a k vyučujícím.

Citelná změna pro dítě nastává přechodem na druhý stupeň základní školy. Do té doby vedl vyučování ve většině předmětů jeden vyučující. Na druhém stupni vyučuje každý předmět vyučující jiný a od žáka se očekává větší samostatnost a zodpovědnost. Děti v tomto věku také začínají vyučující vnímat více kriticky, kladou důraz na spravedlnost. Usilují o rovnoprávnou diskuzi, chtějí být respektováni a vydobýt si přijatelnou pozici.⁴⁴ Vztah s vyučujícím, komunikaci s ním a jeho postoj k osobě žáka si tento žák často pamatuje a připomíná celý život.

4.5 Internet a jeho vliv

„V prostředí internetu mizí bariéry, dospívající se označují jako odvážnější, výřečnější, udávají vyšší schopnost odhalení se, „odhození masky“. Zdá se, že právě větší otevřenost v prostředí internetu si uvědomuje nejvíce mladých uživatelů.“⁴⁵

Ve virtuálním prostředí dospívající snadněji navazují vztahy. Mohou trpět vadou nebo handicapem, který je vyřazuje z vrstevnické skupiny. Ve virtuálním prostředí se tyto rozdíly mažou, zde si vytváří vlastní identitu. Na internetu se stávají odvážnějšími i v případě neshybnosti, studu a neschopnosti se vyjádřit v přímém kontaktu. V prostředí internetu mizí bariéry. V prostředí internetu chybí sankce, vzbuzuje pocit, že si může dovolit vše. Především dívky se stávají terčem sexuálních narážek. Zároveň jsou si dospívající vědomi možnosti lži a přetvářky, ne každý ji však využívá. Na druhou stranu mají při komunikaci pocit fyzického bezpečí, je spojen s pocitem anonymity na virtuálním prostředí.⁴⁶

Internet slouží k navazování nových vztahů, k odreagování a ventilování svých pocitů. Na internetu hledá dospívající podporu, pochopení, sounáležitost a doufá, že zde najde řešení svých problémů. Virtuální prostředí se stalo významnou součástí v životě dětí a dospívajících. K hlavním výhodám patří komunikace s lidmi, které dlouho neviděli, a setkání s nimi není z nějakého důvodu, třeba vzdálenosti, možné. A nejde pouze o psaní vzkazů nebo rozhovor, přes internet je možné sdílet fotografie nebo audiovizuální nahrávky.

⁴⁴ VÁGNEROVÁ, M. Vývojová psychologie I.: dětství a dospívání, 2005, str. 365

⁴⁵ ŠMAHEL, D. Psychologie a internet: děti dospělými, dospělí dětmi, 2003, str. 23

⁴⁶ ŠMAHEL, D. Psychologie a internet: děti dospělými, dospělí dětmi, 2003, str. 24-27

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 EMPIRICKÁ ČÁST

5.1 Základní cíle a hypotézy

Základním cílem výzkumu je zjištění postoje žáků druhého stupně základní školy k internetu a sociálním sítím a jejich důležitost pro komunikaci a identifikaci s vrstevníky. Zároveň chci zjistit, jestli je pro ně pohyb na internetu důležitý a považují ho za bezpečný.

Na základě tohoto výzkumného cíle jsem si stanovila následující hypotézy, které by měl výzkum potvrdit nebo vyvrátit.

Předpokládané hypotézy

Hypotéza 1: U více jak 50% dětí ze zkoumaného vzorku je průměrný čas užívání internetu více jak dvě hodiny denně.

Hypotéza 2: Dívky méně důvěřují informacím z internetu a více vnímají možnost ohrožení kyberútokem (kyberšikana, obtěžování cizí osobou) na internetu než chlapci.

Hypotéza 3: Děti nad 14 let častěji komunikují na sociální síti než děti do 14 let.

Hypotéza 4: Chlapci častěji než dívky využívají internet k vyplnění volného času (hraní on-line her, prohlížení webových stránek).

5.2 Výběr zkoumaného vzorku

Pro tento výzkum jsem si zvolila děti na druhém stupni základní školy ve věku cca 12 – 15 let, dále rozdělené na dívky a chlapce. Jedná se o záměrný výběr žáků druhého stupně Základní školy Tyršova v Kuřimi, kterou navštěvují převážně děti z lokality satelitu města, kde žijí rodiny s relativně vyšším vzděláním, než je celostátní průměr (viz kapitola č. 4.2). Ověření vzdělání rodičů proběhlo v otázce č. 4 a č. 5. Vybraná věková skupina byla vybrána z důvodu pravděpodobného počátku komunikace na sociálních sítích.

5.3 Popis metody

Pro výzkum jsem zvolila kvantitativní metodu formou dotazníku. Tato metoda není časově náročná, získání dat je zvládnutelné v rámci bakalářské práce, jsou to nefiltrovaná data, zaměřená na užší cílovou skupinu. Výzkum byl proveden v březnu 2015.

Ve výzkumu jsem použila anonymní dotazník tvořený třiceti otázkami (příloha číslo 1). V jeho úvodu oslovuji respondenty, vysvětluji důvod výzkumu, žádám o jeho pravdivé

vyplnění a ujišťuji o využití odpovědí pouze při zpracování mé práce. Dotazník je tvořen celkem 30 otázkami, z toho šest je určeno pro snadnější zařazení do jednotlivých kategorií, jedna je otevřená pro uvedení názvu oblíbených webových stránek, 17 otázek je uzavřených a šest škálovaných. O vyplnění dotazníku jsem požádala žáky v 6. - 9. ročníku. Vyplnění dotazníku zajistila na mou žádost zástupkyně ředitele školy, která zabezpečila jeho distribuci v jednotlivých třídách a poučila pedagogy pověřené k vyplňování dotazníků o důvodu a způsobu vyplnění. Celkem jsem doručila 154 dotazníků (počet žáků na druhém stupni ZŠ Tyršova Kuřim) a zpět jsem obdržela 137 vyplněných dotazníků, z toho 66 dívek a 71 chlapců. Ostatní žáci nebyli přítomni ve škole (nemoc apod.). Zjišťovala jsem přibližnou dobu, jakou respondenti tráví surfváním na internetu, oblíbené webové stránky a počet respondentů registrovaných na sociální síti. Dotazník obsahuje také otázky, které mi umožnily vytvořit si širší náhled na dotazovanou skupinu dětí (vzdělání rodičů, počet sourozenců atd.). Zástupkyně školy mi při přebírání vyplněných dotazníků sdělila, že některé děti v nižších ročnících potřebovaly vysvětlit některé pojmy, jako například sourozenec a sociální síť, což jsem při tvorbě dotazníku nepředpokládala. Zodpovězené otázky mi pomohly k získání informací potřebných k ověření hypotéz.

Dotazník jsem vyhodnotila za pomoci tabulek a grafů, základním ukazatelem byl procentuální poměr odpovědí podle věkových kategorií nebo procentuální poměr odpovědí dívek a chlapců.

5.4 Popis výsledků

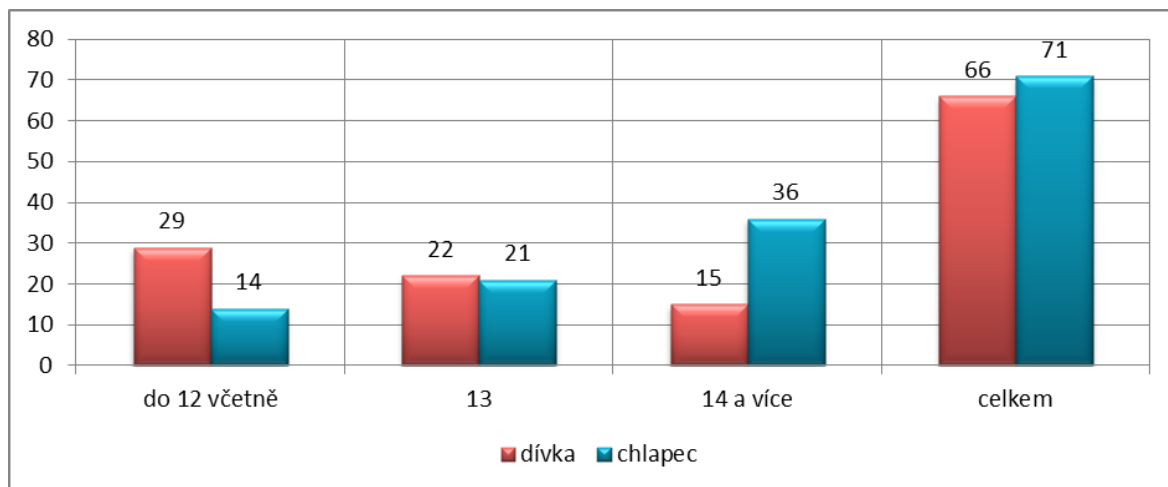
Tabulkově jsou výsledky dotazníku shrnuty v příloze č. P II

Otázka číslo 1: Jsem:

Touto otázkou bylo zjištěno členění respondentů na dívky a chlapce. Ze 137 dotázaných bylo 48 % dívek (66) a 52 % chlapců (71).

Otázka číslo 2: Jsem ve věku:

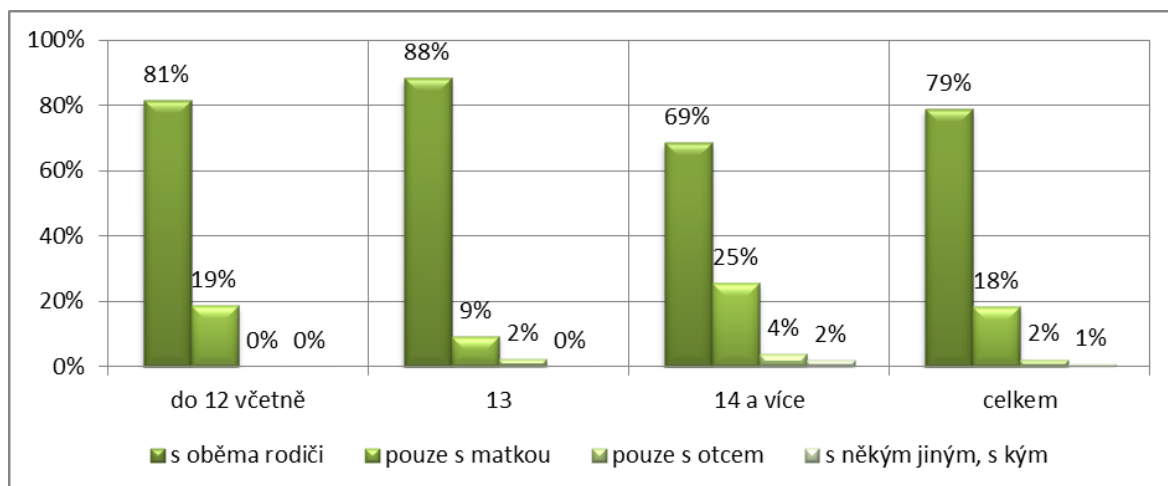
Graf č. 3: Věk respondentů

Ve věkové kategorii „do 12 včetně“ odpovědělo 43 respondentů, z toho 29 dívek a 14 chlapců, ve věkové kategorii „13“ odpovědělo 43 respondentů, z toho 22 dívek a 21 chlapců a věkové kategorii „14 a více“ odpovědělo 51 respondentů, z toho 15 dívek a 36 chlapců.

Otázka číslo 3: Doma žiji kromě případných sourozenců:

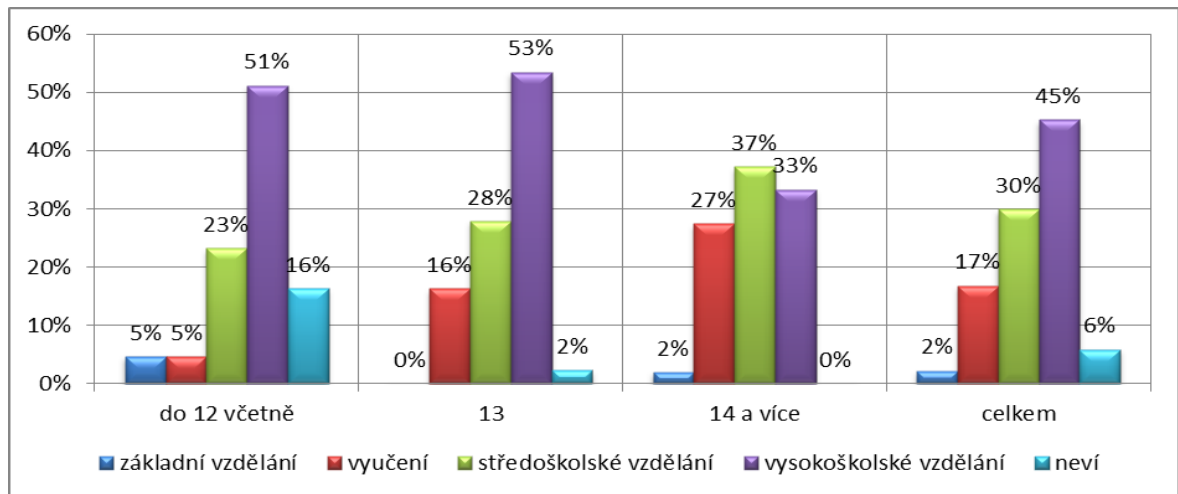
Graf č. 4: Soužití s rodiči respondentů – srovnání podle věku

Většina respondentů (79 %) uvedla, že žije v domácnosti s oběma rodiči. Nejvyšší počet 88 % ve věkové kategorii „13“ let, nejnižší 69 % ve věkové kategorii „14“ a více.

Otázka číslo 4: Nejvyšší dosažené vzdělání otce

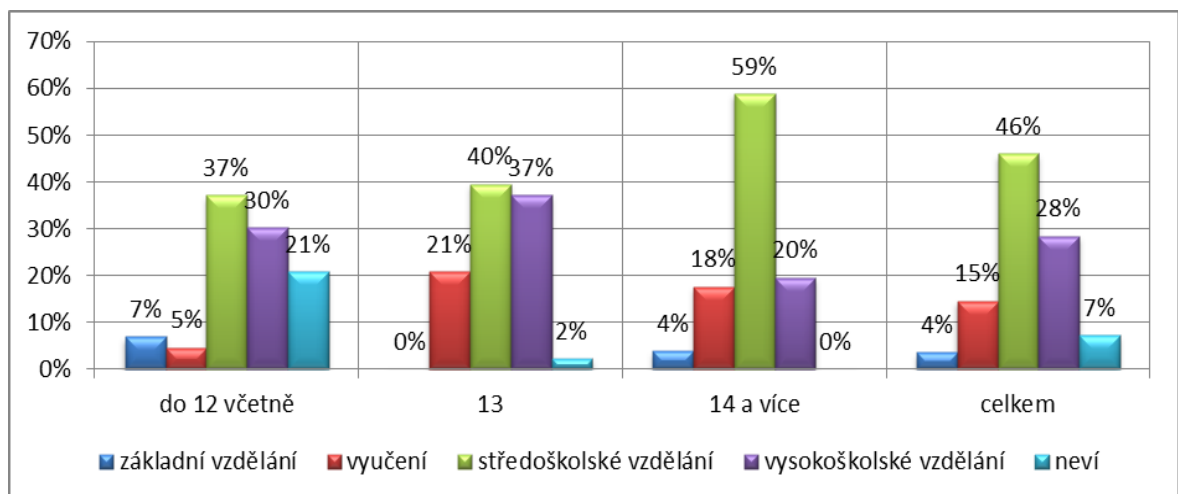
Graf č. 5: Vzdělání otce – srovnání podle věku

Nejvíce respondentů uvedlo vzdělání otce vysokoškolské 45 %, středoškolské 30 %, vyučení 17 %, základní 2 % a 6 % neví. Ve věkové kategorii „do 12 včetně“ neví 16 %, ve věkové kategorii „13“ 2 %, ve věkové kategorii „14 a více“ 0 %.

Otázka číslo 5: Nejvyšší dosažené vzdělání matky

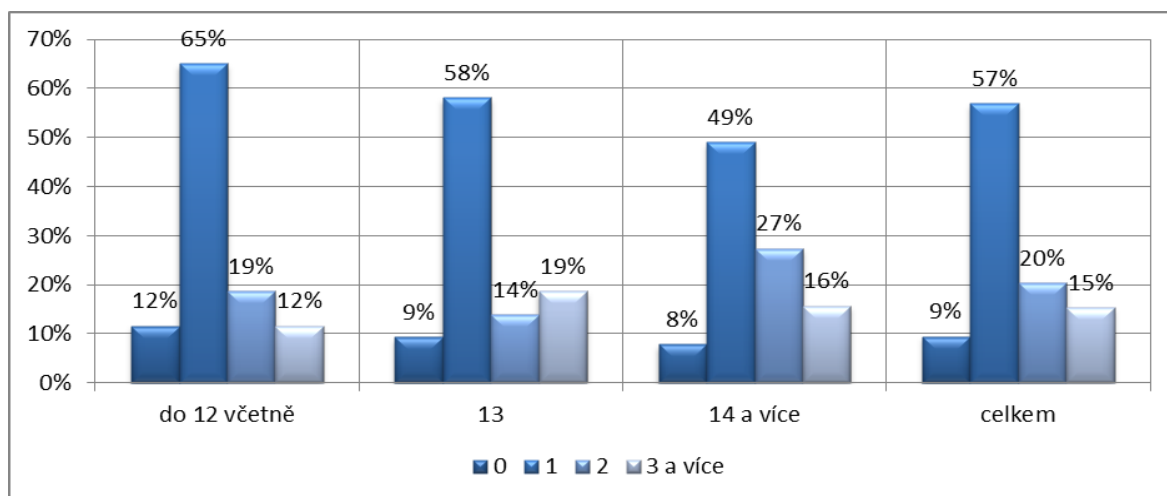
Graf č. 6: Vzdělání matky – srovnání podle věku

Nejvíce respondentů uvedlo vzdělání matky středoškolské 46 %, vysokoškolské 28 %, vyučení 15 %, základní 4 % a 7 % neví. Ve věkové kategorii „do 12 včetně“ neví 21 %, ve věkové kategorii „13“ 2 %, ve věkové kategorii „14 a více“ 0 %.

Otázka číslo 6: Počet mých sourozenců:

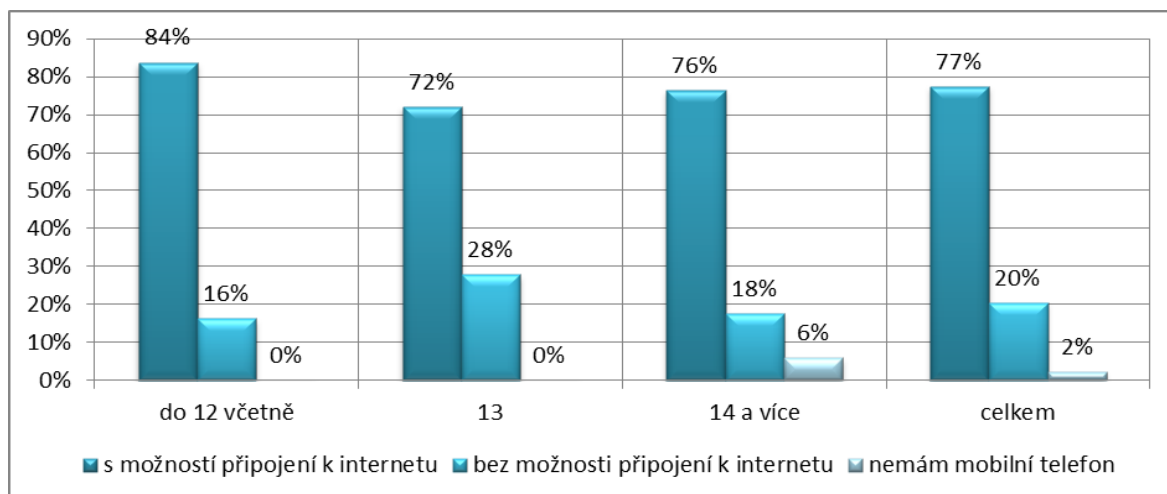
Graf č. 7: Počet sourozenců – srovnání podle věku

Pouze 9 % ze všech respondentů nemá žádného sourozence. Jednoho sourozence má 57 % (ve věkové kategorii „do 12 včetně“ 65 %, ve věkové kategorii „13“ 58 %, a věkové kategorii „14 a více“ 49 %), dva sourozence má 20 % a tři a více sourozenců má 15 % respondentů.

Otázka číslo 7: Mám mobilní telefon:

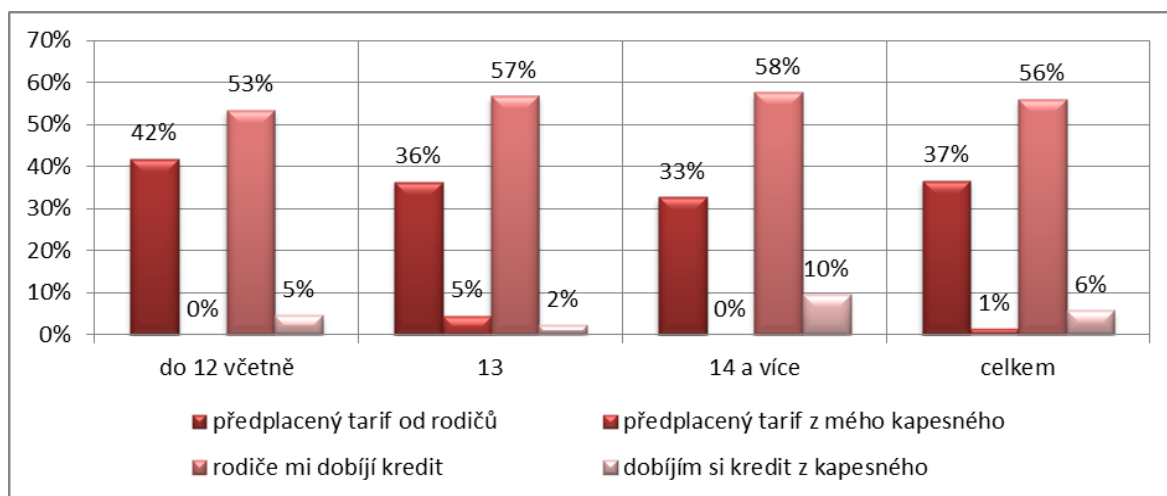
Graf č. 8: Vlastnictví mobilního telefonu s internetem – srovnání podle věku

Většina respondentů uvedla, že vlastní mobilní telefon s možností připojení k internetu: ve věkové kategorii „do 12 včetně“ 84 %, ve věkové kategorii „13“ 72 %, a věkové kategorii „14 a více“ 76 %. Pouze 2 % (3 respondenti věkové kategorii „14 a více“) uvedli, že nevlastní žádný mobilní telefon.

Otázka číslo 8: Na mobilním telefonu mám:

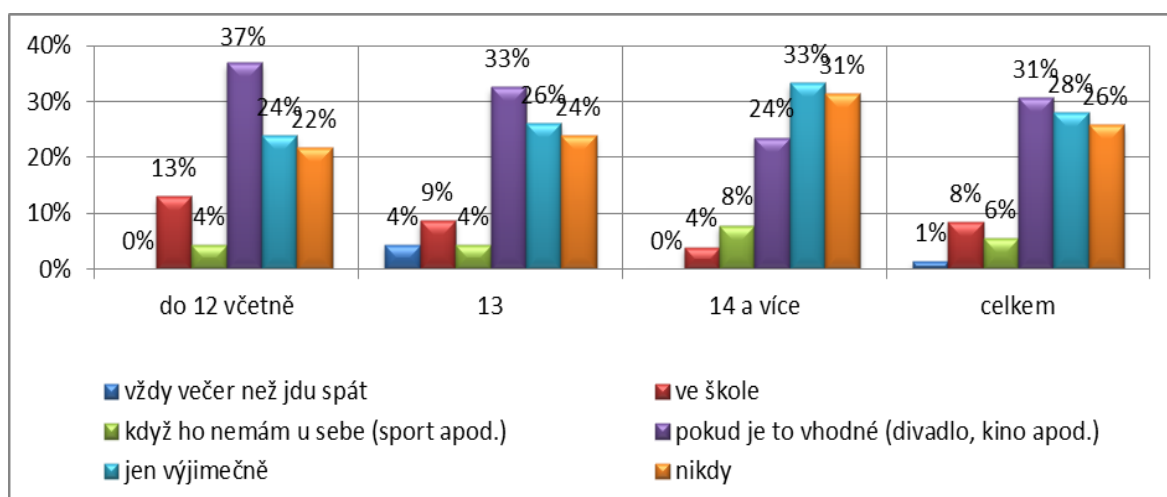
Graf č. 9: Financování mobilního telefonu – srovnání podle věku

Ze 137 respondentů dobíjí rodiče kredit 78 (56 %) respondentům, 51 (37 %) respondentům rodiče hradí tarif a pouze 8 (6 %) respondentů si dobíjí kredit a 2 (1 %) respondenti si hradí tarif ze svého kapesného. Dva respondenti z celkového počtu uvedli dva způsoby úhrady – kredit od rodičů a z kapesného.

Otázka číslo 9: Mobilní telefon vypínám:

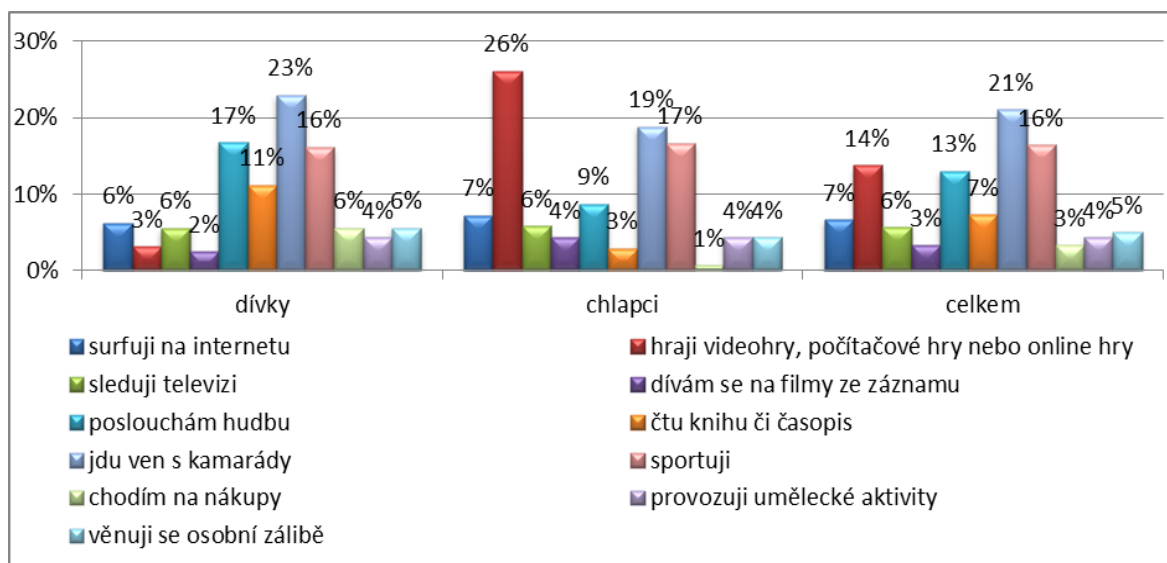
Graf č. 10: Užívání mobilního telefonu – srovnání podle věku

31 % respondentů uvedlo, že si mobilní telefon vypíná v divadle, kině a podobně, 28 % si vypíná telefon jen výjimečně a 26 % respondentů uvedlo, že si telefon nevypíná nikdy, z toho ve věkové kategorii „do 12 včetně“ 22 %, ve věkové kategorii „13“ 24 %, a věkové kategorii „14 a více“ 31 %. Večer před spaním si vypíná mobilní telefon pouze 4 % respondentů, ve věkové kategorii „13“.

Otázka číslo 10: Ve svém volném čase nejraději:

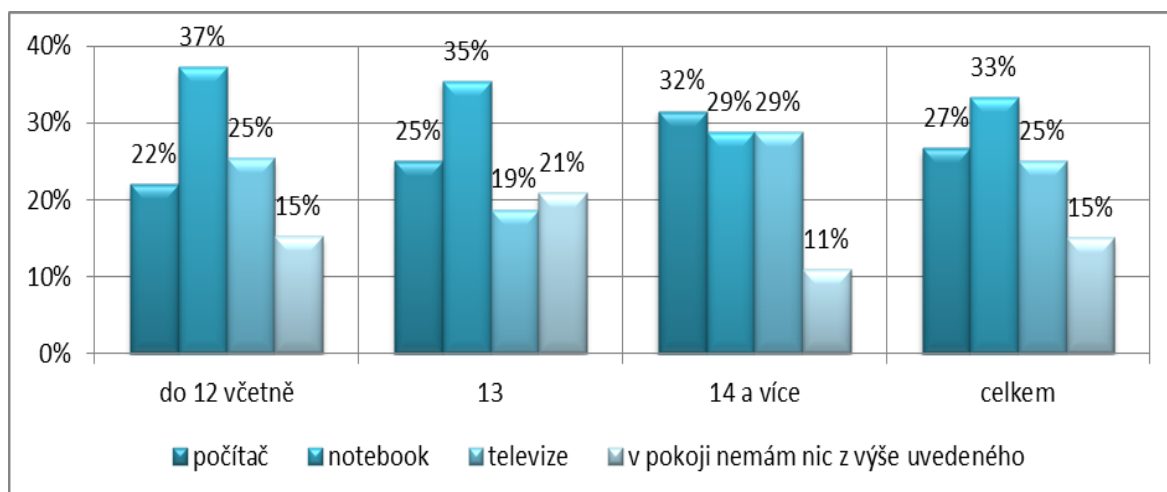
Graf č. 11: Oblíbená činnost ve volném čase – srovnání podle pohlaví

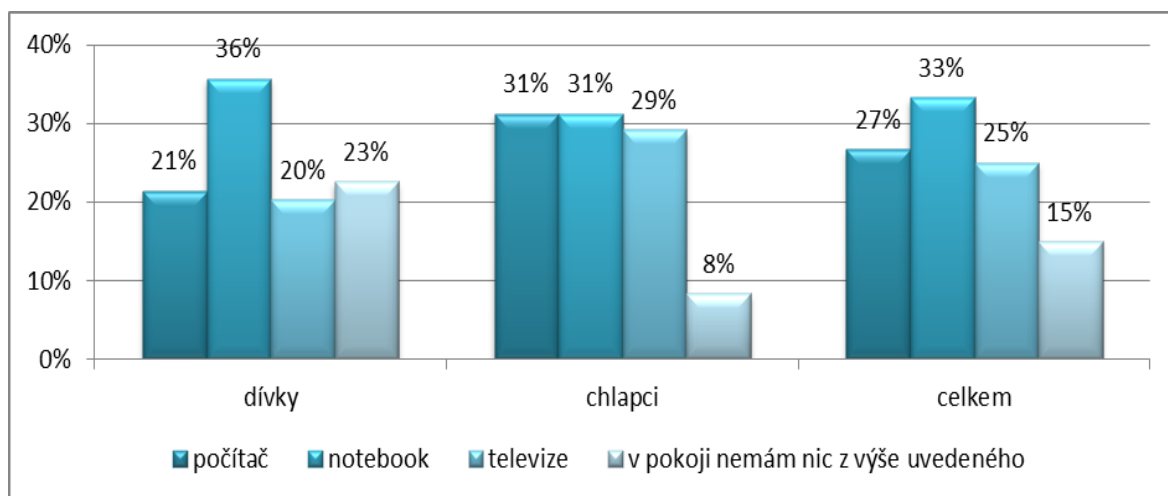
Mezi nejoblíbenější činnosti dívek patří s 23 % jít ven s kamarády, se 17 % následuje poslouchání hudby, se 16 % sport, s 11 % četba a hraní her provozují pouze 3 % (5) dívek, Chlapci ve 21% jdou ven s kamarády, 13 % poslouchá hudbu, 16 % sportuje, 7 % čte knihy nebo časopisy, ale celých 26 % (36) ve volném čase hraje počítačové a podobné hry.

Otázka číslo 11: V mém pokoji kde spím nebo trávím volno je:

Graf č. 12: Přítomnost techniky v pokoji dětí – srovnání podle věku

Graf č. 13: Přítomnost techniky v pokoji dětí – srovnání podle pohlaví

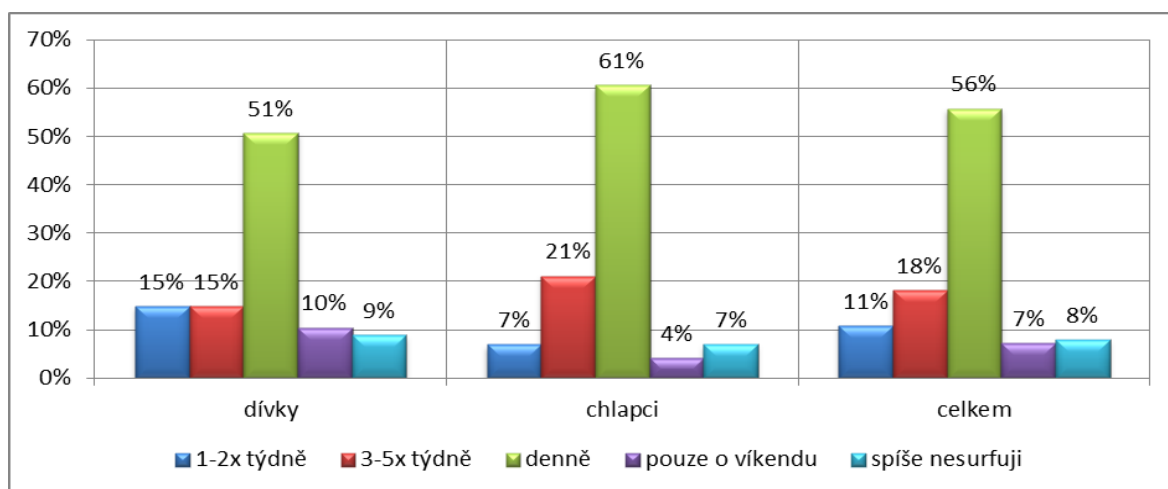

Ze 137 respondentů má ve svém pokoji počítač: ve věkové kategorii „do 12 včetně“ 22 % (13), ve věkové kategorii „13“ 25 % (12), a věkové kategorii „14 a více“ 32 % (23), celkem 27 %. Ve svém pokoji má notebook: ve věkové kategorii „do 12 včetně“ 37 % (22), ve věkové kategorii „13“ 35 % (17), a věkové kategorii „14 a více“ 29 % (21), celkem 33 %. Ze 137 respondentů uvádí 15 % (27), že nemá v pokoji nic z výše uvedeného: ve věkové kategorii „do 12 včetně“ 15 % (9), ve věkové kategorii „13“ 21 % (10), a věkové kategorii „14 a více“ 11 % (8), celkem 27 %.

Že nemá v pokoji nic z výše uvedeného uvádí 23 % (19) dívek a 8 % (8) chlapců.

Otázka číslo 12: Na internetu surfuji (průměrně):

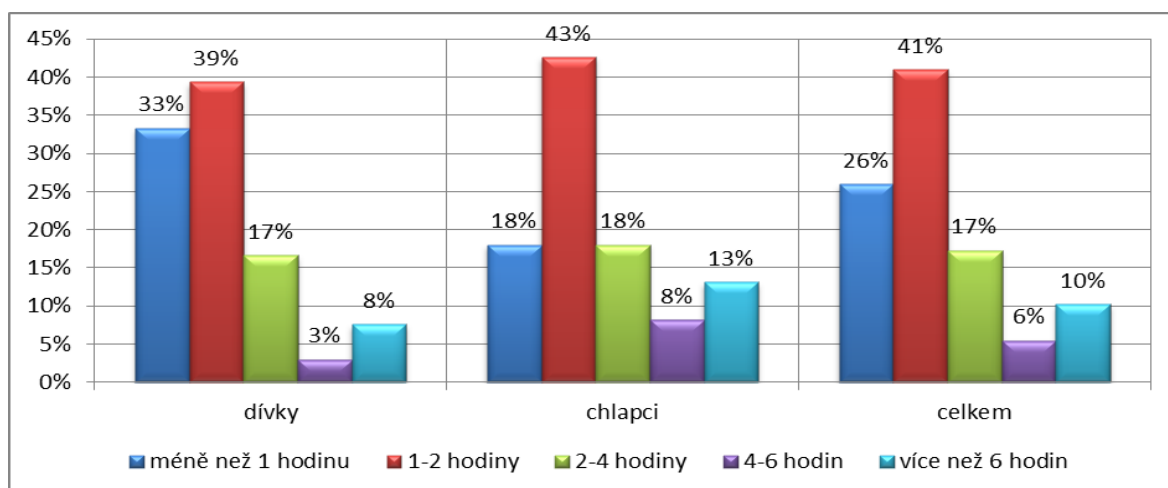
Graf č. 14: Četnost surfování na internetu - srovnání podle pohlaví

Z celkem 137 respondentů uvádí 56 % (77), z toho 51 % (34) dívek a 61 % (43) chlapců, že surfuje na internetu denně. Pouze o víkendu surfuje 7 % (10) respondentů, z toho 10 % (7) dívek a 4 % (3) chlapců.

Otázka číslo 13: Na internetu v jednom dni surfuji (průměrně):

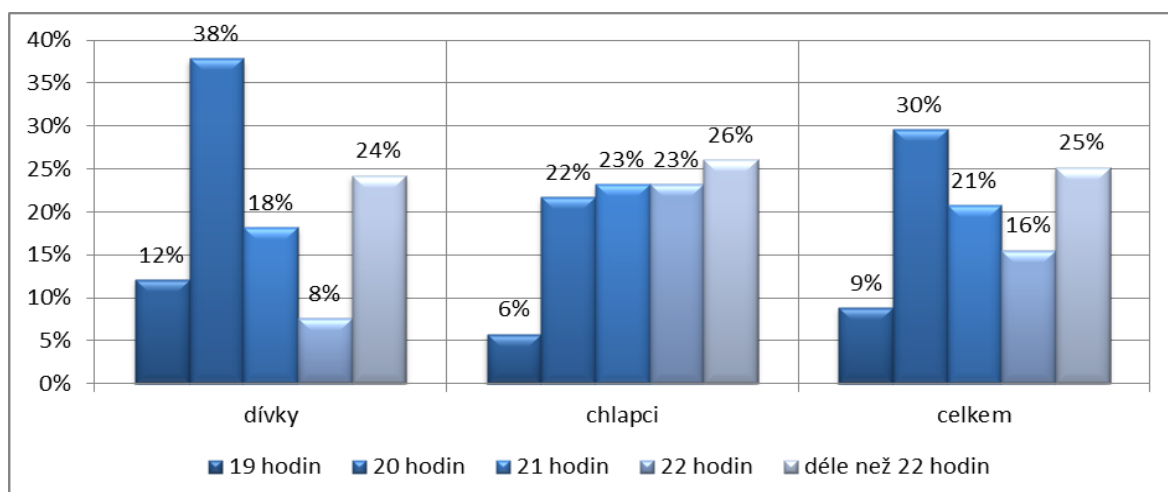
Graf č. 15: Délka surfování na internetu – srovnání podle pohlaví

Z celkem 137 respondentů uvádí 26 % (22) respondentů, z toho 33 % (11) dívek a 18 % (3) chlapců, že surfuje na internetu méně než 1 hodinu v jednom dni. 1 - 2 hodiny surfuje 41 % (52) respondentů, z toho 39 % (26) dívek a 43 % (26) chlapců. 2 – 4 hodiny surfuje 17 % (22) respondentů, z toho 17 % (11) dívek a 18 % (11) chlapců. 4 - 6 hodin surfuje 6 % (7) respondentů, z toho 3 % (3) dívek a 8 % (5) chlapců. Více než 6 hodin surfuje 10 % (13) respondentů, z toho 8 % (5) dívek a 13 % (8) chlapců.

Otázka číslo 14: Ve všední den mohu surfovat na internetu nejdéle do:

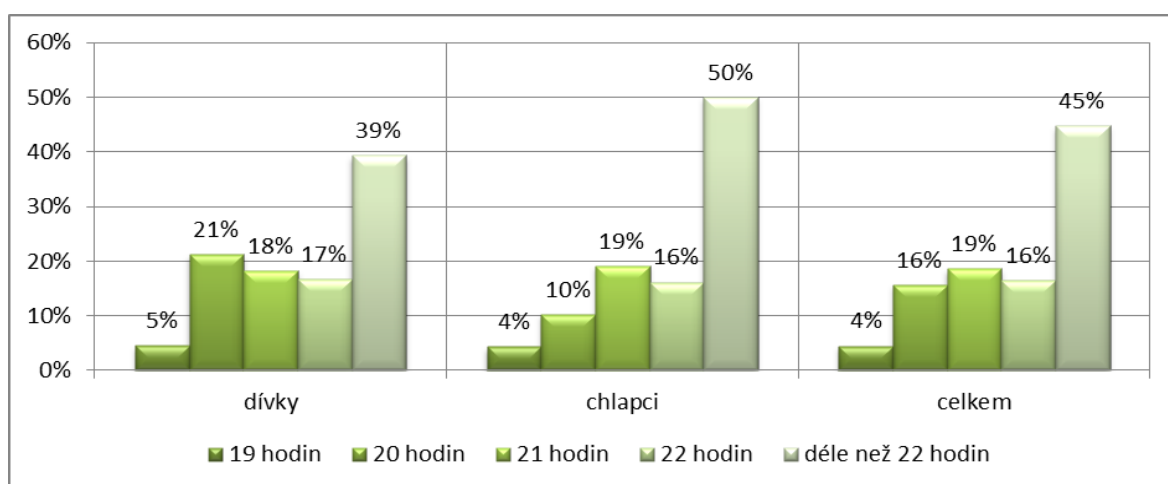
Graf č. 16: Doba do kdy surfování na internetu ve všední den – srovnání podle pohlaví

Z celkem 137 respondentů uvádí 30 % (40), z toho 38 % (25) dívek a 22 % (15) chlapců, že má povoleno surfovat na internetu ve všední den do 20 hodin. Do 19 hodin má povoleno surfovat 9 % (12) respondentů, z toho 12 % (8) dívek a 6 % (4) chlapců. Do 22 hodin má povoleno surfovat 16 % (21) respondentů, z toho 8 % (5) dívek a 23 % (16) chlapců. Déle než do 22 hodiny má povoleno surfovat 25 % (34) respondentů, z toho 24 % (16) dívek a 26 % (18) chlapců.

Otázka číslo 15: O víkendu mohu surfovat na internetu nejdéle do:

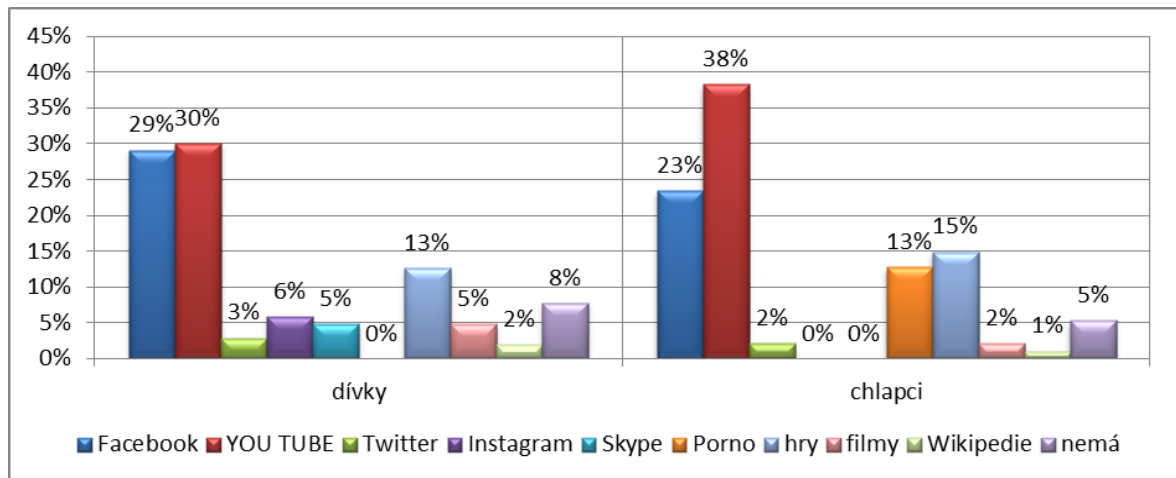
Graf č. 17: Doba do kdy surfování na internetu o víkendu – srovnání podle pohlaví

Z celkem 137 respondentů uvádí 40 % (60), z toho 39 % (26) dívek a 50 % (34) chlapců, že má povoleno surfovat na internetu o víkendu den déle než do 22 hodiny. Do 19 hodin má povoleno surfovat 4 % (6) respondentů, z toho 5 % (3) dívek a 4 % (3) chlapců. Do 21 hodin má povoleno surfovat 19 % (25) respondentů, z toho 18 % (12) dívek a 19 % (13) chlapců. Do 22 hodiny má povoleno surfovat 16 % (22) respondentů, z toho 17 % (11) dívek a 16 % (11) chlapců.

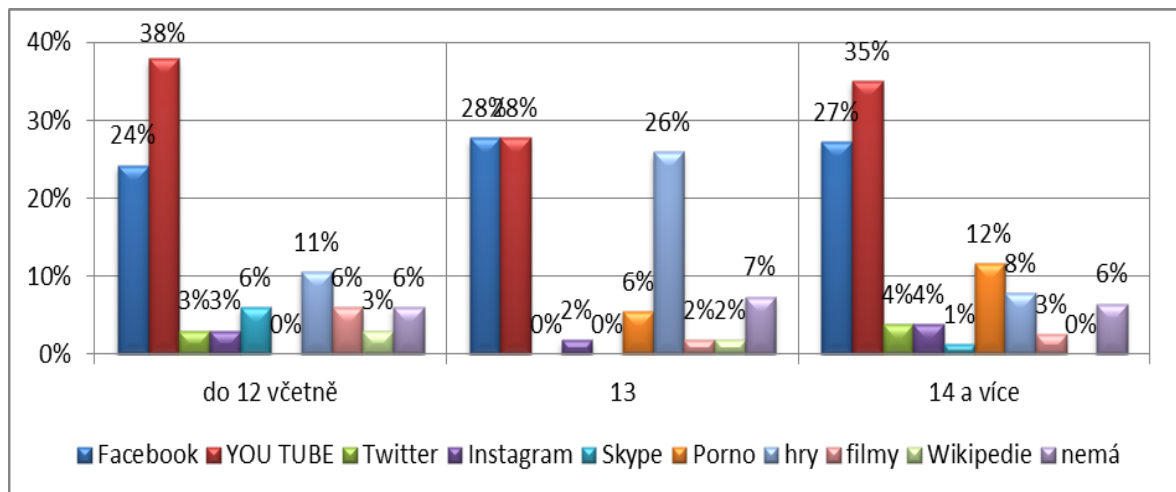
Otázka číslo 16: Moje nejoblíbenější webové stránky

Graf č. 18: Oblíbené webové stránky – srovnání podle pohlaví

Mezi nejoblíbenější stránky dívek 30 % (31) i chlapců 38 % (36) patří YOU TUBE, následuje Facebook u dívek 29 % (30), u chlapců 23 % (22). Internetové hry jsou oblíbené u dívek 13 % (13) a u chlapců 15 % (14). 12 chlapců ve věkové kategorii „13 a 14 a více“ (13 %) uvedlo jako oblíbené různé stránky s porno obsahem. 8 % (8) dívek a 5 % (5) chlapců uvedlo, že oblíbené stránky nemá.

Graf č. 19: Oblíbené webové stránky – srovnání podle věku

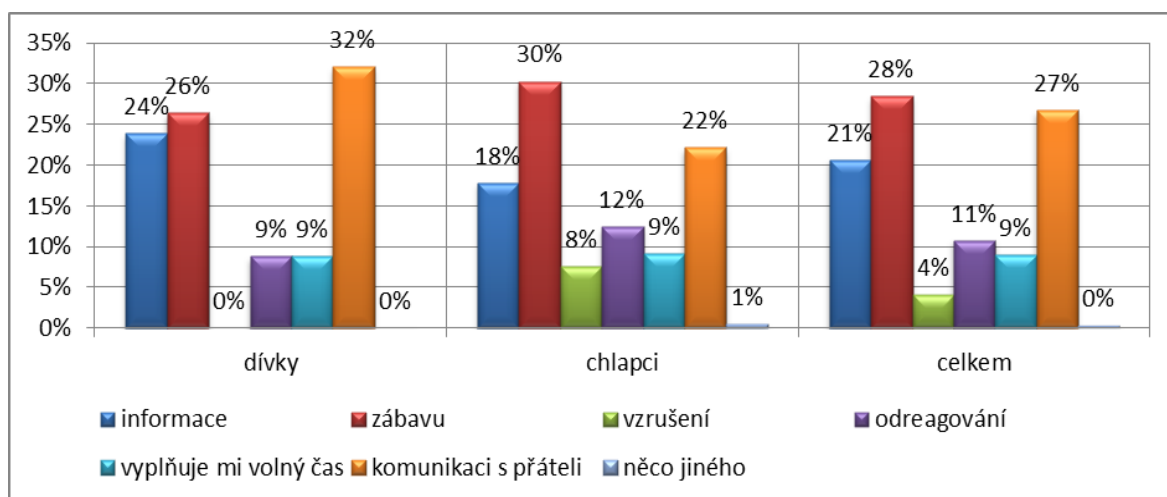

YOU TUBE patří mezi nejoblíbenější stránky ve věkové kategorii „do 12 včetně“ 38 % (25), ve věkové kategorii „13“ 28 % (15), a věkové kategorii „14 a více“ 35 % (27), následuje Facebook ve věkové kategorii „do 12 včetně“ 24 % (16), ve věkové kategorii „13“ 28 % (15), a věkové kategorii „14 a více“ 27 % (21). Internetové hry jsou oblíbené ve věkové kategorii „do 12 včetně“ 11 % (7), ve věkové kategorii „13“ 26 % (7), a věkové kategorii „14 a více“ u pouze 8 % (6). 12 chlapců ve věkové kategorii „13“ 6 % a „14 a více“ (12 %) uvedlo jako

oblíbené různé stránky s porno obsahem. Ve věkové kategorii „do 12 včetně“ 6 % (4), ve věkové kategorii „13“ 7 % (4), a věkové kategorii „14 a více“ 6 % (5) uvedlo, že oblíbené stránky nemá.

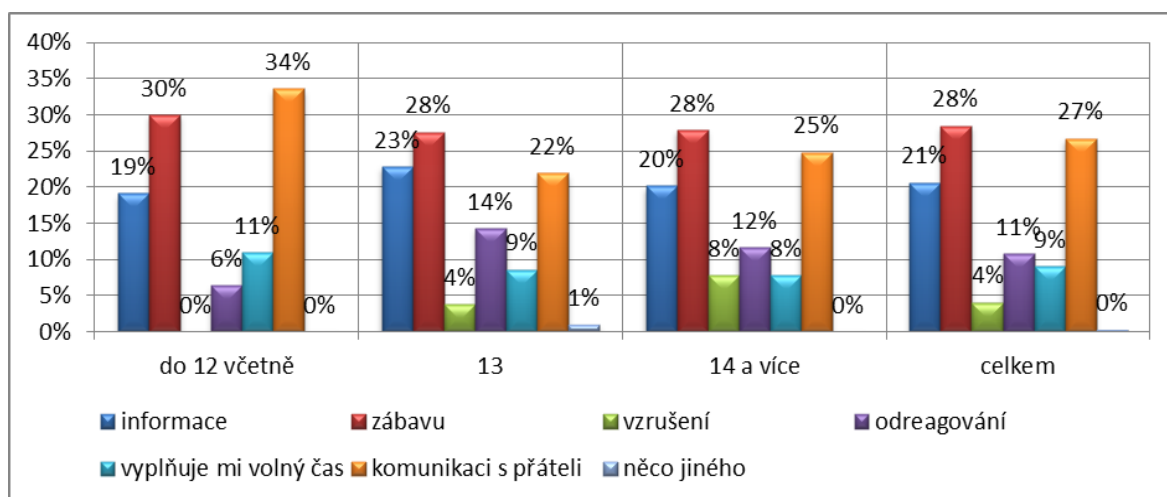
Otázka číslo 17: Internet mi přináší (zatrhni nejvýše tři možnosti):

Graf č. 20: Důvod užívání internetu – srovnání podle pohlaví

Jako nejčastější důvod v užívání internetu uvedly dívky komunikaci s přáteli 32 %, dále zábavu 26 % a informace 24 %. Chlapci nejčastěji uvedli zábavu 30 %, komunikaci s přáteli 22 % a informace 18 %.

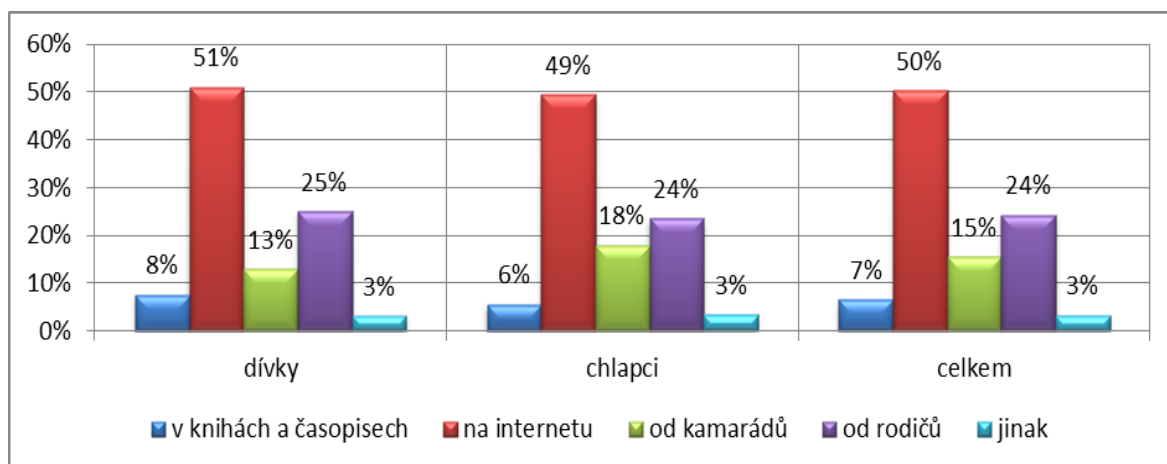
Graf č. 21: Důvod užívání internetu – srovnání podle věku

Ve věkové kategorii „do 12 včetně“ uvedli za nejčastější důvod komunikaci s přáteli 34 %, zábavu 30 % a informace 19 %. Ve věkové kategorii „13“ uvedli za nejčastější důvod zábavu 28 %, informace 23 % a komunikaci s přáteli. Ve věkové kategorii „14 a více“ uvedli za nejčastější důvod zábavu 28 %, komunikaci s přáteli 25 % a informace 20 %.

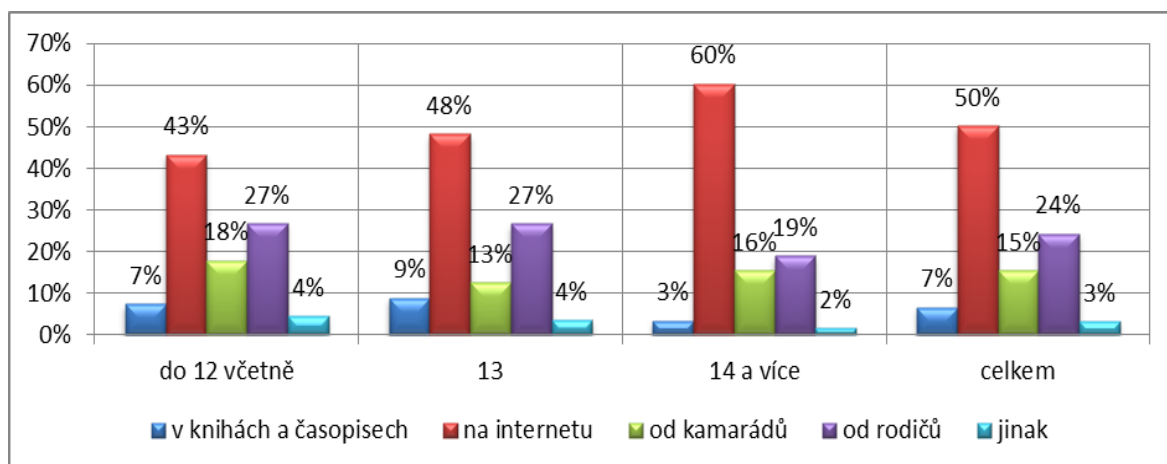
Otázka číslo 18: Informace potřebné do školy získávám nejčastěji:

Graf č. 22: Získávání informací do školy – srovnání podle pohlaví

Nejčastější zdroj získávání informací je internet - pro dívky 51 % a pro chlapce 49 %. Dalším zdrojem jsou rodiče - u dívek 25 %, u chlapců 24 %, dále kamarádi – u dívek 13 %, u chlapců 18 %. Pouze v 8 % získávají informace z knih dívky a v 6 % chlapci.

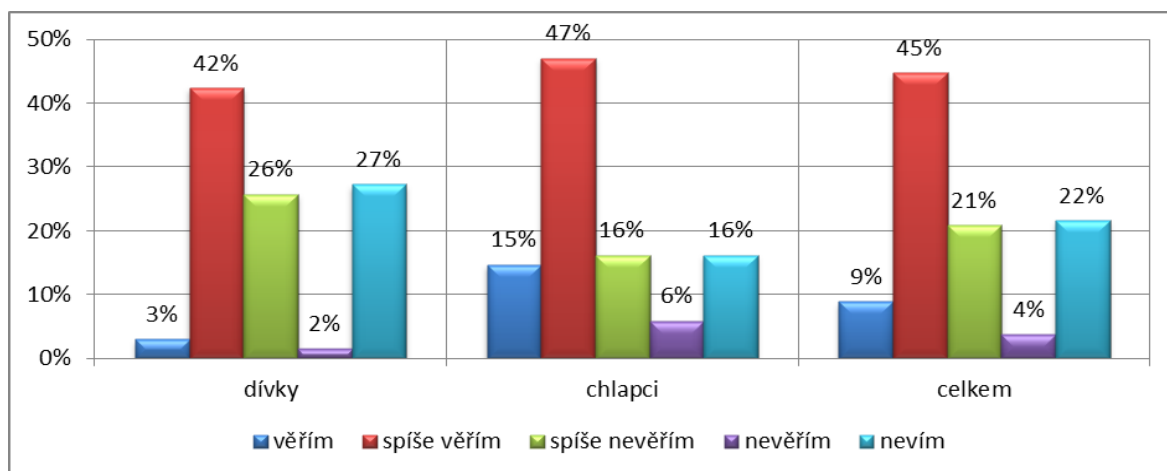
Graf č. 23: Získávání informací do školy – srovnání podle věku

Nejčastější zdroj získávání informací je internet, ve věkové kategorii „do 12 včetně“ 43 %, ve věkové kategorii „13“ 48 %, a věkové kategorii „14 a více“ 60 %. Rodiče jsou zdrojem ve věkové kategorii „do 12 včetně“ u 27 %, ve věkové kategorii „13“ u 27 % a věkové kategorii „14 a více“ u 19 %. Kamarádi jsou zdrojem ve věkové kategorii „do 12 včetně“ pro 18 %, ve věkové kategorii „13“ pro 13 % a věkové kategorii „14 a více“ pro 16 %.

Otázka číslo 19: Informacím na internetu:

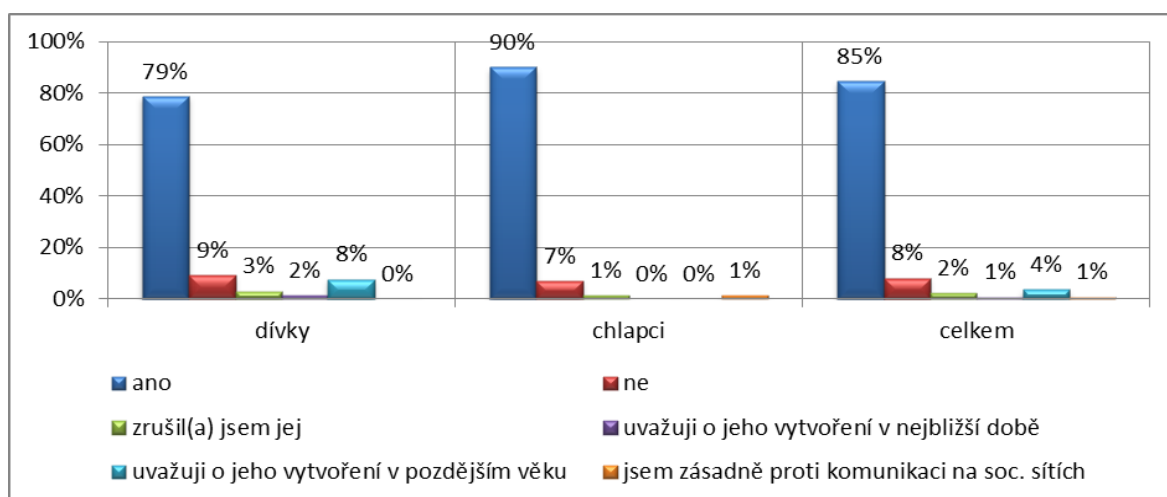
Graf č. 24: Důvěra v informace z internetu – srovnání podle pohlaví

Informacím na internetu věří 3 % dívek a 15 % chlapců, spíše věří 42 % dívek a 47 % chlapců. Spíše nevěří 26 % dívek a 16 % chlapců, nevěří 2 % dívek a 6 % chlapců. Celkově věří 9 % respondentů, spíše věří 45 % respondentů, spíše nevěří 21 % respondentů, nevěří 4 % respondentů a 22 % respondentů neví.

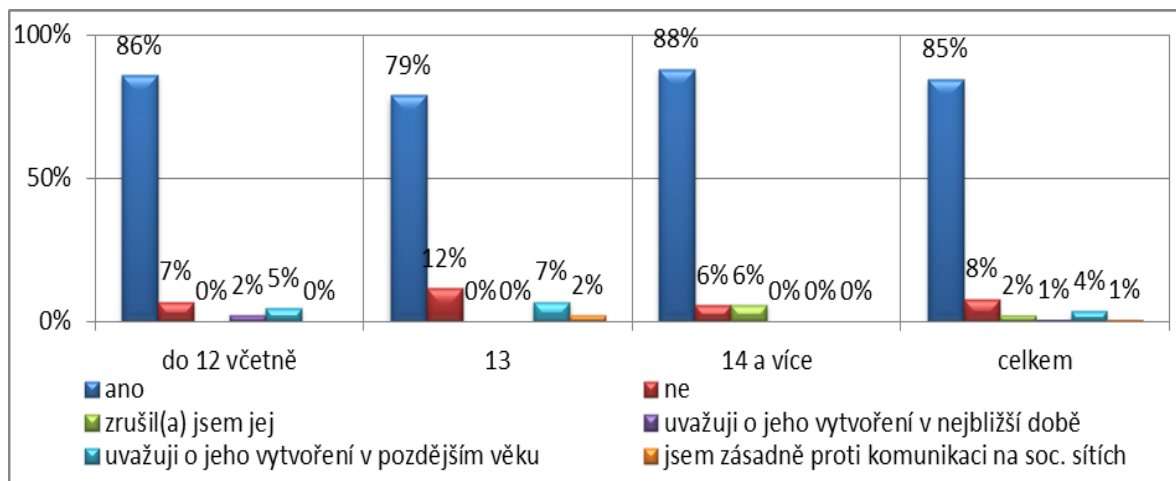
Otázka číslo 20: Mám účet na některé sociální síti (Facebooku MySpace, Twitter, Lidé apod.):

Graf č. 25: Vlastnictví účtu na sociální síti – srovnání podle pohlaví

Z celkového počtu 137 respondentů má 85 % účet na sociální síti, z toho 79 % dívek a 90 % chlapců, 8 % účet nemá, 2 % účet zrušila, 5 % si jej pořídí v budoucnosti a 1 % je proti komunikaci na sociálních sítích.

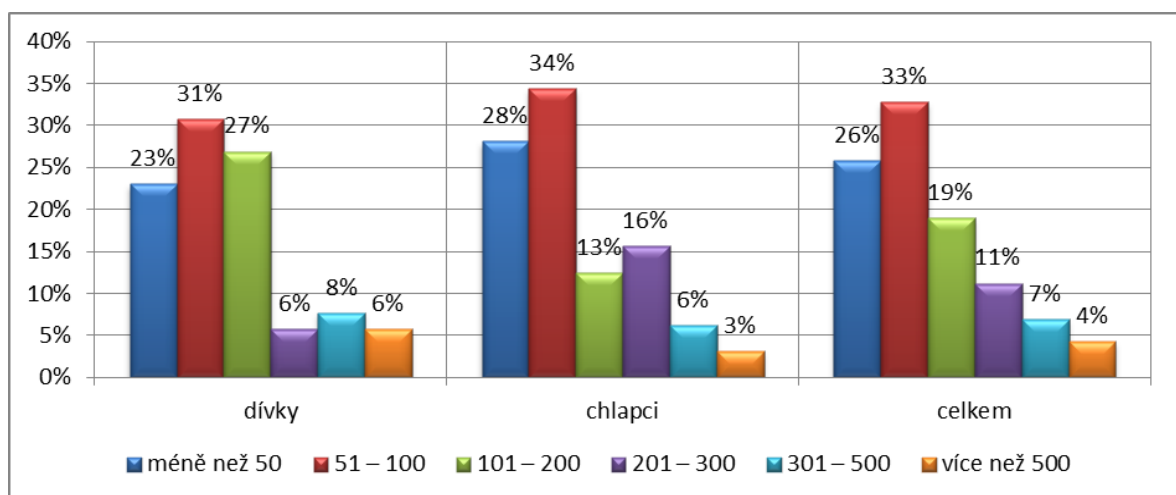
Graf č. 26: Vlastnictví účtu na sociální síti – srovnání podle věku

Ve věkové kategorii „do 12 včetně“ má 86 % respondentů účet na sociální síti a 7 % nemá účet, ve věkové kategorii „13“ má 79 % respondentů účet na sociální síti a 12 % nemá účet a věkové kategorii „14 a více“ má 88 % respondentů účet na sociální síti a 6 % nemá účet.

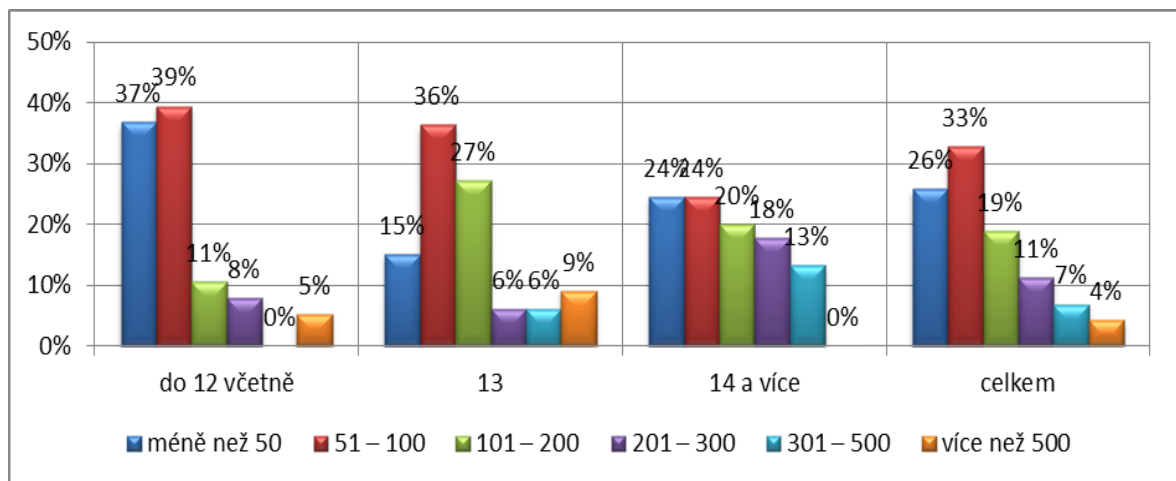
Otázka číslo 21: Počet mých přátel na sociální síti (v případě odpovědi „ano“ na otázku č. 20):

Graf č. 27: Počet přátel na sociální síti – srovnání podle pohlaví

Z počtu 116 odpovídajících respondentů má 33 % 51 – 100 přátel na sociální síti, z toho 31 % dívky a 34 % chlapci. 26 % má počet přátel do 50, z toho 23 % dívek a 28 % chlapců. Celkem 4 % uvádí, že mají více než 500 přátel, z toho 6 % dívek a 3 % chlapců.

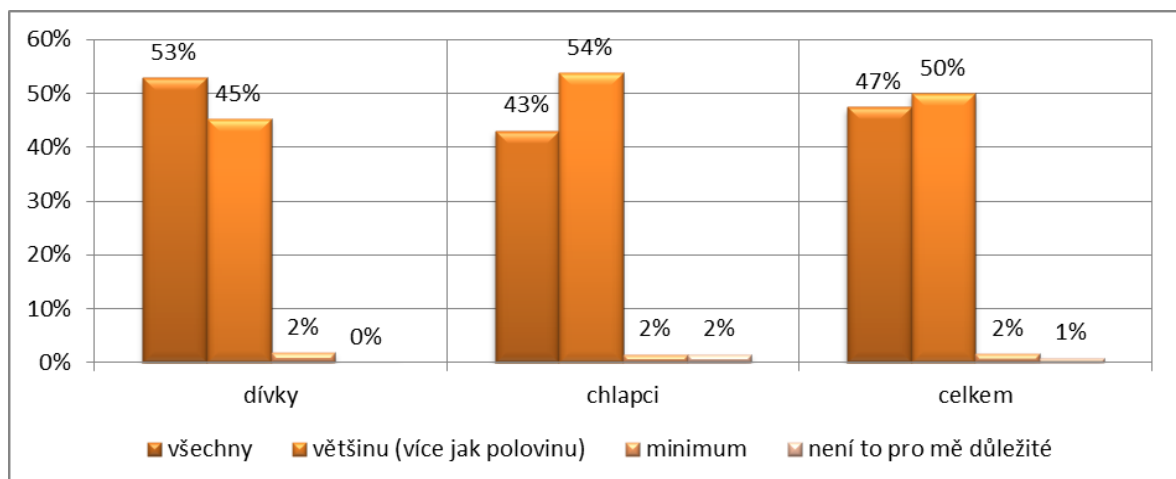
Graf č. 28: Počet přátel na sociální síti – srovnání podle věku

Ve věkové kategorii „do 12 včetně“ má na sociální síti méně než 50 přátel 37 % respondentů, 51 – 100 přátel 39 % respondentů a 5 % uvádí, že má více než 500 přátel na sociální síti. Ve věkové kategorii „13“ má na sociální síti méně než 50 přátel 15 % respondentů, 51 – 100 přátel 36 % respondentů a 9 % uvádí, že má více než 500 přátel na sociální síti. Ve věkové kategorii „14 a více“ má na sociální síti méně než 50 přátel 26 % respondentů, 51 – 100 přátel 33 % respondentů a 0 % uvádí, že má více než 500 přátel na sociální síti.

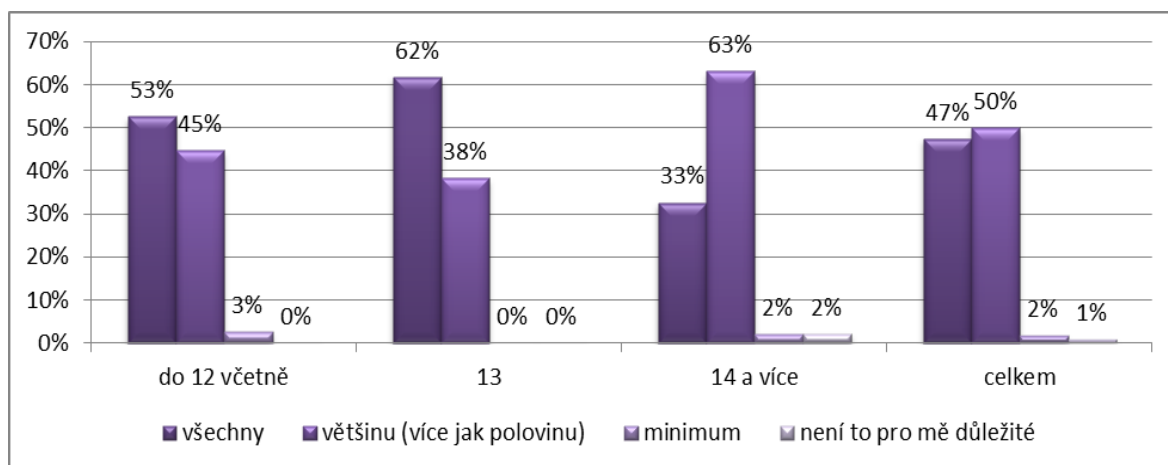
Otázka číslo 22: Znáám moje přátele na facebooku osobně (v případě odpovědi „ano“ na otázku č. 20):

Graf č. 29: Znalost přátel na sociální síti – srovnání podle pohlaví

53 % dívek uvádí, že zná všechny svoje přátele na sociální síti, 45 % uvádí, že většinu, 2 % minimum a pro 0 % to není důležité. 43 % chlapců uvádí, že zná všechny svoje přátele na sociální síti, 54 % uvádí, že většinu, 2 % minimum a pro 2 % to není důležité.

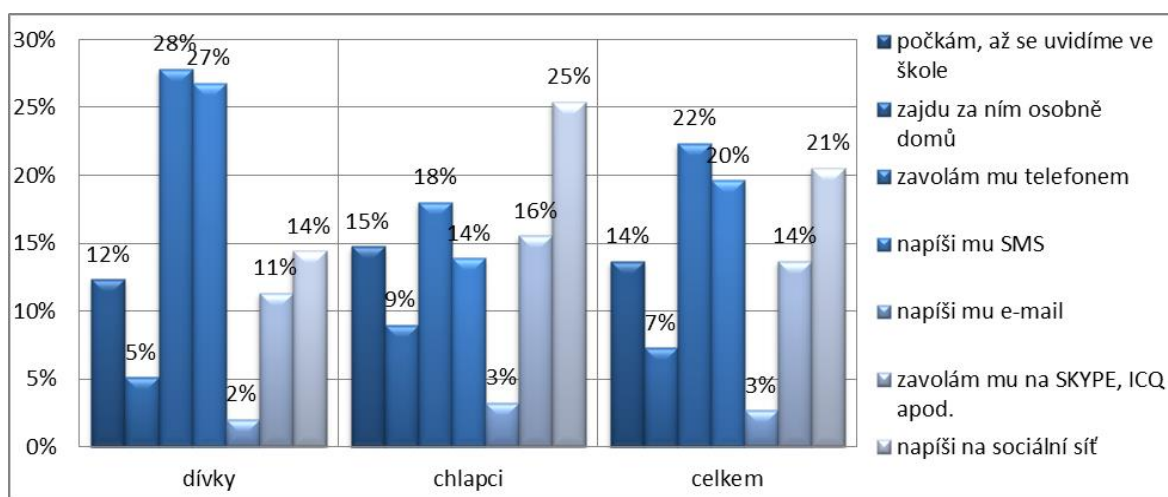
Graf č. 30: Znalost přátel na sociální síti – srovnání podle věku

Ve věkové kategorii „do 12 včetně“ 53 % uvádí, že zná všechny své přátele na sociální síti, 45 % uvádí, že zná většinu, 3 % minimum a 0 % uvádí, že to není důležité. Ve věkové kategorii „13“ 62 % uvádí, že zná všechny své přátele na sociální síti, 38 % uvádí, že zná většinu, 0 % minimum a 0 % uvádí, že to není důležité. Ve věkové kategorii „14 a více“ 33 % uvádí, že zná všechny své přátele na sociální síti, 63 % uvádí, že zná většinu, 2 % minimum a 2 % uvádí, že to není důležité.

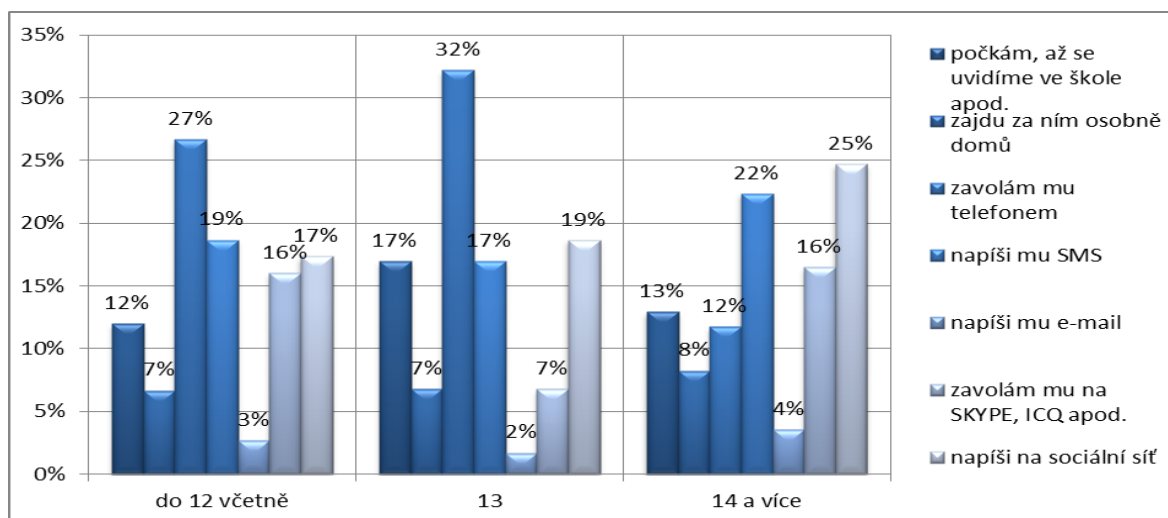
Otázka číslo 23: Pokud potřebuji sdělit kamarádovi nějakou důležitou informaci:

Graf č. 31: Způsob komunikace – srovnání podle pohlaví

Dívky nejčastěji uvádí komunikaci po telefonu 28 %, SMS 27 %, vzkaz na sociální síti 14 %, osobní kontakt ve škole apod. 12 %, SKYPE a podobně 11 %, návštěvu doma 5 % a e-mail 2 %. Chlapci jako nejčastější uvádí vzkaz na sociální síti 25 %, komunikaci po telefonu 18 %, SKYPE a podobně 16 %, osobní kontakt ve škole 15 %, SMS 14 %, návštěvu doma 9 % a e-mail 3 %.

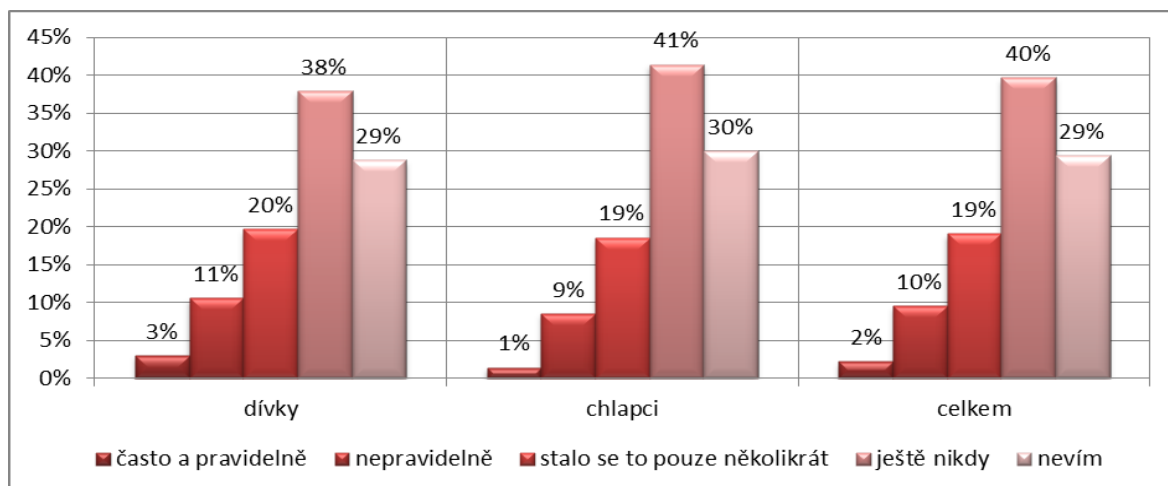
Graf č. 32: Způsob komunikace – srovnání podle věku

Jako nejčastější způsob komunikace ve věkové kategorii „do 12 včetně“ uvádí telefon 27 %, ve věkové kategorii „13“ uvádí telefon 32 % a věkové kategorii „14 a více“ vzkaz na sociální síti 25 %.

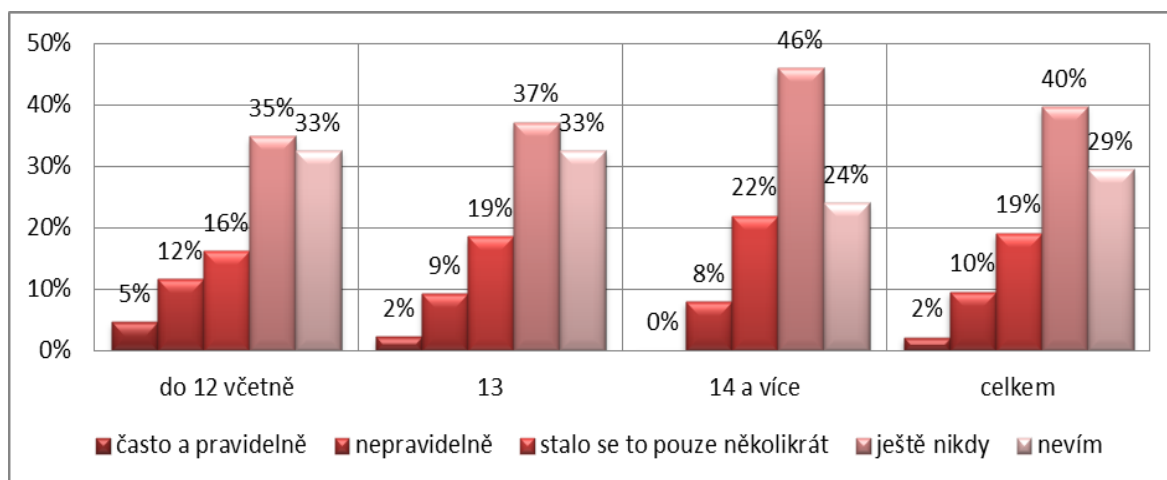
Otázka číslo 24: Kontrolují moji rodiče obsah mnou navštívených stránek na internetu:

Graf č. 33: Kontrola prohlížených webových stránek rodiči – srovnání podle pohlaví

Ze 137 respondentů 40 % (z toho 38 % dívek a 41 % chlapců) uvádí, že jim rodiče ještě nikdy nekontrolovali obsah navštívených stránek na internetu, 19 % uvádí, že se to stalo pouze několikrát, 10 % uvádí nepravidelnou kontrolu, pouze 2 % (z toho 3 % dívek a 1 % chlapců) uvádí často a pravidelně a 29 % (z toho 29 % dívek a 30 % chlapců) neví.

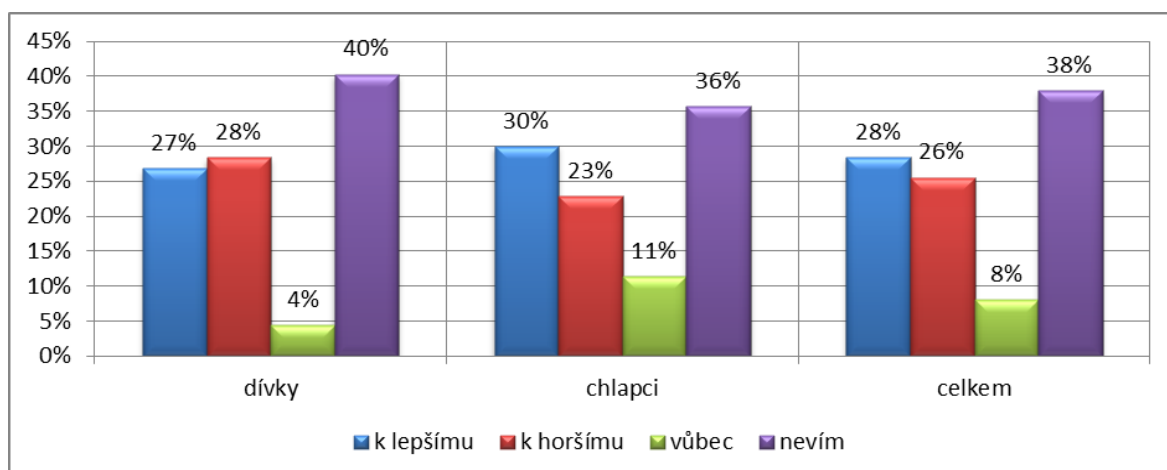
Graf č. 34: Kontrola prohlížených webových stránek rodiči – srovnání podle věku

Ve věkové kategorii „do 12 včetně“ uvádí 35 % respondentů, že jim rodiče ještě nikdy nekontrolovali obsah navštívených stránek na internetu, 16 % uvádí, že se to stalo pouze několikrát, 12 % uvádí nepravidelnou kontrolu, 5 % častou a pravidelnou kontrolu a 33 % neví. Ve věkové kategorii „13“ uvádí 37 % respondentů, že jim rodiče ještě nikdy nekontrolovali obsah navštívených stránek na internetu, 19 % uvádí, že se to stalo pouze několikrát, 9 % uvádí nepravidelnou kontrolu, 2 % častou a pravidelnou kontrolu a 33 % neví. Ve věkové kategorii „14 a více“ uvádí 46 % respondentů, že jim rodiče ještě nikdy nekontrolovali obsah navštívených stránek na internetu, 22 % uvádí, že se to stalo pouze několikrát, 8 % uvádí nepravidelnou kontrolu, 0 % častou a pravidelnou kontrolu a 24 % neví.

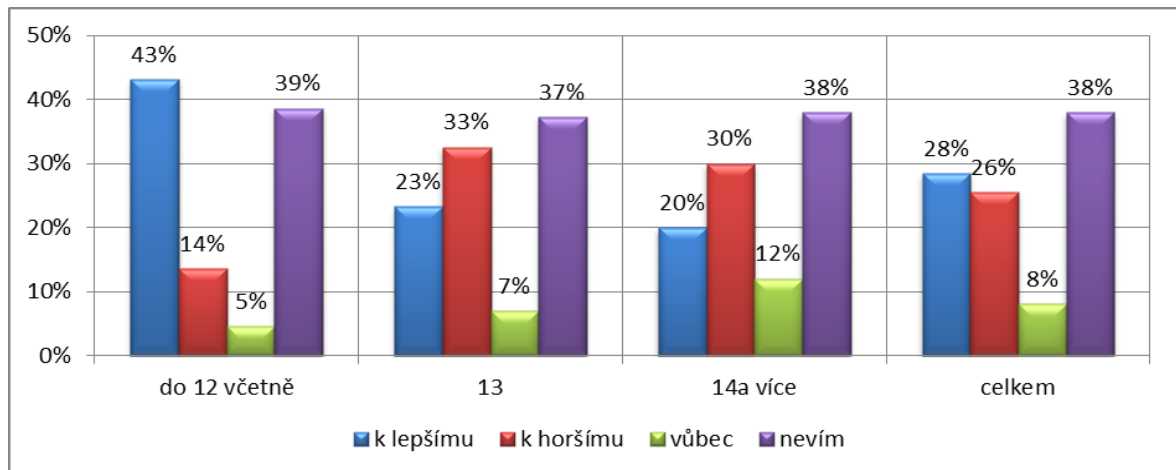
Otázka číslo 25: Podle mého názoru ovlivňuje komunikace na internetu vztahy mezi lidmi:

Graf č. 35: Názor na vliv komunikace na internetu – srovnání podle pohlaví

38 % (40 % dívek a 36 % chlapců) respondentů neví, jestli komunikace na internetu ovlivňuje vztahy mezi lidmi, 8 % (4 % dívek a 11 % chlapců) uvádí, že vůbec, 26 % (28 % dívek a 23 % chlapců) uvádí, že k horšímu a 28 % (27 % dívek a 30 chlapců) uvádí, že k lepšímu.

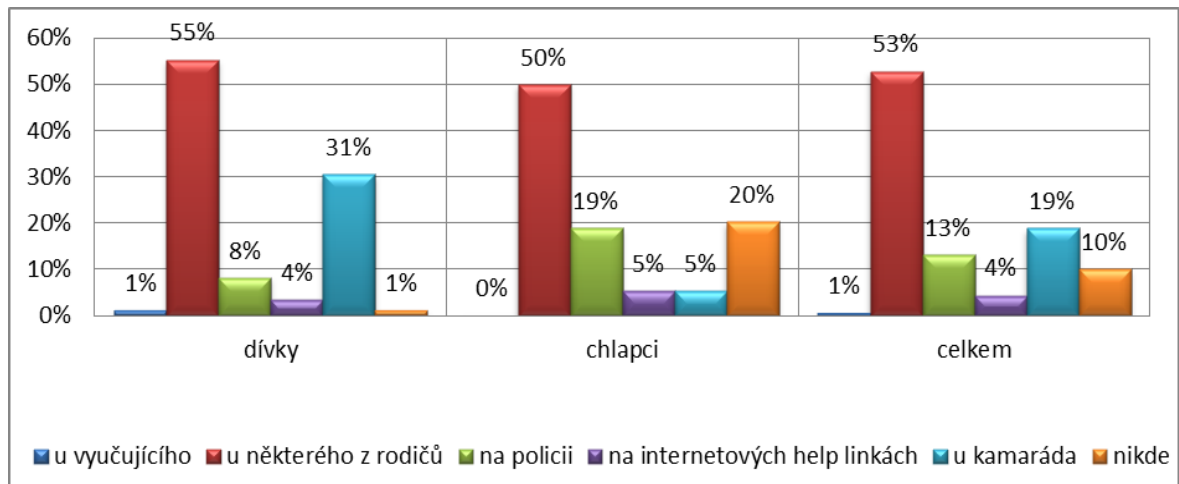
Graf č. 36: Názor na vliv komunikace na internetu – srovnání podle věku

Ve věkové kategorii „do 12 včetně“ 39 % respondentů neví, jestli komunikace na internetu ovlivňuje vztahy mezi lidmi, 5 % uvádí, že vůbec, 14 % uvádí, že k horšímu a 43 % uvádí, že k lepšímu. Ve věkové kategorii „13“ 37 % respondentů neví, jestli komunikace na internetu ovlivňuje vztahy mezi lidmi, 7 % uvádí, že vůbec, 33 % uvádí, že k horšímu a 2 % uvádí, že k lepšímu. Ve věkové kategorii „14 a více“ 38 % respondentů neví, jestli komunikace na internetu ovlivňuje vztahy mezi lidmi, 12 % uvádí, že vůbec, 30 % uvádí, že k horšímu a 20 % uvádí, že k lepšímu.

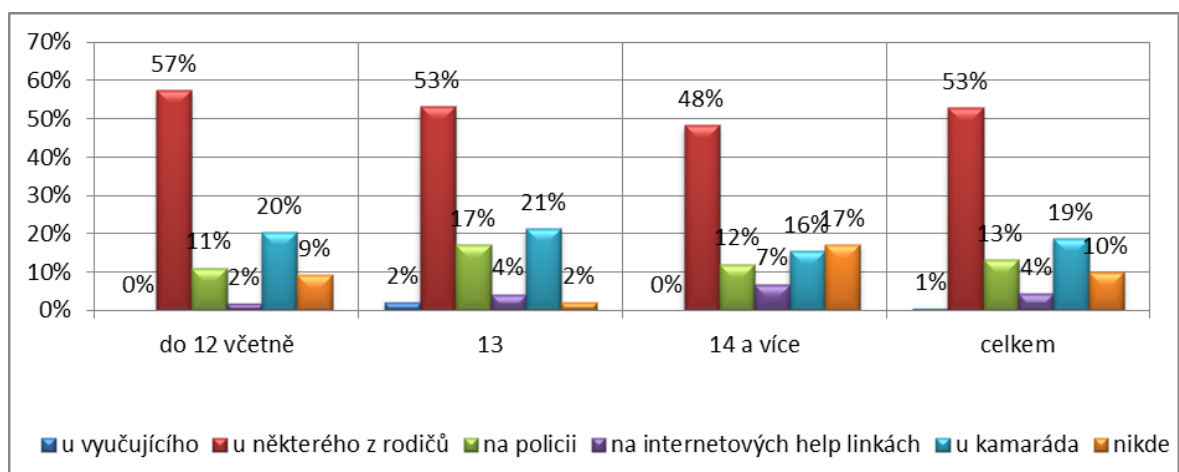
Otázka číslo 27: Pokud bych se cítil(a) v ohrožení na internetu (obtěžování, pomluva, kyberšikana apod.), hledal(a) bych pomoc:

Graf č. 39: U koho by dítě hledalo pomoc v případě ohrožení – srovnání podle pohlaví

Z celkového počtu respondentů by 53 % (55 % dívek a 50 % chlapců) hledalo při ohrožení na internetu pomoc u rodičů, 19 % (31 % dívek a 5 % chlapců) u kamaráda, 13 % (8 % dívek a 19 % chlapců) na policii, 10 % (1 % dívek a 20 % chlapců) nikde, 4 % (4 % dívek a 5 % chlapců) na internetových help linkách a 1 % (1 % dívek a 0 % chlapců) u vyučujícího.

Graf č. 40: U koho by dítě hledalo pomoc v případě ohrožení – srovnání podle věku

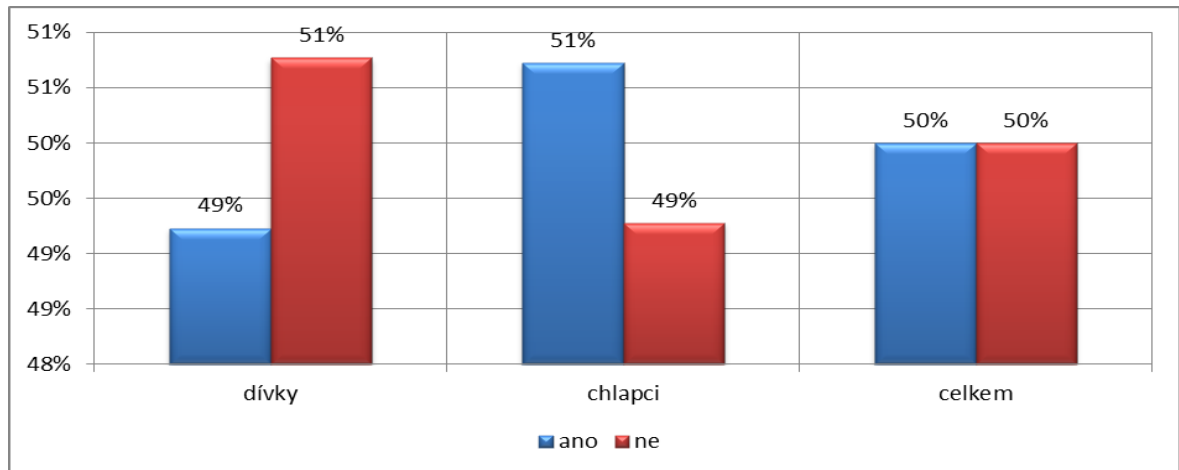

Ve věkové kategorii „do 12 včetně“ by 57 % hledalo při ohrožení na internetu pomoc u rodičů, 20 % u kamaráda, 11 % na policii, 9 % nikde, 2 % na internetových help linkách a 0 % u vyučujícího. Ve věkové kategorii „13“ by 53 % hledalo při ohrožení na internetu pomoc u rodičů, 21 % u kamaráda, 17 % na policii, 2 % nikde, 4 % na internetových help linkách a 2 % u vyučujícího. Ve věkové kategorii „14 a více“ by 48 % hledalo při ohrožení

na internetu pomoc u rodičů, 16 % u kamaráda, 12 % na policii, 17 % nikde, 7 % na internetových help linkách a 0 % u vyučujícího.

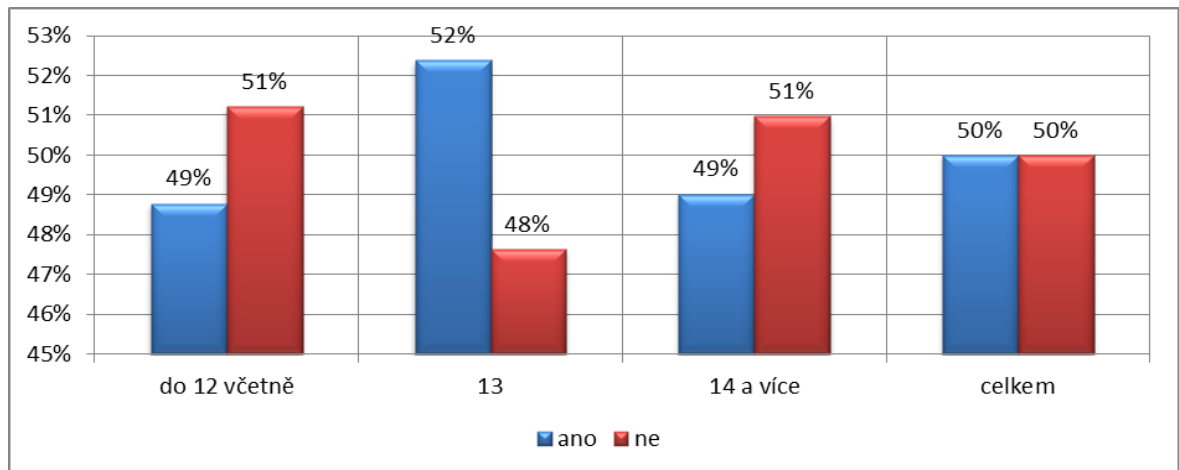
Otázka číslo 28: Zákaz surfování na internetu považují za trest:

Graf č. 41: Je zákaz surfování na internetu trest – srovnání podle pohlaví

Zákaz surfování považuje za trest 51 % dívek a 49 % chlapců.

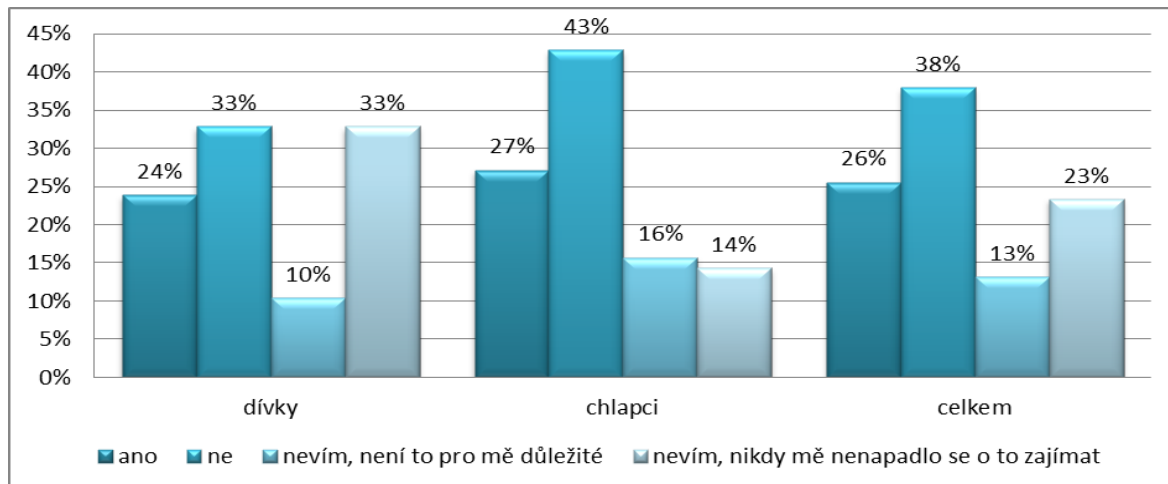
Graf č. 42: Je zákaz surfování na internetu trest – srovnání podle věku

Zákaz surfování považuje za trest ve věkové kategorii „do 12 včetně“ 51 %, ve věkové kategorii „13“ 48 % a ve věkové kategorii „14 a více“ 51 % respondentů.

Otázka číslo 29: Je mezi tvými kamarády někdo, kdo nemá (mimo vyučování informatiky ve škole) přístup na internet:

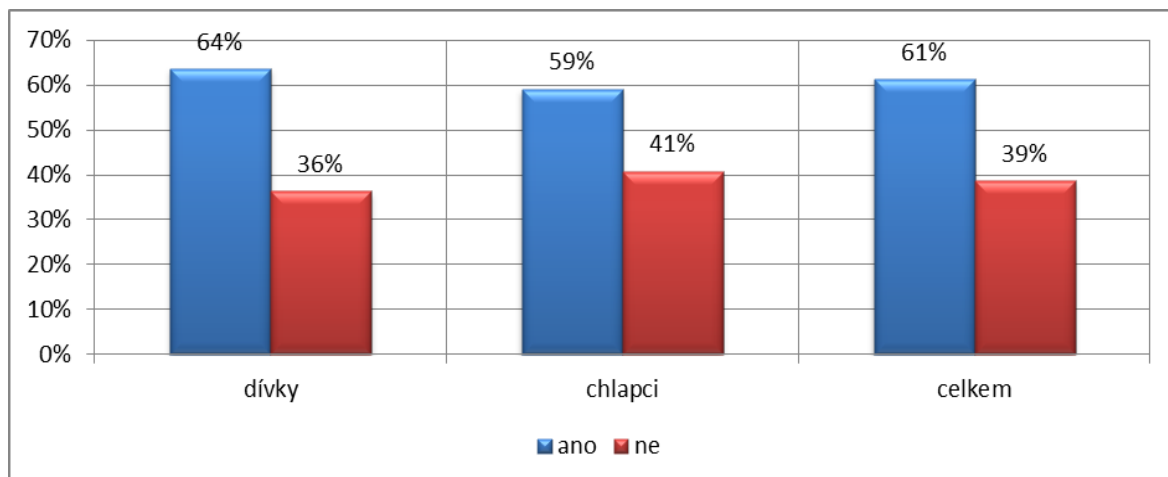
Graf č. 43: Důležitost přístupu k internetu u kamarádů – srovnání podle pohlaví

Pro 10 % dívek a 16 % chlapců není důležité, jestli má mezi kamarády někoho, kdo nemá přístup na internet. 33 % dívek a 14 % chlapců nezajímá, jestli má mezi kamarády někoho, kdo nemá přístup na internet.

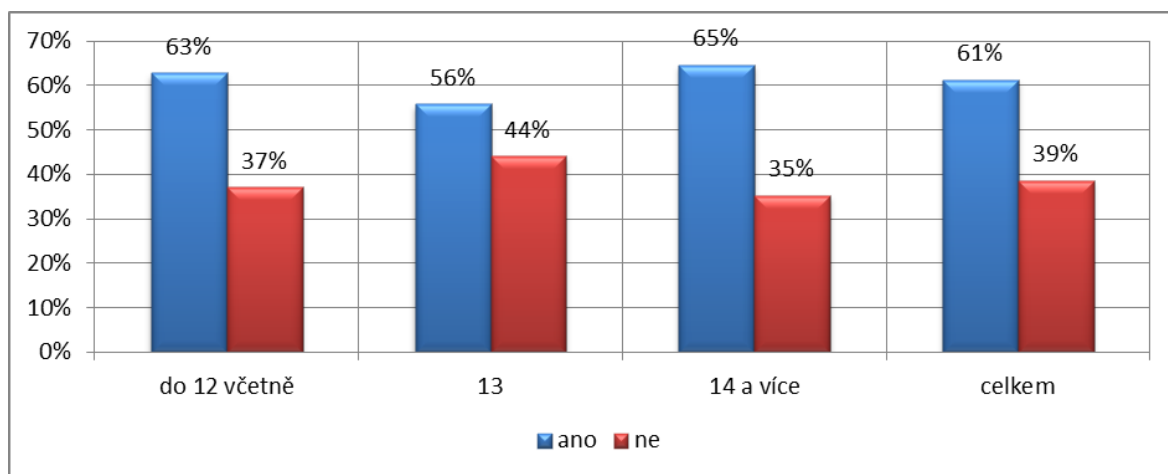
Otázka číslo 30: Sociální síť využívám k řešení podstatných/důležitých věcí:

Graf č. 44: Důležitost sociální sítě – srovnání podle pohlaví

Z celkového počtu 137 respondentů uvádí 61 % (64 % dívek a 59 % chlapců), že sociální síť využívá k řešení podstatných a důležitých věcí.

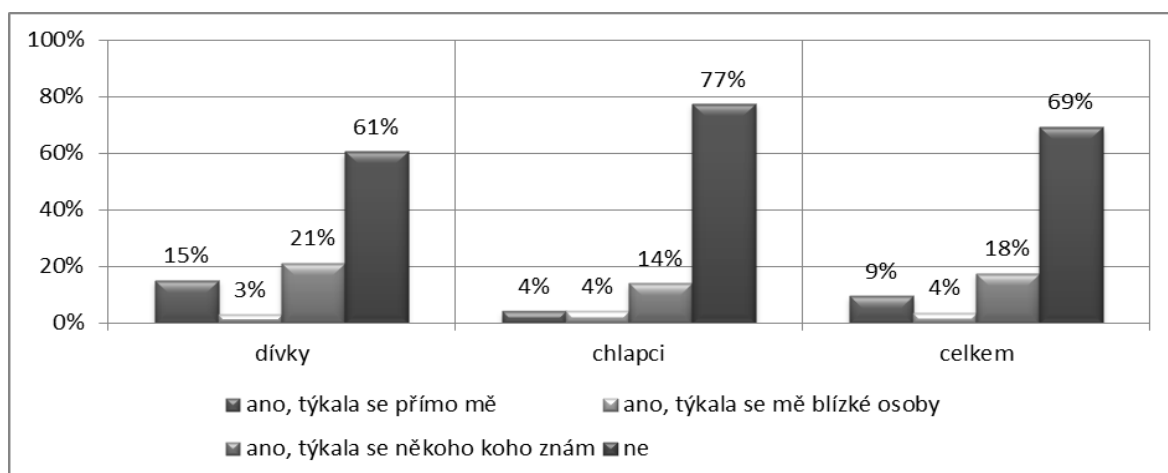
Graf č. 45: Důležitost sociální sítě – srovnání podle věku

Ve věkové kategorii „do 12 včetně“ uvádí 63 % respondentů, že sociální síť využívá k řešení podstatných a důležitých věcí. Ve věkové kategorii „13“ uvádí 56 % respondentů, že sociální síť využívá k řešení podstatných a důležitých věcí. Ve věkové kategorii „14 a více“ uvádí 65 % respondentů, že sociální síť využívá k řešení podstatných a důležitých věcí.

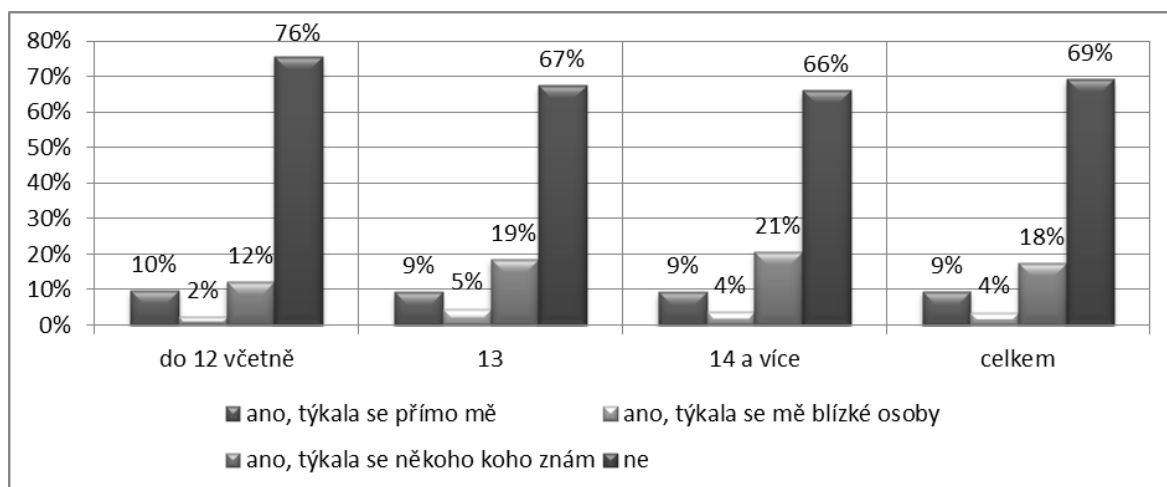
Otázka číslo 26: Mám negativní zkušenost s internetem (obtěžování, pomluva, kyberšikana apod.):

Graf č. 37: Negativní zkušenost s internetem – srovnání podle pohlaví

Ze 137 respondentů 69 % (61 % dívek a 77 % chlapců) nemá negativní zkušenost s internetem, u 18 % (21 % dívek a 14 % chlapců) se zkušenost týkala známé osoby, u 4 % (3 % dívek a 4 % chlapců) blízké osoby a u 9 % (15 % dívek a 4 % chlapců) přímo respondenta.

Graf č. 38: Negativní zkušenost s internetem – srovnání podle věku

Ve věkové kategorii „do 12 včetně“ 76 % nemá negativní zkušenost s internetem a u 10 % se zkušenost týkala přímo respondentem. Ve věkové kategorii „13“ 67 % nemá negativní zkušenost s internetem a u 9 % se zkušenost týkala přímo respondentem. Ve věkové kategorii „14 a více“ 66 % nemá negativní zkušenost s internetem a u 9 % se zkušenost týkala přímo respondentem.

5.5 Interpretace výzkumu a diskuse

Hypotéza 1: U více jak 50% dětí ze zkoumaného vzorku je průměrný čas užívání internetu více jak dvě hodiny denně.

K ověření hypotézy **Hypotézy 1** jsem použila výsledky výzkumu z otázek číslo 7, 12, 13, 14 a 15.

Odovědi na otázku č. 7: „Mám mobilní telefon“ (tabulka č. 6, viz P II, graf č. 8)

Telefon s možností připojení k internetu vlastní podle věkové kategorie 72 až 84 % respondentů. **Telefon s možností připojení k internetu vlastní celkem 77 % respondentů.**

Odovědi na otázku č. 12: „Na internetu surfuji (průměrně)“ (tabulka č. 11, viz P II, graf č. 14)

Na internetu surfuje **denně celkem 56 % respondentů**, z toho 51 % dívek a 61 % chlapců. Pouze o víkendu surfuje 7 % respondentů, z toho 10 % dívek a 4 % chlapců.

Odovědi na otázku č. 13: „Na internetu v jednom dni surfuji (průměrně)“ (tabulka č. 13, viz P II, graf č. 15)

Na internetu surfuje méně než 1 hodinu v jednom dni 26 % respondentů, 1 - 2 hodiny surfuje 41 % respondentů. **Více než dvě hodiny v jednom dni** tedy surfuje na internetu celkem **33 % respondentů**.

Odovědi na otázku č. 14: „Ve všední den mohu surfovat na internetu nejdéle do...“ - (tabulka č. 14, viz P II, graf č. 16)

Ve všední den má povoleno surfovat na internetu 19 hodin 9 % respondentů, do 20 hodin 30 % respondentů. Do 22 hodin má povoleno surfovat 16 % respondentů, Déle než do 22 hodiny má povoleno surfovat 25 % respondentů.

Odovědi na otázku č. 15: „O víkendu mohu surfovat na internetu nejdéle do...“ - (tabulka č. 15, viz P II, graf č. 17)

O víkendu má povoleno surfovat na internetu do 19 hodin surfovat 4 % respondentů, do 20 hodin 16 %, do 21 hodin pak 19 % a do 22 hodin 16 %. Déle než do 22 hodiny má povoleno surfovat 40 % respondentů.

Hypotéza 1 nebyla potvrzena. Na internetu surfuje denně 56 % respondentů, avšak pouze u 33 % dětí ze zkoumaného vzorku je průměrný čas užívání internetu více jak dvě hodiny denně.

Hypotéza 2: Dívky méně důvěřují informacím z internetu a více vnímají možnost ohrožení kyberútokem (kyberšikana, obtěžování cizí osobou) na internetu než chlapci.

K ověření hypotézy **Hypotézy 2** jsem použila výsledky výzkumu z otázek číslo 17, 18, 19, 25, 26 a 27.

Odovědi na otázku č. 17: „Internet mi přináší“ (tabulka č. 18, viz P II, graf č. 20)

Jako nejčastější důvod v užívání internetu uvedly dívky komunikaci s přáteli 32 %, dále zábavu 26 % a informace 24 %. Chlapci nejčastěji uvedli zábavu 30 %, komunikaci s přáteli 22 % a informace 24 %.

Odovědi na otázku č. 18: „Informace potřebné do školy získávám nejčastěji ...“ (tabulka č. 19, viz P II, graf č. 22)

Nejčastější zdroj získávání informací je internet - pro dívky 51 % a pro chlapece 49 %. Dalším zdrojem jsou rodiče, u dívek 25 %, u chlapců 24 %, dále kamarádi – u dívek 13 %, u chlapců 18 %. Pouze v 8 % získávají informace z knih dívky a v 6 % chlapi.

Odpovědi na otázku č. 19: „Informacím na internetu ...“ - (tabulka č. 20, viz P II, graf č. 24)

Informacím na internetu věří 3 % dívek a 15 % chlapců, spíše věří 42 % dívek a 47 % chlapců. Spíše nevěří 26 % dívek a 16 % chlapců, nevěří 2 % dívek a 6 % chlapců.
Celkově věří a spíše věří 45 % dívek a 62 % chlapců.

Odpovědi na otázku č. 25: „Podle mého názoru ovlivňuje komunikace na internetu vztahy mezi lidmi“ (tabulka č. 26, viz P II graf č. 35)

Podle 4 % dívek a 11 % chlapců komunikace na internetu vztahy mezi lidmi neovlivňuje vůbec, podle **28 % dívek a 23 % chlapců k horšímu**, podle **27 % dívek a 30 % chlapců k lepšímu** a 40 % dívek a 36 % chlapců neví.

Odpovědi na otázku č. 26: „Mám negativní zkušenost s internetem (obtěžování, pomluva, kyberšikana apod.)“ (tabulka č. 27, viz P II, graf č. 37)

Negativní zkušenost, která se týkala respondenta, má **15 % dívek a 4 % chlapců**, u 21 % dívek a 14 % chlapců se zkušenost týkala známé osoby, u 3 % dívek a 4 % chlapců se týkala blízké osoby a **61 % dívek a 77 % chlapců nemá negativní zkušenost** s internetem.

Odpovědi na otázku č. 27: „Pokud bych se cítil(a) v ohrožení na internetu (obtěžování, pomluva, kyberšikana apod.), hledal(a) bych pomoc ...“ - (tabulka č. 28, viz P II, graf č. 39)

Při ohrožení na internetu by hledalo **pomoc u rodičů 55 % dívek a 50 % chlapců**, **31 % dívek a 5 % chlapců u kamaráda**, 8 % dívek a 19 % chlapců na policii, **1 % dívek a 20 % chlapců nikde**, 4 % dívek a 5 % chlapců na internetových help linkách a 1 % dívek a 0 % chlapců u vyučujícího.

Hypotéza 2 byla potvrzena. Dívky méně důvěřují informacím z internetu a více vnímají možnost ohrožení kyberútokem (kyberšikana, obtěžování cizí osobou) na internetu než chlapci, častěji se s ní setkávají a jsou připraveny se častěji obrátit pro pomoc.

Hypotéza 3: Děti nad 14 let častěji komunikují na sociální síti než děti do 14 let.

K ověření **Hypotézy 3** jsem použila výsledky výzkumu z otázek číslo 10, 16, 20, 21, 22 a 23.

Odpovědi na otázku č. 10: „Ve svém volném čase nejraději ...“ (tabulka č. 10, viz P II, graf č. 11)

Mezi nejoblíbenější činnosti ve věkové kategorii „do 12 včetně“ patří **jít ven s kamarády** 22 %, ve věkové kategorii „13“ **sport** 24 % a věkové kategorii „14 a více“ **jít ven s kamarády** 20 %. **Surfování na internetu** baví ve věkové kategorii „do 12 včetně“ 7 %, ve věkové kategorii „13“ 7 % a věkové kategorii „14 a více“ 6 %. **Hraní počítačových her** baví ve věkové kategorii „do 12 včetně“ 10 %, ve věkové kategorii „13“ 14 % a věkové kategorii „14 a více“ 18 %.

Odpovědi na otázku č. 16: „Moje nejoblíbenější webové stránky ...“ (tabulka č. 17, viz P II, graf č. 19)

Mezi **nejoblíbenější** stránky patří **YOU TUBE** ve věkové kategorii „do 12 včetně“ 38 %, ve věkové kategorii „13“ 28 % a věkové kategorii „14 a více“ 35 %. Následuje **Facebook** ve věkové kategorii „do 12 včetně“ 24 %, ve věkové kategorii „13“ 28 % a věkové kategorii „14 a více“ 27 %. Počítačové hry baví ve věkové kategorii „do 12 včetně“ 11 %, ve věkové kategorii „13“ 26 % a věkové kategorii „14 a více“ 8 %.

Odpovědi na otázku č. 20: „Mám účet na některé sociální síti (Facebooku MySpace, Twitter, Lidé apod.)“ (tabulka č. 20, viz P II, graf č. 26)

Účet na nějaké sociální síti vlastní ve věkové kategorii „do 12 včetně“ 86 %, ve věkové kategorii „13“ 79 % a věkové kategorii „14 a více“ 88 %.

Odpovědi na otázku č. 21: „Počet mých přátel na sociální síti“ (tabulka č. 22, viz P II, graf č. 28)

Ve věkové kategorii „do 12 včetně“ má na sociální síti méně než **50 přátel** 37 % respondentů, **51 – 100 přátel** 39 % respondentů a 5 % **uvádí, že má více než 500** přátel na sociální síti. Ve věkové kategorii „13“ má na sociální síti méně než **50 přátel** 15 % respondentů, **51 – 100 přátel** 36 % respondentů a 9 % **uvádí, že má více než 500** přátel na sociální síti. Ve věkové kategorii „14 a více“ má na sociální síti méně než **50 přátel** 26 % respondentů, **51 – 100 přátel** 33 % respondentů a 0 % **uvádí, že má více než 500** přátel na sociální síti.

Odpovědi na otázku č. 22: „Znám moje přátele na facebooku osobně“ (tabulka č. 23, viz P II, graf č. 30)

Ve věkové kategorii „do 12 včetně“ 98 % uvádí, že zná všechny nebo většinu svých přátel na sociální síti a 0 % uvádí, že to není důležité. Ve věkové kategorii „13“ 100 % uvádí, že zná

všechny nebo většinu svých přátel na sociální síti. Ve věkové kategorii „14 a více“ 96 % uvádí, že zná všechny nebo většinu svých přátel na sociální síti a 2 % uvádí, že to není důležité.

Odovědi na otázku č. 23: „Pokud potřebuji sdělit kamarádovi nějakou důležitou informaci ...“ (tabulka č. 24, viz P II, graf č. 32)

Jako nejčastější způsob komunikace ve věkové kategorii „do 12 včetně“ uvádí telefon 27 %, ve věkové kategorii „13“ uvádí telefon 32 % a věkové kategorii „14 a více“ **vzkaz na sociální síti 25 %**. Vzkaz na sociální síti ve věkové kategorii „do 12 včetně“ uvádí 17 %, ve věkové kategorii „13“ uvádí 19 %.

Hypotéza 3 byla potvrzena. Děti nad 14 let častěji komunikují na sociální síti než děti do 14 let. Tento rozdíl však není příliš výrazný.

Hypotéza 4: Chlapci častěji než dívky využívají internet k vyplnění volného času (hraní on-line her, prohlížení webových stránek).

K ověření hypotézy **Hypotézy 4** jsem použila výsledky výzkumu z otázek číslo 10, 12, 13, 16 a 17.

Odovědi na otázku č. 10: „Ve svém volném čase nejraději ...“ (tabulka č. 9, viz P II, graf č. 11)

Mezi nejoblíbenější činnosti dívek patří s 23 % jít ven s kamarády, se 17 % následuje poslouchání hudby, se 16 % sport, s 11 % četba a **hraní her provozují pouze 3 % dívek**, Chlapci ve 21% jdou ven s kamarády, 13 % poslouchá hudbu, 16 % sportuje, 7 % čte knihy nebo časopisy, ale celých **26 % ve volném čase hraje počítačové a podobné hry**.

Odovědi na otázku č. 12: „Na internetu surfuji (průměrně) ...“ (tabulka č. 12, viz P II, graf č. 14)

51 % dívek a 61 % chlapců, že surfuje na internetu denně. Pouze o víkendu surfuje 10 % dívek a 4 % chlapců. Spíše nesurfuje 9 % dívek a 7 % chlapců.

Odovědi na otázku č. 13: „Na internetu v jednom dni surfuji (průměrně) ...“ - (tabulka č. 13, viz P II, graf č. 15)

33 % dívek a 18 % chlapců surfuje na internetu **méně než 1 hodinu** v jednom dni. 1 - 2 hodiny surfuje 39 % dívek a 43 % chlapců. 2 – 4 hodiny surfuje 17 % dívek a 18 % chlapců.

4 - 6 hodin 3 % dívek a 8 % chlapců. **Více než 6 hodin** surfuje **8 % dívek a 13 % chlapců**.

Odovědi na otázku č. 16: „Moje nejoblíbenější webové stránky ...“ (tabulka č. 16 a č. 17, viz P II, grafy č. 18 a 19)

Mezi nejoblíbenější stránky **dívek 30 %** i **chlapců 38 %** patří **YOU TUBE**, následuje **Facebook** u **dívek 29 %**, u **chlapců 23 %**. **Internetové hry** jsou oblíbené u **dívek 13 %** a u **chlapců 15 %**. 12 chlapců ve věkové kategorii „13 a 14 a více“ (13 %) uvedlo jako oblíbené různé stránky s porno obsahem. 8 % dívek a 5 % chlapců uvedlo, že oblíbené stránky nemá.

Odovědi na otázku č. 17: „Internet mi přináší ...“ (tabulka č. 18, viz P II, graf č. 20)

Jako nejčastější důvod v užívání internetu uvedly dívky komunikaci s přáteli 32 %, dále zábavu 26 % a informace 24 %. Chlapci nejčastěji uvedli zábavu 30 %, komunikaci s přátel 22 % a informace 24 %.

Hypotéza 4 byla potvrzena. Chlapci častěji než dívky využívají internet k vyplnění volného času (hraní on-line her, prohlížení webových stránek).^{ext}

DISKUSE

Základním cílem výzkumu bylo zjištění postoje žáků druhého stupně základní školy k internetu a sociálním sítím a jejich důležitost pro komunikaci a identifikaci s vrstevníky.

Na základě hypotéz jsem zjistila, že postoj dětí v uvedené věkové skupině k internetu je otevřený, avšak informacím z internetu více důvěřují chlapci oproti děvčatům. Sociální síť je pro ně velice důležitým komunikačním kanálem, a být co nejčastěji a co nejdéle on-line je v této věkové skupině standardem. Co se týká počtu přátel u jednotlivých dětí, je poměrně vysoký a s věkem se mírně zvyšuje. Ovšem je to starší věková kategorie, která ve větší míře přijímá kamarádství na sociální síti lidí, které nezná také osobně. K vyplnění volného času využívají internet více chlapci než dívky a to především k hraní online her, sledování YOU TUBE, tedy internetového serveru ke sledování videí, a pro komunikaci na sociální síti. Zároveň jsem zjistila, že je pro ně pohyb na internetu důležitý a za bezpečný ho považují více chlapci než děvčata. V případě ohrožení na internetu (kyberšikana, obtěžování apod.) by celých 20 % chlapců nehledalo nikde pomoc.

Obdobným tématem se ve své bakalářské práci s názvem „Vliv televize a internetu na děti“ zabývala i studentka IMS Brno Lucie Kučerová v roce 2013. Ve výsledku šetření uvedla:

„Výsledky mého šetření ukazují, že televize a internet jsou nejčastěji voleným způsobem trávení volného času dětí, a že tyto média se stala důležitou součástí jejich životů. Výzkum

*ukázal, že u televizních a počítačových obrazovek děti tráví denně několik hodin. Dále ukazuje, že televize dětem přináší zejména zábavu, způsob jak trávit volný čas a odreagování. Ze stejných důvodů usedají k internetu, jako znepokojivé u internetu vidím hlavně vysoký počet dětí, kteří zde hrají online hry. To může mít negativní dopad při utváření jejich osobnosti.*⁴⁷

⁴⁷ KUČEROVÁ, L. *Vliv televize a internetu na děti: bakalářská práce*. Brno: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta humanitních studií, 2013. 64 l., 1 l. příl. Vedoucí diplomové práce František Sýkora.

ZÁVĚR

Internet je fenomén, bez kterého se v současnosti jen těžko obejdeme. I když o takové šíři užívání jeho tvůrci možná vůbec neuvažovali, stalo se a z historického hlediska ve velmi krátké době. Rychlost, s jakou se naučili lidé internet používat, je velká. Stejně tak je obrovský rozsah a rozmanitost informací na internetu a významně narůstají možnosti přístupu k nim. Je-li devatenácté nazýváno stoletím páry, dvacáté věkem elektřiny nebo atomu, bude možná v budoucnosti století jednadvacáté nazýváno stoletím virtualizace.

Do virtuálního prostředí se přesouvá značná část lidských činností. Zdánlivě zjednodušuje jedinci běžný život a dřívější reálné činnosti mění na kliknutí myši či potažení prstem po ploše. Na monitor počítače, tablet nebo telefon hledíme dnes patrně častěji než do skutečné knihy, na skutečné přátele, skutečnou přírodu. Souvisí to s rychlostí přístupu k informaci nebo možnosti okamžité komunikace téměř kdekoli. O generaci současných dětí a dospívajících to platí několikanásobně. Do virtuálního prostředí se přesunula i značná část činností provozovaných ve volném čase dětí. Namísto skutečného hřiště pobývají značnou část dne na hřišti virtuálním.

V mojí bakalářské práci jsem se zabývala možností socializace dítěte prostřednictvím internetu. Výzkumný vzorek, který jsem zvolila je specifický. Vybraná lokalita je obývána lidmi s vyšším sociálním statusem (viz graf č. 4 a 5) a děti z této lokality, které téměř výhradně navštěvují uvedenou školu, mají dobrý přístup a vztah k počítačové technice. Výsledek tedy nelze vztáhnout k celé věkové skupině.

Moje zjištění nejsou úplně nečekaná. Děti tráví surfváním na internetu značnou část dne, dokonce ve značném počtu případů (56 %) každý den v týdnu. Co mi však připadá překvapivé je doba, do kdy mohou i dvanáctileté děti zůstat na počítači a internetu (i po 22. hodině). Je to jistě dáno i technickým zázemím těchto dětí. Celých 77 % uvádí, že má mobilní telefon s možným přístupem na internet, přitom většina jej vypíná jen v několika málo případech, a 60 % má počítač nebo notebook přímo v pokoji. Mohou tedy být neustále on-line. Navíc rodiče 93 % těchto dětí hradí útratu za telefon, děti se podílí minimálně. Zjištěnou informaci by bylo samozřejmě vhodné ověřit i u rodičů dětí.

Další překvapivým zjištěním je, že 79 % dětí ve věku do dvanácti let má účet na sociální síti. Pokud se jedná o Facebook, vědomě tím obchází pravidlo, kdy vytvoření je možné po

dosažení třinácti let.⁴⁸ Je znepokojivé, že se tak pravděpodobně často děje s vědomím rodičů. Je možné, že tak dělají v zájmu udržení dětí doma z důvodu vlastní nepřítomnosti a potřebě eliminovat rizika pohybu dětí na ulici. Je to však pouze obdoba odkládání dětí k televizní obrazovce. Sociální sítě a on-line hry spolehlivě udrží pubescenta „přikovaného“ k monitoru. Hrozí tu však nebezpečí patologií, především netholismu, kyberstalkingu, hoaxy (nevyžádaná e-mailová nebo IM zpráva, která uživatele varuje před nějakým virem, prosí o pomoc, informuje o nebezpečí, snaží se ho pobavit apod., většinou obsahuje i výzvu žádající jeho další rozeslání mezi přátele apod.)⁴⁹ a také přílišné otevřenosti dětí ve zdánlivě anonymním prostředí internetu.

Výzkum, který jsem provedla, ukazuje na značný prostor, který internet dětem poskytuje a kde probíhá proces socializace především prostřednictvím sociálních sítí. Vystávají však další otázky hodné zkoumání. Mají rodiče těchto dětí dostatečný přehled o pohybu svých potomků na síti? Jaká je znalost rodičů o nebezpečí hrožících jejich dětem v kyberprostoru? Existuje spolupráce mezi rodiči a školou ve vzdělávání dětí v užívání internetu a je dostačující?

S výsledky práce seznámím pedagogy spolupracující školy a věřím, že tato práce bude podnětem k zamyšlení pro rodiče a pedagogy, pro které mohou být některé výsledky a zjištění neznámé a nové. Předpokládám, že moji práci mohou také využít studenti sociální pedagogiky jako podklad pro další možná zkoumání témat týkajících se socializace dětí prostřednictvím internetu nebo jako zdroj informací při mediální výchově.

⁴⁸ <https://cs-cz.facebook.com/help/search/?query=od+kolika+let+se+mohu+p%C5%99ihl%C3%A1sit>

⁴⁹ <http://cs.wikipedia.org/wiki/Hoax>

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

ČÁP, Jan a Jiří MAREŠ. *Psychologie pro učitele*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2001, 655 s. ISBN 80-7178-463-x.

GAVORA, Peter. *Učiteľ a žiaci v komunikácii*. 1. vyd. Bratislava: Ekonomická univerzita, 2003, 197 s. ISBN 80-223-1716-0.

GAVORA, Peter. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno: Paido, 2000, 207 s. ISBN 80-85931-79-6.

JEDLIČKA, Richard. *Děti a mládež v obtížných životních situacích: nové pohledy na problematiku životních krizí, deviací a úlohu pomáhajících profesí*. Vyd. 1. Praha: Themis, 2004, 478 s. ISBN 80-7312-038-0.

JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPLOVÁ. *Média a společnost*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2003, 207 s. ISBN 80-7178-697-7.

JIRÁK, Jan a Helena PAVLIČÍKOVÁ. *Média pod lupou: (mediální výchova jako téma celoživotního vzdělávání)*. 1. vyd. Praha: Powerprint, 2013, 187 s. ISBN 978-80-87415-70-2.

KRAUS, Blahoslav a Věra POLÁČKOVÁ. *Člověk - prostředí - výchova: k otázkám sociální pedagogiky*. Brno: Paido, 2001, 199 s. ISBN 80-7315-004-2.

KUČEROVÁ, L. *Vliv televize a internetu na děti: bakalářská práce*. Brno: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta humanitních studií, 2013. 64 l., 1 l. příl. Vedoucí diplomové práce František Sýkora.

MCCARTHY, Linda a Denise WELDON-SIVIY. *Bud' pánem svého prostoru: jak chránit sebe a své věci, když jste online*. Praha: CZ.NIC, [2013], 316 s. ISBN 978-80-904248-6-9.

MUSIL, Josef. *Elektronická média v informační společnosti*. 1. vyd. Praha : Votobia, 2003. 261 s. ISBN 80-7220-157-3.

PAVLÍČEK, Antonín. *Nová média a sociální síť*. Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2010, 181 s. ISBN 978-80-245-1742-1.

POLÁKOVÁ, Eva. *Prostriedky masovej komunikácie, multikultúrna spoločnosť a vzdelávanie*. Vyd. 1. Nitra: Pedagogická fakulta UKF, 2001, 98 s. ISBN 80-8050-396-6.

SAK, Petr a Jiří MAREŠ. *Člověk a vzdělání v informační společnosti*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2007, 290 s. ISBN 978-80-7367-230-0.

ŠEĐOVÁ, Klára. *Děti a rodiče před televizí: rodinná socializace dětského televizního diváctví*. Brno: Paido, 2007. 158 s. ISBN 978-80-7315-149-2

ŠMAHEL, David. *Psychologie a internet: děti dospělými, dospělí dětmi*. Praha: Triton, 2003, 158 s. ISBN 80-7254-360-1.

VÁGNEROVÁ, Marie. *Vývojová psychologie I.: dětství a dospívání*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 2005, 467 s. ISBN 80-246-0956-8.

Elektronické zdroje

Bezpečný internet.cz, Výzkum rizikového chování českých dětí v prostředí internetu 2013, ©2013 [cit. 2014-12-10]. Dostupné z: 10.12.2014, <http://www.bezpecnyinternet.cz/ke-stazeni/default.aspx>.

Český rozhlas, České děti vynikají schopností používat internet, zároveň je ale víc ohrožují rizika, [online]. ©2012 [cit. 2014-03-09]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/zpravy/politika/_zprava/1084782.

Český statistický úřad [online]. ČSÚ, ©2014 [cit. 2014-12-20]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/nakupovani_pres_internet_je_stale_oblibenejsi_20131128.

Český statistický úřad [online]. ČSÚ, ©2014 [cit. 2015-01-10]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/temer_tri_ctvrtiny_cechu_jsou_online_20141202.

Český statistický úřad [online]. ČSÚ, ©2014 [cit. 2015-01-15]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/informacni_technologie_ve_skolach.

Český statistický úřad [online]. ČSÚ, ©2014 [cit. 2015-02-20]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/zeny-a-muzi-v-datech-2014-ksmwktemht>.

Český statistický úřad [online]. ČSÚ, ©2014 [cit. 2015-01-10]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/vyuzivani-informacnich-a-komunikacnich-technologiei-v-domacnostech-a-mezi-jednotlivci-2014-ejgbbmx0ui>.

Český statistický úřad [online]. ČSÚ, ©2014 [cit. 2015-01-10]. Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/10180/23184355/2014_sru_a1.pdf/1f695a76-d318-4fda-a53e-092a29ca6b15?version=1.0.

FACEBOOK. Centrum nápovědy [online]. c2015, [cit. 2015-04-20]. Dostupné z: <https://cs-cz.facebook.com/help/search/?query=od+kolika+let+se+mohu+p%C5%99ihl%C3%A1sit>.

I-dnes.cz, Zprávy, České děti ohrožuje na síti kyberšikana i pornografie, ukázal průzkum, [online]. ©2013 [cit. 2014-12-10]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/ohrozeni-deti-na-internetu-ddm-/domaci.aspx?c=A130813_154132_domaci_mzi.

Magazín zdraví, [online]. ©2015 [cit. 2015-02-10]. Dostupné z: <http://www.magazinzdravi.cz/prilis-brzy-prilis-sexy>.

Masarykova univerzita Brno, Detail tiskové zprávy, [online]. ©2014 [cit. 2014-10-10]. 10.12.2014, Dostupné z: <http://www.muni.cz/events/calendar/35434227>.

Nebud' oběť!, Rizika internetu a komunikačních technologií, [online]. ©2010-2015 [cit. 2014-06-15]. Dostupné z: <http://www.nebudobet.cz/>.

PETERKA, Jiří. *Na počátku byl ARPANET ...*, Archiv. Cz, ©2011 [cit. 2014-03-06]. Dostupné z: <http://www.earchiv.cz/a95/a504c500.php3>.

WIKIPEDIE. [online]. c2015, [cit. 2015-04-20]. Dostupné z : <http://cs.wikipedia.org/wiki/Hoax>.

SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1: Domácnosti a informační technologie (% domácností).....	17
Graf č. 2: Populace podle věkových skupin a vzdělání.....	30
Graf č. 3: Věk respondentů.....	37
Graf č. 4: Rodiče respondentů – srovnání podle věku.....	37
Graf č. 5: Vzdělání otce – srovnání podle věku.....	38
Graf č. 6: Vzdělání matky – srovnání podle věku.....	38
Graf č. 7: Počet sourozenců – srovnání podle věku.....	39
Graf č. 8: Vlastnictví mobilního telefonu s internetem – srovnání podle věku.....	39
Graf č. 9: Financování mobilního telefonu – srovnání podle věku.....	40
Graf č. 10: Užívání mobilního telefonu – srovnání podle věku.....	40
Graf č. 11: Oblíbená činnost ve volném čase – srovnání podle pohlaví.....	41
Graf č. 12: Přítomnost techniky v pokoji dětí – srovnání podle věku.....	41
Graf č. 13: Přítomnost techniky v pokoji dětí – srovnání podle pohlaví.....	42
Graf č. 14: Čestnost surfování na internetu - srovnání podle pohlaví.....	42
Graf č. 15: Délka surfování na internetu – srovnání podle pohlaví.....	43
Graf č. 16: Doba do kdy surfování na internetu ve všední den – srovnání podle pohlaví...43	
Graf č. 17: Doba do kdy surfování na internetu o víkendu – srovnání podle pohlaví.....	44
Graf č. 18: Oblíbené webové stránky – srovnání podle pohlaví.....	45
Graf č. 19: Oblíbené webové stránky – srovnání podle věku.....	45
Graf č. 20: Důvod užívání internetu – srovnání podle pohlaví.....	46
Graf č. 21: Důvod užívání internetu – srovnání podle věku.....	46
Graf č. 22: Získávání informací do školy – srovnání podle pohlaví.....	47
Graf č. 23: Získávání informací do školy – srovnání podle věku.....	47
Graf č. 24: Důvěra v informace z internetu – srovnání podle pohlaví.....	48
Graf č. 25: Vlastnictví účtu na sociální síti – srovnání podle pohlaví.....	48

Graf č. 26: Vlastnictví účtu na sociální síti – srovnání podle věku.....	49
Graf č. 27: Počet přátel na sociální síti – srovnání podle pohlaví.....	49
Graf č. 28: Počet přátel na sociální síti – srovnání podle věku.....	50
Graf č. 29: Znalost přátel na sociální síti – srovnání podle pohlaví.....	50
Graf č. 30: Znalost přátel na sociální síti – srovnání podle věku.....	51
Graf č. 31: Způsob komunikace – srovnání podle pohlaví.....	51
Graf č. 32: Způsob komunikace – srovnání podle věku.....	52
Graf č. 33: Kontrola prohlížených webových stránek rodiči – srovnání podle pohlaví.....	52
Graf č. 34: Kontrola prohlížených webových stránek rodiči – srovnání podle věku.....	53
Graf č. 35: Názor na vliv komunikace na internetu – srovnání podle pohlaví.....	53
Graf č. 36: Názor na vliv komunikace na internetu – srovnání podle věku.....	54
Graf č. 37: Negativní zkušenost s internetem – srovnání podle pohlaví.....	55
Graf č. 38: Negativní zkušenost s internetem – srovnání podle věku.....	55
Graf č. 39: U koho by dítě hledalo pomoc v případě ohrožení – srovnání podle pohlaví...	56
Graf č. 40: U koho by dítě hledalo pomoc v případě ohrožení – srovnání podle věk.....	56
Graf č. 41: Je zákaz surfování na internetu trest – srovnání podle pohlaví.....	57
Graf č. 42: Je zákaz surfování na internetu trest – srovnání podle věku.....	57
Graf č. 43: Důležitost přístupu k internetu u kamarádů – srovnání podle pohlaví.....	58
Graf č. 44: Důležitost sociální sítě – srovnání podle pohlaví.....	58
Graf č. 45: Důležitost sociální sítě – srovnání podle věku.....	59

SEZNAM PŘÍLOH

P I Dotazník

P II Tabulky – Přehled výsledků z dotazníků

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK

Vážený respondente/respondentko,

Jmenuji se Veronika Schindlerová studentkou Univerzity Tomáše Bati, Fakulty humanitních studií, Institutu mezioborových studií Brno. Chtěla bych Vás požádat o spolupráci při zpracování mé bakalářské práce „Možnosti socializace dítěte prostřednictvím internetu“. Chtěla bych Vás tímto požádat o vyplnění následujícího dotazníku, který je součástí mé výzkumné práce a jeho výsledky mi pomohou získat informace k danému tématu. Prosím Vás o laskavé vyplnění anonymního dotazníku a zaručuji Vám, že informace, které mi poskytnete, budou použity výhradně ke zpracování mé závěrečné práce.

Odpovědi buď zakroužkujte, nebo vypište vlastními slovy.

Děkuji za Váš čas potřebný k vyplnění a upřímné a pravdivé odpovědi.

1. Jsem:

- a) dívka
- b) chlapec

2. Jsem ve věku:

- a) do 12 včetně
- b) 13
- c) 14 a více

3. Doma žiji kromě případných sourozenců:

- a) s oběma rodiči
- b) pouze s matkou
- c) pouze s otcem
- d) s někým jiným, s kým.....

4. Nejvyšší dosažené vzdělání otce

- a) základní vzdělání
- b) vyučení
- c) středoškolské vzdělání
- d) vysokoškolské vzdělání

5. Nejvyšší dosažené vzdělání matky

- a) základní vzdělání
- b) vyučení
- c) středoškolské vzdělání
- d) vysokoškolské vzdělání

6. Počet mých sourozenců:

- a) 0
- b) 1
- c) 2
- d) 3 a více

7. Mám mobilní telefon:

- a) s možností připojení k internetu
- b) bez možnosti připojení k internetu
- c) nemám mobilní telefon

8. Na mobilním telefonu mám:

- a) předplacený tarif od rodičů
- b) předplacený tarif z mého kapesného
- c) rodiče mi dobíjí kredit
- d) dobívám si kredit z kapesného

9. Mobilní telefon vypínám:

- a) vždy večer než jdu spát
- b) ve škole
- c) když ho nemám u sebe (při sportovní aktivitě apod.)
- d) pokud je to vhodné (divadlo, kino apod.)
- e) jen výjimečně
- f) nikdy

10. Ve svém volném čase nejraději:

- a) surfuji na internetu
- b) hraji videohry, počítačové hry nebo online hry
- c) sleduji televizi
- d) dívám se na filmy ze záznamu (DVD, internet apod.)
- e) poslouchám hudbu
- f) čtu knihu či časopis
- g) jdu ven s kamarády
- h) sportuji
- i) chodím na nákupy
- j) provozuji umělecké aktivity (jaké).....
- k) věnuji se osobní zálibě (jaké).....

11. V mém pokoji kde spím nebo trávím volno je:

- a) počítač
- b) notebook
- c) televize
- d) v pokoji nemám nic z výše uvedeného

12. Na internetu surfuji (průměrně):

- a) 1-2x týdně
- b) 3-5x týdně
- c) denně
- d) pouze o víkendu
- e) spíše nesurfuji

13. Na internetu v jednom dni surfuji (průměrně):

- a) méně než 1 hodinu
- b) 1-2 hodiny
- c) 2-4 hodiny
- d) 4-6 hodin
- e) více než 6 hodin

14. Ve všední den mohu surfovat na internetu nejdéle do:

- a) 19 hodin
- b) 20 hodin
- c) 21 hodin
- d) 22 hodin
- e) déle než 22 hodin

15. O víkendu mohu surfovat na internetu nejdéle do:

- a) 19 hodin
- b) 20 hodin
- c) 21 hodin
- d) 22 hodin
- e) déle než 22 hodin

16. Moje nejoblíbenější webové stránky

jsou.....

17. Internet mi přináší (zatrhni nejvýše tři možnosti):

- a) informace
- b) zábavu
- c) vzrušení
- d) odreagování
- e) vyplňuje mi volný čas
- f) komunikaci s přáteli
- g) něco jiného, co.....

18. Informace potřebné do školy získávám nejčastěji:

- a) v knihách a časopisech
- b) na internetu
- c) od kamarádů
- d) od rodičů
- e) jinak, jak

19. Informacím na internetu:

- a) věřím
- b) spíše věřím
- c) spíše nevěřím
- d) nevěřím
- e) nevím

20. Mám účet na některé sociální síti (Facebooku MySpace, Twitter, Lidé apod.):

- a) ano
- b) ne
- c) zrušil(a) jsem jej
- d) uvažuji o jeho vytvoření v nejbližší době
- e) uvažuji o jeho vytvoření v pozdějším věku
- f) jsem zásadně proti komunikaci na sociálních sítích

21. Počet mých přátel na sociální síti (v případě odpovědi „ano“ na otázku č. 20):

- a) méně než 50
- b) 51 – 100
- c) 101 – 200
- d) 201 – 300
- e) 301 – 500
- f) více než 500

22. Znáš svoje přátele na facebooku osobně (v případě odpovědi „ano“ na otázku č. 20):

- a) všechny
- b) většinu (více jak polovinu)
- c) minimum
- d) není to pro mě důležité

23. Pokud potřebuji sdělit kamarádovi nějakou důležitou informaci:

- a) počkám, až se uvidíme ve škole (nebo při sportu apod.)
- b) zajdu za ním osobně domů
- c) zavolám mu telefonem
- d) napíši mu SMS
- e) napíši mu e-mail
- f) zavolám mu na SKYPE (nebo použiji obdobný internetový komunikační program)
- g) napíši na facebook (nebo jinou sociální síť)

24. Kontrolují moji rodiče obsah mnou navštívených stránek na internetu:

- a) často a pravidelně
- b) nepravidelně
- c) stalo se to pouze několikrát
- d) ještě nikdy
- e) nevím

25. Podle mého názoru ovlivňuje komunikace na internetu vztahy mezi lidmi:

- a) k lepšímu
- b) k horšímu
- c) vůbec
- d) nevím

26. Mám negativní zkušenost s internetem (obtěžování, pomluva, kyberšikana apod.):

- a) ano, týkala se přímo mě
- b) ano, týkala se mě blízké osoby
- c) ano, týkala se někoho koho znám
- d) ne

27. Pokud bych se cítil(a) v ohrožení na internetu (obtěžování, pomluva, kyberšikana apod.), hledal(a) bych pomoc:

- a) u vyučujícího
- b) u některého z rodičů

- c) na policii
- d) na internetových help linkách
- e) u kamaráda
- f) nikde

28. Zákaz surfování na internetu považuji za trest:

- a) ano
- b) ne

29. Je mezi tvými kamarády někdo, kdo nemá (mimo vyučování informatiky ve škole) přístup na internet:

- a) ano
- b) ne
- c) nevím, není to pro mě důležité
- d) nevím, nikdy mě nenapadlo se o to zajímat

30. Sociální síť využívám k řešení podstatných/důležitých věcí:

- a) ano
- b) ne

PŘÍLOHA P II: TABULKY – PŘEHLED VÝSLEDKŮ Z DOTAZNÍKŮ

Tabulka č. 1: Odpovědi na otázku č. 1 a č. 2:

Odpovědi	Věková kategorie			Celkem	
	do 12 včetně	13	14 a více	Σ	$\Sigma\%$
dívka	29	22	15	66	48%
chlapec	14	21	36	71	52%
Celkem	43	43	51	137	100%

Tabulka č. 2: Odpovědi na otázku č. 3:

Odpovědi	do 12 včetně		13		14 a více		dívky		chlapci		Σ	$\Sigma\%$
	dívky	chlapci	dívky	chlapci	dívky	chlapci	Σ	$\Sigma\%$	Σ	$\Sigma\%$		
s oběma rodiči	23	12	19	19	13	22	55	83%	53	75%	108	79%
pouze s matkou	6	2	2	2	2	11	10	15%	15	21%	25	18%
pouze s otcem	0	0	1	0	0	2	1	2%	2	3%	3	2%
s někým jiným, s kým	0	0	0	0	0	1	0	0%	1	1%	1	1%
Celkem	29	14	22	21	15	36	66	100%	71	100%	137	100%

Tabulka č. 3: Odpovědi na otázku č. 4:

Odpovědi	do 12 včetně		13		14 a více		dívky		chlapci		Σ	$\Sigma\%$
	dívky	chlapci	dívky	chlapci	dívky	chlapci	Σ	$\Sigma\%$	Σ	$\Sigma\%$		
základní vzdělání	1	1	0	0	1	0	2	3%	1	1%	3	2%
vyučení	1	1	3	4	2	12	6	9%	17	24%	23	17%
středoškolské vzdělání	8	2	6	6	7	12	21	32%	20	28%	41	30%
vysokoškolské vzdělání	13	9	13	10	5	12	31	47%	31	44%	62	45%
neví	6	1	0	1	0	0	6	9%	2	3%	8	6%
Celkem	29	14	22	21	15	36	66	100%	71	100%	137	100%

Tabulka č. 4: Odpovědi na otázku č. 5:

Odpovědi	do 12 včetně		13		14 a více		dívky		chlapci		Σ	$\Sigma\%$
	dívky	chlapci	dívky	chlapci	dívky	chlapci	Σ	$\Sigma\%$	Σ	$\Sigma\%$		
základní vzdělání	1	2	0	0	2	0	3	5%	2	3%	5	4%
vyučení	2	0	4	5	1	8	7	11%	13	18%	20	15%
středoškolské vzdělání	13	3	11	6	9	21	33	50%	30	42%	63	46%
vysokoškolské vzdělání	5	8	7	9	3	7	15	23%	24	34%	39	28%
neví	8	1	0	1	0	0	8	12%	2	3%	10	7%
Celkem	29	14	22	21	15	36	66	100%	71	100%	137	100%

Tabulka č. 5: Odpovědi na otázku č. 6:

Odpovědi	do 12 včetně				13				14 a více				Σ	$\Sigma\%$
	dívky	chlapci	Σ	$\Sigma\%$	dívky	chlapci	Σ	$\Sigma\%$	dívky	chlapci	Σ	$\Sigma\%$		
0	3	2	5	12%	2	2	4	9%	2	2	4	8%	13	9%
1	18	9	28	65%	12	13	25	58%	6	19	25	49%	78	57%
2	3	3	8	19%	4	2	6	14%	5	9	14	27%	28	20%
3 a více	5	0	5	12%	4	4	8	19%	2	6	8	16%	21	15%
Celkem	29	14	43	100%	22	21	43	100%	15	36	51	100%	137	100%

Tabulka č. 6: Odpovědi na otázku č. 7:

Odpovědi	do 12 včetně		13		14 a více		dívky		chlapci		Σ	Σ%
	dívky	chlapci	dívky	chlapci	dívky	chlapci	Σ	Σ%	Σ	Σ%		
s možností připojení k internetu	23	13	17	14	13	26	53	80%	53	75%	106	77%
bez možnosti připojení k internetu	6	1	5	7	2	7	13	20%	15	21%	28	20%
nemám mobilní telefon	0	0	0	0	0	3	0	0%	3	4%	3	2%
Celkem	29	14	22	21	15	36	66	100%	71	100%	137	100%

Tabulka č. 7: Odpovědi na otázku č. 8:

Odpovědi	do 12 včetně		13		14 a více		dívky		chlapci		Σ	Σ%
	dívky	chlapci	dívky	chlapci	dívky	chlapci	Σ	Σ%	Σ	Σ%		
předplacený tarif od rodičů	11	7	9	7	5	12	25	38%	26	36%	51	37%
předplacený tarif z mého kapesného	0	0	2	0	0	0	2	3%	0	0%	2	1%
rodiče mi dobíjí kredit	17	6	11	14	10	20	38	58%	40	55%	78	56%
dobíjím si kredit z kapesného	1	1	0	1	0	5	1	2%	7	10%	8	6%
Celkem	29	14	22	22	15	37	66	100%	73	100%	139	100%

Tabulka č. 8: Odpovědi na otázku č. 9:

Odpovědi	do 12 včetně		13		14 a více		dívky		chlapci		Σ	Σ%
	dívky	chlapci	dívky	chlapci	dívky	chlapci	Σ	Σ%	Σ	Σ%		
večer než jdu spát	0	0	1	1	0	0	1	1%	1	1%	2	1%
ve škole	3	3	1	3	1	1	5	7%	7	9%	12	8%
když ho nemám u sebe (sport apod.)	2	0	0	2	1	3	3	4%	5	7%	8	6%
pokud je to vhodné (divadlo apod.)	13	4	7	8	5	7	25	37%	19	25%	44	31%
jen výjimečně	6	5	7	5	5	12	18	27%	22	29%	40	28%
nikdy	5	5	6	5	4	12	15	22%	22	29%	37	26%
Celkem	29	17	22	24	16	35	67	100%	76	100%	143	100%

Tabulka č. 9: Odpovědi na otázku č. 10:

Odpovědi	do 12 včetně		13		14 a více		dívky		chlapci		Σ	Σ%
	dívky	chlapci	dívky	chlapci	dívky	chlapci	Σ	Σ%	Σ	Σ%		
surfuji na internetu	5	3	3	3	2	4	10	6%	10	7%	20	7%
hrají počítačové nebo online hry	2	10	3	9	0	17	5	3%	36	26%	41	14%
sledují televizi	6	4	1	1	2	3	9	6%	8	6%	17	6%
dívám se na filmy ze záznamu	1	2	0	3	3	1	4	2%	6	4%	10	3%
poslouchám hudbu	14	3	7	3	6	6	27	17%	12	9%	39	13%
čtu knihu či časopis	6	1	2	3	10	0	18	11%	4	3%	22	7%
jdu ven s kamarády	18	8	11	7	8	11	37	23%	26	19%	63	21%
sportuji	12	5	10	10	4	8	26	16%	23	17%	49	16%
chodím na nákupy	7	1	1	0	1	0	9	6%	1	1%	10	3%
provozují umělecké aktivity	4	0	2	2	1	4	7	4%	6	4%	13	4%
věnují se osobní zálibě	7	1	0	2	2	3	9	6%	6	4%	15	5%
Celkem	82	38	40	43	39	57	161	100%	138	100%	299	100%

Tabulka č. 10: Odpovědi na otázku č. 10:

Odpovědi	do 12 včetně				13				14 a více				Σ	Σ%
	dívky	chlapeč	Σ	Σ%	dívky	chlapeč	Σ	Σ%	dívky	chlapeč	Σ	Σ%		
surfuji na internetu	5	3	8	7%	3	3	6	7%	2	4	6	6%	20	7%
hrají videohry, počítačové hry	2	10	12	10%	3	9	12	14%	0	17	17	18%	41	14%
sledují televizi	6	4	10	8%	1	1	2	2%	2	3	5	5%	17	6%
dívám se na filmy	1	2	3	3%	0	3	3	4%	3	1	4	4%	10	3%
poslouchám hudbu	14	3	17	14%	7	3	10	12%	6	6	12	13%	39	13%
čtu knihu či časopis	6	1	7	6%	2	3	5	6%	10	0	10	10%	22	7%
jdu ven s kamarády	18	8	26	22%	11	7	18	22%	8	11	19	20%	63	21%
sportuji	12	5	17	14%	10	10	20	24%	4	8	12	13%	49	16%
chodím na nákupy	7	1	8	7%	1	0	1	1%	1	0	1	1%	10	3%
provozují umělecké	4	0	4	3%	2	2	4	5%	1	4	5	5%	13	4%
věnují se osobní	7	1	8	7%	0	2	2	2%	2	3	5	5%	15	5%
Celkem	82	38	120	100%	40	43	83	100%	39	57	96	100%	299	100%

Tabulka č. 11: Odpovědi na otázku č. 11:

Odpovědi	do 12 včetně				13				14 a více				Σ	Σ%
	dívky	chlapeč	Σ	Σ%	dívky	chlapeč	Σ	Σ%	dívky	chlapeč	Σ	Σ%		
počítač	7	6	13	22%	6	6	12	25%	5	18	23	32%	48	27%
notebook	12	10	22	37%	11	6	17	35%	7	14	21	29%	60	33%
televize	9	6	15	25%	1	8	9	19%	7	14	21	29%	45	25%
v pokoji nemám nic z výše uvedeného	8	1	9	15%	6	4	10	21%	5	3	8	11%	27	15%
Celkem	36	23	59	100%	24	24	48	100%	24	49	73	100%	180	100%

Tabulka č. 12: Odpovědi na otázku č. 12:

Odpovědi	do 12 včetně		13		14 a více		dívky		chlapci		Σ	Σ%
	dívky	chlapeč	dívky	chlapeč	dívky	chlapeč	Σ	Σ%	Σ	Σ%		
1-2x týdně	5	2	3	0	2	3	10	15%	5	7%	15	11%
3-5x týdně	5	4	1	6	4	5	10	15%	15	21%	25	18%
denně	15	6	14	10	5	27	34	51%	43	61%	77	56%
pouze o víkendu	3	1	3	2	1	0	7	10%	3	4%	10	7%
spíše nesurfuji	2	1	1	3	3	1	6	9%	5	7%	11	8%
Celkem	30	14	22	21	15	36	67	100%	71	100%	138	100%

Tabulka č. 13: Odpovědi na otázku č. 13:

Odpovědi	do 12 včetně		13		14 a více		dívky		chlapci		Σ	Σ%
	dívky	chlapci	dívky	chlapci	dívky	chlapci	Σ	Σ%	Σ	Σ%		
méně než 1 hodinu	7	3	7	5	8	3	22	33%	11	18%	33	26%
1-2 hodiny	17	5	6	11	3	10	26	39%	26	43%	52	41%
2-4 hodiny	3	2	5	5	3	4	11	17%	11	18%	22	17%
4-6 hodin	1	0	1	0	0	5	2	3%	5	8%	7	6%
více než 6 hodin	1	4	3	0	1	4	5	8%	8	13%	13	10%
Celkem	29	14	22	21	15	26	66	100%	61	100%	127	100%

Tabulka č. 14: Odpovědi na otázku č. 14:

Odpovědi	do 12 včetně		13		14 a více		dívky		chlapci		Σ	Σ%
	dívky	chlapci	dívky	chlapci	dívky	chlapci	Σ	Σ%	Σ	Σ%		
19 hodin	3	2	5	2	0	0	8	12%	4	6%	12	9%
20 hodin	12	5	7	8	6	2	25	38%	15	22%	40	30%
21 hodin	6	4	1	4	5	8	12	18%	16	23%	28	21%
22 hodin	1	1	4	5	0	10	5	8%	16	23%	21	16%
déle než 22 hodin	7	2	5	1	4	15	16	24%	18	26%	34	25%
Celkem	29	14	22	20	15	35	66	100%	69	100%	135	100%

Tabulka č. 15: Odpovědi na otázku č. 15:

Odpovědi	do 12 včetně		13		14 a více		dívky		chlapci		Σ	Σ%
	dívky	chlapci	dívky	chlapci	dívky	chlapci	Σ	Σ%	Σ	Σ%		
19 hodin	1	2	2	1	0	0	3	5%	3	4%	6	4%
20 hodin	4	1	4	5	6	1	14	21%	7	10%	21	16%
21 hodin	5	5	2	4	5	4	12	18%	13	19%	25	19%
22 hodin	7	2	4	5	0	4	11	17%	11	16%	22	16%
déle než 22 hodin	12	4	10	5	4	25	26	39%	34	50%	60	45%
Celkem	29	14	22	20	15	34	66	100%	68	100%	134	100%

Tabulka č. 16: Odpovědi na otázku č. 16:

Odpovědi	do 12 včetně		13		14 a více		dívky		chlapci		Σ	Σ%
	dívky	chlapci	dívky	chlapci	dívky	chlapci	Σ	Σ%	Σ	Σ%		
Facebook	10	6	13	2	7	14	30	29%	22	23%	52	26%
YOU TUBE	16	9	7	8	8	19	31	30%	36	38%	67	34%
Twitter	1	1	0	0	2	1	3	3%	2	2%	5	3%
Instagram	2	0	1	0	3	0	6	6%	0	0%	6	3%
Skype	4	0	0	0	1	0	5	5%	0	0%	5	3%
Porno	0	0	0	3	0	9	0	0%	12	13%	12	6%
hry	6	1	6	8	1	5	13	13%	14	15%	27	14%
filmy	4	0	1	0	0	2	5	5%	2	2%	7	4%
Wikipedie	2	0	0	1	0	0	2	2%	1	1%	3	2%
ne má	2	2	2	2	4	1	8	8%	5	5%	13	7%
Celkem	47	19	30	24	26	51	103	100%	94	100%	197	100%

Tabulka č. 17: Odpovědi na otázku č. 16:

Odpovědi	do 12 včetně				13				14 a více				Σ	Σ%
	dívky	chlapci	Σ	Σ%	dívky	chlapci	Σ	Σ%	dívky	chlapci	Σ	Σ%		
Facebook	10	6	16	24%	13	2	15	28%	7	14	21	27%	52	26%
YOU TUBE	16	9	25	38%	7	8	15	28%	8	19	27	35%	67	34%
Twitter	1	1	2	3%	0	0	0	0%	2	1	3	4%	5	3%
Instagram	2	0	2	3%	1	0	1	2%	3	0	3	4%	6	3%
Skype	4	0	4	6%	0	0	0	0%	1	0	1	1%	5	3%
Porno	0	0	0	0%	0	3	3	6%	0	9	9	12%	12	6%
hry	6	1	7	11%	6	8	14	26%	1	5	6	8%	27	14%
filmy	4	0	4	6%	1	0	1	2%	0	2	2	3%	7	4%
Wikipedie	2	0	2	3%	0	1	1	2%	0	0	0	0%	3	2%
nemá	2	2	4	6%	2	2	4	7%	4	1	5	6%	13	7%
Celkem	47	19	66	100%	30	24	54	100%	26	51	77	100%	197	100%

Tabulka č. 18: Odpovědi na otázku č. 17:

Odpovědi	do 12 včetně		13		14 a více		dívky		chlapci		Σ	Σ%
	dívky	chlapci	dívky	chlapci	dívky	chlapci	Σ	Σ%	Σ	Σ%		
informace	16	5	11	13	11	15	38	24%	33	18%	71	21%
zábavu	21	12	12	17	9	27	42	26%	56	30%	98	28%
vzrušení	0	0	0	4	0	10	0	0%	14	8%	14	4%
odreagování	3	4	6	9	5	10	14	9%	23	12%	37	11%
vyplňuje mi volný čas	8	4	5	4	1	9	14	9%	17	9%	31	9%
komunikaci s přáteli	24	13	17	6	10	22	51	32%	41	22%	92	27%
něco jiného	0	0	0	1	0	0	0	0%	1	1%	1	0%
Celkem	72	38	51	54	36	93	159	100%	185	100%	344	100%

Tabulka č. 19: Odpovědi na otázku č. 18:

Odpovědi	do 12 včetně		13		14 a více		dívky		chlapci		Σ	Σ%
	dívky	chlapci	dívky	chlapci	dívky	chlapci	Σ	Σ%	Σ	Σ%		
v knihách a časopisech	5	0	2	3	0	2	7	8%	5	6%	12	7%
na internetu	20	9	14	13	13	22	47	51%	44	49%	91	50%
od kamarádů	7	5	3	4	2	7	12	13%	16	18%	28	15%
od rodičů	15	3	6	9	2	9	23	25%	21	24%	44	24%
jinak	2	1	1	1	0	1	3	3%	3	3%	6	3%
Celkem	49	18	26	30	17	41	92	100%	89	100%	181	100%

Tabulka č. 20: Odpovědi na otázku č. 19:

Odpovědi	do 12 včetně		13		14 a více		dívky		chlapci		Σ	Σ%
	dívky	chlapci	dívky	chlapci	dívky	chlapci	Σ	Σ%	Σ	Σ%		
věřím	0	5	1	3	1	2	2	3%	10	15%	12	9%
spíše věřím	10	5	10	8	8	19	28	42%	32	47%	60	45%
spíše nevěřím	9	0	5	3	3	8	17	26%	11	16%	28	21%
nevěřím	1	0	0	2	0	2	1	2%	4	6%	5	4%
nevím	9	3	6	5	3	3	18	27%	11	16%	29	22%
Celkem	29	13	22	21	15	34	66	100%	68	100%	134	100%

Tabulka č. 21: Odpovědi na otázku č. 20:

Odpovědi	do 12 včetně		13		14 a více		dívky		chlapci		Σ	Σ%
	dívky	chlapci	dívky	chlapci	dívky	chlapci	Σ	Σ%	Σ	Σ%		
ano	23	14	18	16	11	34	52	79%	64	90%	116	85%
ne	3	0	1	4	2	1	6	9%	5	7%	11	8%
zrušil(a) jsem jej	0	0	0	0	2	1	2	3%	1	1%	3	2%
uvažuji o jeho vytvoření v nejbližší době	1	0	0	0	0	0	1	2%	0	0%	1	1%
uvažuji o jeho vytvoření v pozdějším věku	2	0	3	0	0	0	5	8%	0	0%	5	4%
jsem zásadně proti kom. na soc. sítích	0	0	0	1	0	0	0	0%	1	1%	1	1%
Celkem	29	14	22	21	15	36	66	100%	71	100%	137	100%

Tabulka č. 22: Odpovědi na otázku č. 21:

Odpovědi	do 12 včetně		13		14 a více		dívky		chlapci		Σ	Σ%
	dívky	chlapci	dívky	chlapci	dívky	chlapci	Σ	Σ%	Σ	Σ%		
méně než 50	9	5	2	3	1	10	12	23%	18	28%	30	26%
51 – 100	10	5	5	7	1	10	16	31%	22	34%	38	33%
101 – 200	2	2	7	2	5	4	14	27%	8	13%	22	19%
201 – 300	2	1	0	2	1	7	3	6%	10	16%	13	11%
301 – 500	0	0	1	1	3	3	4	8%	4	6%	8	7%
více než 500	1	1	2	1	0	0	3	6%	2	3%	5	4%
Celkem	24	14	17	16	11	34	52	100%	64	100%	116	100%

Tabulka č. 23: Odpovědi na otázku č. 22:

Odpovědi	do 12 včetně		13		14 a více		dívky		chlapci		Σ	Σ%
	dívky	chlapci	dívky	chlapci	dívky	chlapci	Σ	Σ%	Σ	Σ%		
všechny	13	7	12	9	3	12	28	53%	28	43%	56	47%
většinu (více jak polovinu)	10	7	6	7	8	21	24	45%	35	54%	59	50%
minimum	1	0	0	0	0	1	1	2%	1	2%	2	2%
není to pro mě důležité	0	0	0	0	0	1	0	0%	1	2%	1	1%
Celkem	24	14	18	16	11	35	53	100%	65	100%	118	100%

Tabulka č. 24: Odpovědi na otázku č. 23:

Odpovědi	do 12 včetně		13		14 a více		dívky		chlapci		Σ	Σ%
	dívky	chlapci	dívky	chlapci	dívky	chlapci	Σ	Σ%	Σ	Σ%		
počkám, až se uvidíme ve škole	5	4	3	7	4	7	12	12%	18	15%	30	14%
zajdu za ním osobně domů	2	3	1	3	2	5	5	5%	11	9%	16	7%
zavolám mu telefonem	15	5	10	9	2	8	27	28%	22	18%	49	22%
napíši mu SMS	12	2	5	5	9	10	26	27%	17	14%	43	20%
napíši mu e-mail	1	1	0	1	1	2	2	2%	4	3%	6	3%
zavolám mu na SKYPE, ICQ apod.	7	5	3	1	1	13	11	11%	19	16%	30	14%
napíši na sociální síť	7	6	4	7	3	18	14	14%	31	25%	45	21%
Celkem	49	26	26	33	22	63	97	100%	122	100%	219	100%

Tabulka č. 25: Odpovědi na otázku č. 24:

Odpovědi	do 12 včetně		13		14 a více		dívky		chlapci		Σ	Σ%
	dívky	chlapci	dívky	chlapci	dívky	chlapci	Σ	Σ%	Σ	Σ%		
často a pravidelně	1	1	1	0	0	0	2	3%	1	1%	3	2%
nepravidelně	3	2	2	2	2	2	7	11%	6	9%	13	10%
stalo se to pouze několikrát	5	2	4	4	4	7	13	20%	13	19%	26	19%
ještě nikdy	13	2	8	8	4	19	25	38%	29	41%	54	40%
nevím	7	7	7	7	5	7	19	29%	21	30%	40	29%
Celkem	29	14	22	21	15	35	66	100%	70	100%	136	100%

Tabulka č. 26: Odpovědi na otázku č. 25:

Odpovědi	do 12 včetně		13		14 a více		dívky		chlapci		Σ	Σ%
	dívky	chlapci	dívky	chlapci	dívky	chlapci	Σ	Σ%	Σ	Σ%		
k lepšímu	13	6	4	6	1	9	18	27%	21	30%	39	28%
k horšímu	5	1	8	6	6	9	19	28%	16	23%	35	26%
vůbec	1	1	2	1	0	6	3	4%	8	11%	11	8%
nevím	11	6	8	8	8	11	27	40%	25	36%	52	38%
Celkem	30	14	22	21	15	35	67	100%	70	100%	137	100%

Tabulka č. 27: Odpovědi na otázku č. 26:

Odpovědi	do 12 včetně		13		14 a více		dívky		chlapci		Σ	Σ%
	dívky	chlapci	dívky	chlapci	dívky	chlapci	Σ	Σ%	Σ	Σ%		
ano, týkala se přímo mě	3	1	3	1	4	1	10	15%	3	4%	13	9%
ano, týkala se mě blízké osoby	1	0	0	2	1	1	2	3%	3	4%	5	4%
ano, týkala se někoho koho znám	4	1	5	3	5	6	14	21%	10	14%	24	18%
ne	20	11	13	16	7	28	40	61%	55	77%	95	69%
Celkem	28	13	21	22	17	36	66	100%	71	100%	137	100%

Tabulka č. 28: Odpovědi na otázku č. 27:

Odpovědi	do 12 včetně		13		14 a více		dívky		chlapci		Σ	Σ%
	dívky	chlapci	dívky	chlapci	dívky	chlapci	Σ	Σ%	Σ	Σ%		
u vyučujícího	0	0	1	0	0	0	1	1%	0	0%	1	1%
u některého z rodičů	25	6	12	13	10	18	47	55%	37	50%	84	53%
na policii	3	3	4	4	0	7	7	8%	14	19%	21	13%
na internetových help linkách	1	0	1	1	1	3	3	4%	4	5%	7	4%
u kamaráda	10	1	7	3	9	0	26	31%	4	5%	30	19%
nikde	1	4	0	1	0	10	1	1%	15	20%	16	10%
Celkem	40	14	25	22	20	38	85	100%	74	100%	159	100%

Tabulka č. 29: Odpovědi na otázku č. 28:

Odpovědi	do 12 včetně		13		14 a více		dívky		chlapci		Σ	Σ%
	dívky	chlapci	dívky	chlapci	dívky	chlapci	Σ	Σ%	Σ	Σ%		
ano	15	5	11	11	6	19	32	49%	35	51%	67	50%
ne	13	8	11	9	9	17	33	51%	34	49%	67	50%
Celkem	28	13	22	20	15	36	65	100%	69	100%	134	100%

Tabulka č. 30: Odpovědi na otázku č. 29:

Odpovědi	do 12 včetně		13		14 a více		dívky		chlapci		Σ	Σ%
	dívky	chlapci	dívky	chlapci	dívky	chlapci	Σ	Σ%	Σ	Σ%		
ano	9	4	5	5	2	10	16	24%	19	27%	35	26%
ne	9	2	8	7	5	21	22	33%	30	43%	52	38%
nevím, není to pro mě důležité	1	3	3	5	3	3	7	10%	11	16%	18	13%
nikdy mě nenapadlo se o to zajímat	11	5	6	3	5	2	22	33%	10	14%	32	23%
Celkem	30	14	22	20	15	36	67	100%	70	100%	137	100%

Tabulka č. 31: Odpovědi na otázku č. 30:

Odpovědi	do 12 včetně		13		14 a více		dívky		chlapci		Celkem	
	dívky	chlapci	dívky	chlapci	dívky	chlapci	Σ	Σ%	Σ	Σ%	Σ	Σ%
ano	19	8	12	12	11	22	42	64%	42	59%	84	61%
ne	10	6	10	9	4	14	24	36%	29	41%	53	39%
Celkem	29	14	22	21	15	36	66	100%	71	100%	137	100%